

รายงานการวิจัยเรื่อง

การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

THE DEVELOPMENT OF STUDENT AFFAIRS AND STUDENTS
ACTIVITIES OF KNIG MONGKUT'S INSTITUTE OF
TECHNOLOGY LADKRABANG

นางสาวสมฤดี แสงอินทร์ หัวหน้าโครงการ
นางสาวแสงสุรีย์ แดงโกเมน ผู้ร่วมวิจัย
ศศ.ดร.ภักพวงศ์ ปวงสุข ผู้ร่วมวิจัย

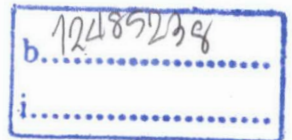
RCH
HG
395
K5

ส275ก

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 131008

วัน,เดือน,ปี. 2.1.11ค. 2557

รายงานการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากเงินรายได้
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อโครงการวิจัย	การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง		
คณะผู้ดำเนินการวิจัย	นางสาวสมฤดี	แสงอินทร์	หัวหน้าโครงการ
	นางสาวแสงสุรีย์	แดงโกเมน	ผู้ร่วมวิจัย
	ผศ.ดร.ภัคพงศ์	ปวงสุข	ผู้ร่วมวิจัย
หน่วยงาน	กิจการนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง		
ปีงบประมาณ	2555		

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการของงานกิจการนักศึกษา การมีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา และปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวงานกิจการนักศึกษา ผู้นำนักศึกษา และนักศึกษา โดยใช้แบบการสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard division) ซึ่งผลการวิจัยดังนี้

1. ผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษาจำนวน 78 คน ที่เข้าร่วมสัมมนา กิจกรรมผู้นำของส่วนกิจการนักศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 61.5) มีอายุอยู่ 20 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 37.2) กำลังอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มากที่สุด (ร้อยละ 33.3) มีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาเฉลี่ย 2.86 กำลังศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม (ร้อยละ 28.2) ทำหน้าที่ในสโมสรนักศึกษา (ร้อยละ 74.4) โดยมีความคิดเห็นการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้ ด้านความรู้เกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา/องค์กรนักศึกษาในระดับเห็นด้วยมากในภาพรวม ($\bar{x} = 4.09$) การมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.07$) ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.61$) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.21$) และปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.20$)

2. นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,320 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.3) มีอายุอยู่ 20 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 40.9) กำลังอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 มากที่สุด (ร้อยละ 36.9) มีเกรดเฉลี่ย 2.83 กำลังศึกษาอยู่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 14.5) เคยเข้าร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 90.9) โดยเข้าร่วมกิจกรรมส่วนกลาง (ร้อยละ 88.6) และเข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 56.8) ส่วนผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่แสดงเหตุผลว่าไม่สนใจกิจกรรมนอกเวลาเรียน และทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิเศษระหว่างเรียน

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ การบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการสถานศึกษา/องค์การ นักศึกษา/สโมสรนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.77$) การมีส่วนร่วมกิจกรรมของ นักศึกษาระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.82$) ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้นำกิจกรรมนักศึกษาระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.76$) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำของ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.99$) ปัญหาต่อการเข้าร่วม กิจกรรมของนักศึกษาระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.82$) และปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของ นักศึกษาระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.83$)

ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา จำนวน 18 ท่าน เห็นว่า 1) สภาพปัจจุบันมีระบบและโครงสร้างการบริหารงานไม่ชัดเจน แต่มี การให้ความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาในระดับคณะ และโครงสร้างระบบการทำงานในแต่ละคณะ นโยบายและกิจกรรมต่างๆ ยังมีความแตกต่างกัน 2) อาจารย์ที่ปรึกษางานด้านกิจกรรมให้ ความสำคัญในการมีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาน้อย การทำงานและการประสานงานแต่ ละคณะยังไม่ชัดเจนโดยเฉพาะในเรื่องของตารางเวลากิจกรรม แต่เห็นว่านักศึกษามีระบบทำงานดีอยู่ แล้วโดยเฉพาะสโมสรนักศึกษา ชมรม ชุมนุม และองค์การนักศึกษา ซึ่งมีเพียงระบบการจัดให้ นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและมีความแตกต่างกันในแต่ละคณะ 3) อาจารย์ที่ ปรึกษากิจกรรมบางส่วนยังมีคุณลักษณะผู้นำไม่โดดเด่นหรือยังไม่เป็นตัวอย่างที่ดีพอ 4) ผู้นำกิจกรรม ต้องมีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ผลการเรียนรู้ มีบุคลิกภาพดี มีทักษะในการทำงาน ทักษะในการ สื่อสารที่ดี 5) ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของศึกษามีหลายปัจจัย ได้แก่ เรื่องของเวลาเรียน การประชาสัมพันธ์ เรื่องการสร้างแรงจูงใจแก่นักศึกษา การให้ความสนใจกิจกรรมของอาจารย์ที่ ปรึกษา และการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ 6) ปัญหาการดำเนินงาน ด้านกิจกรรมนักศึกษามีดังนี้ (1) อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่มีเวลาดูแลกิจกรรมนักศึกษา (2) การยึด หลักปฏิบัติงานตามรุ่นที่อยู่ซึ่งบางอย่างยังไม่ถูกต้อง (3) การประชาสัมพันธ์โครงการที่ไม่ชัดเจนทำให้ เวลาของการทำกิจกรรมไม่ตรงกัน 7) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและ กิจกรรมนักศึกษาของสถาบันฯ มีดังนี้ (1) ควรมีการระดมความคิดของทุกฝ่ายเพื่อปรับปรุงโครงสร้าง การบริหารจัดการงานกิจการนักศึกษา (2) สร้างระบบการบริหารจัดการ กำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้ เป็นระบบแบบแผนที่ชัดเจนในแนวทางเดียวกันทั้งสถาบันอย่างเป็นเอกภาพ (3) ควรปรับปรุงระเบียบ และข้อบังคับของการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ทันสมัย ชัดเจน และครอบคลุมภารกิจมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการเผยแพร่ให้ทราบอย่างต่อเนื่อง (4) มีการพัฒนาด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมใน การพัฒนา สร้างผลงานในงานกิจการนักศึกษาให้มากขึ้น และ (5) สถาบันฯ ผู้บริหาร และบุคลากร ทุกระดับต้องให้การสนับสนุน สร้างแรงจูงใจการเข้าร่วมกิจกรรมของทุกภาคส่วน และกำกับดูแล อย่างใกล้ชิดอย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Research title The Development of Student Affairs and Students Activities of King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

Researchers Ms. Somrudee Sangin Chief of Party
Ms. Sangsuree Dangkomain Member
Asst.Prof. Pakkapon Pongsuk, Ph.D. Member

Department Student Affairs, Faculty of Industrial Education,
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

Year 2007

Abstract

This research aimed at studying the management of student affairs, the participation of the administrators, staff and students, the problems of the implementations of student's activities, the desired attributes of the advisors and students leaders, and factors affecting students' participation in activities. The samples consisted of administrators, advisors and staff in charge of student affairs and students. The instruments were a set of interview questions and the questionnaire. Research statistics employed were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research findings were as follows:

There were 78 students who worked as student leaders or members of the unions attending the leadership seminar activity. The majority of students were male (61.5%) and the average age was 20 years old (37.2%). They mainly were the 1st year and 3rd year students (33.3%) with the grade point average (G.P.A.) of 2.86. Most came from Faculty of Industrial Education (28.2%). Almost eighty per cent served in the faculty student affairs (74.4%). Their opinions on the knowledge of student affairs, the participation of advisors and student leaders in the activities, the expected attributes of the advisors and student leaders and the factors influencing the participation of students activities were very high as their means were 4.09, 4.07, 4.21 and 4.20 respectively. Only the opinion on the problems of implementations of student activities was just high ($\bar{x} = 3.61$).

The majority of the samples of 1,320 students were female (58.3%) with average age of 20 (40.9%). Comparing the year of study, most were the second year students (36.9%) with average grade of 2.83. The students from Faculty of Engineering (14.5%) attended the activities most. The majority of students said they

เอกสารนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

generally attended the university activities (90.9%). More than eighty per cent joined the university activities regularly but only about sixty per cent participated occasionally. There were students who did not attend any activities with two reasons: no motivation for extra-activities out of class and no time (work part time job)

Most of students have knowledge of student affairs. When conducting the survey, their overall level of opinion was high which includes 6 aspects as follows: 1) the opinions on Student Affairs' management, structure and responsibility was high ($\bar{x} = 3.77$); 2) the opinion on the participation of students ($\bar{x} = 3.82$); the opinion on the operation of Student Affairs activities by teacher advisors and student leaders ($\bar{x} = 3.82$); the opinion on the expected characteristics of teacher advisors and student leaders ($\bar{x} = 3.99$); the opinion on the problems related to students' participation ($\bar{x} = 3.82$) and the factors influencing the students' participation ($\bar{x} = 3.83$).

The opinion of eighteen administrators and staff in charge of student affairs were as follows: 1) the current structure and management system of student affairs was unclear. This was because there was an emphasis on student activities in each faculty but there were differences of the structure, policies and types of student activities; 2) advisors of student affairs seemed to play less attention on the activities and did not manage their time to attend the activities. Also the coordination among faculties remained uncertain, especially in regard to the activity schedule. However, the internal operation system for those student affairs sections was regarded as an effective one except only there were still unclear ways for making or motivating all students to attend activities; 3) advisors still lacked leadership and were not sufficiently good examples; 4) student leaders should possess all well-respected characteristics including leadership, good academic performance, strong personality and skillful both for work and communication; 5) the factor influencing the participations of students were timing, public relations (advertising), opportunity to make parents engage with their children; 6) the problems found on the implementation of activities include advisors' lack of time, the stereotype of seniors' practice leading to malpractices of younger generations and unclear advertising for launching activities' details ; 7) the suggestions on student affairs development were as follows; 7.1) there should be a brainstorming session of all parties to improve management of student affairs; 7.2) the management of student affairs system must be built with clear pattern of responsibilities for each function and same approach for all student activities; 7.3) the rules and regulations of each activity should be improved to provide more clear and comprehensive mission; 7.4) there is a need to

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

develop personnel related in order to make them engage in contribution to the student's activities and 7.5) administrators and staff who in charge at all level need to support and participate actively all sectors as well as closely supervise all staff to help them reach the goals together.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	XIII
สารบัญภาพ	IX
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.5 นิยามศัพท์	2
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ความสำคัญกิจกรรมนักศึกษา	5
2.2 ปรัชญาและหลักการของกิจการนักศึกษา	8
2.3 ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา	10
2.4 นโยบายและวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษา	12
2.5 ประเภทและลักษณะของกิจกรรมนักศึกษา	16
2.6 ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษา	22
2.7 โครงสร้างการบริหารจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา	23
2.8 กิจการนักศึกษาในประเทศไทย	25
2.9 รูปแบบของกิจการนักศึกษาและความต้องการของนักศึกษา	34
2.10 แนวคิดใหม่ของการอุดมศึกษากับงานกิจการนักศึกษา	36
2.11 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา	40
2.12 กิจการนักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง...	42
2.13 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
2.14 กรอบแนวคิดในการวิจัย	48

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	50
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	50
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
	3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
	3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล	53
บทที่ 4	ผลการวิจัย	54
	4.1 การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาโดยความคิดเห็น ของผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	54
	4.2 การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาโดยความคิดเห็นของ นักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	63
	4.3 การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาโดยความคิดเห็นของ ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวงานกิจการนักศึกษา	74
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
	5.1 สรุปผลการวิจัย	78
	5.2 อภิปรายผลการวิจัย	82
	5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	85
บรรณานุกรม		87
ภาคผนวก		89
	ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	89
	ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	94
	ค ตารางแสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	112

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้นำนักศึกษา)	54
2	อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
3	ระดับชั้นปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
4	เกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
5	ส่วนงานวิชาการที่ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษา	56
6	องค์กรนักศึกษาที่กำลังทำอยู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม	56
7	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา/องค์กรนักศึกษา	57
8	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความ รับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษา	58
9	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา	59
10	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา	60
11	คุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา	61
12	ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา	62
13	เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม (นักศึกษา)	63
14	อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
15	ระดับชั้นปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	64
16	เกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาของผู้ตอบแบบสอบถาม	64
17	ส่วนงานวิชาการที่ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษา	65
18	การเข้าร่วมกิจกรรมในสถาบันฯ ของผู้ตอบแบบสอบถาม	65
19	ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม	66
20	ความรู้เกี่ยวกับงานกิจการ/สถานศึกษา/องค์กรนักศึกษา/สโมสรนักศึกษา	67
21	สภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการ สถานศึกษา/องค์กรนักศึกษา/สโมสรนักศึกษา	68
22	การมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา	69
23	ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรม นักศึกษา	70
24	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา..	71
25	ปัญหาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา	73
26	ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมของนักศึกษา	74

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ VIII เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ตารางที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดใหม่ของงานกิจการนักศึกษา .....

38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษาทั้งสังกัดภาครัฐและเอกชน เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาระดับสูงและมีบทบาทอันสำคัญในการพัฒนาประเทศภาระหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันในประเทศที่กำลังพัฒนา คือ การผลิตกำลังคนออกไปพัฒนาประเทศ บุคคลที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศหรือเป็นประโยชน์ต่อสังคม จะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพดีหรือเป็นบุคคลที่ได้รับการพัฒนาจากสถาบัน จนมีความสมบูรณ์ทางด้านกายภาพ วจีภาพ และมโนภาพ ดังนั้น หน้าที่ของมหาวิทยาลัยจึงไม่เพียงแต่จะทำหน้าที่ผลิตบุคลากรให้มีศักยภาพและการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ในทุกด้าน ๆ เพื่อให้สามารถตอบสนองกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ และ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2539: 1) ยังกล่าวว่า สถาบันการศึกษาระดับสูงมีความสำคัญต่อสังคม ประเทศชาติ เพราะเป็นแหล่งวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงในสาขาต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ภารกิจที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป คือ การสอนวิชาการและวิชาชีพ หรืออาจเรียกว่า การผลิตบุคลากร การวิจัยเพื่อค้นคว้าหาความรู้ การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป้าหมายหลักของการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพเป็นเลิศทั้งด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ประสบการณ์ด้านวิชาการและประสบการณ์ด้านการดำเนินชีวิต ซึ่งทุก ๆ สถาบันการศึกษาได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนานักศึกษาทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งงานกิจการนักศึกษาเป็นส่วนงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมดังกล่าวแล้ว สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ก็ได้มีการจัดแบ่งส่วนงานโดยมีส่วนงานกิจการนักศึกษา มีการกำกับดูแลโดยตรงอธิการบดี และระดับคณะมีการกำกับดูแลโดยรองคณบดี ซึ่งส่วนงานกิจการศึกษานั้นได้มีการควบคุมดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ซึ่งมีความแตกต่าง ๆ กันไปตามธรรมชาติพื้นฐานของแต่ละคณะ ดังนั้นการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษาจึงมีความแตกต่างกัน นอกจากนี้แล้วการมีส่วนร่วมและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นก็ยังเป็นประเด็นที่ยังต้องได้รับการพัฒนา ส่งเสริมให้มากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไป เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ทั้งสถาบันฯ และประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาเอง

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งมีจุดประสงค์หลักเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษา 2) การมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษาของผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา 3) ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา 4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา 5) ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และ 6) เพื่อเสนอแนะการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการของส่วนงานกิจการนักศึกษาของสถาบันและคณะให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าการฉีกออกทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. ศึกษาสภาพการบริหารจัดการของงานกิจการนักศึกษา
3. ศึกษาการมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษาของผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
4. ศึกษาปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา
5. ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา
6. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
7. เพื่อเสนอแนะการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

ศึกษาข้อมูลจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษา เช่น ผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจการนักศึกษาและนักศึกษาในสถาบันฯ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน
2. ข้อมูลการมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษาของผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สามารถนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการณรงค์และเชิญชวนให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมและพัฒนางานกิจกรรมของสถาบัน
3. ข้อมูลปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษาสามารถนำมาเป็นแนวทางและการกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหา การบริหารจัดการเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมของนักศึกษาในภาพรวมของสถาบันและคณะ
4. สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษามากำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษาและการพัฒนาผู้นำกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. สามารถนำข้อมูลที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การพัฒนาและแสวงหาปัจจัยดังกล่าวมาพัฒนางานกิจการนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. เสนอแนะการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.5 นิยามศัพท์

กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่ทางสถาบันจัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรง โดยไม่มีหน่วยกิตและมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 2

ส่งเสริมพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ ทักษะคตินักศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมนอกหลักสูตร

ส่วนกิจการนักศึกษา หมายถึง เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สังกัดสำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีภาระหน้าที่ในการกำกับดูแลงานด้านกิจการนักศึกษาของสถาบัน

สภานักศึกษา หมายถึง องค์กรหนึ่งของนักศึกษาซึ่งเป็นองค์กรกลางของนักศึกษาที่ถูกแต่งตั้งขึ้นโดยสถาบันเพื่อที่จะดูแลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของสถาบัน มีบทบาทหน้าที่ควบคุมดูแลการทำงานขององค์การบริหารองค์การนักศึกษา ชมรมต่าง ๆ รวมถึงสโมสรนักศึกษาคณะต่าง ๆ ในสถาบัน พิทักษ์สิทธิ์ต่าง ๆ ของนักศึกษา และพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา

องค์การนักศึกษา หมายถึง องค์กรซึ่งมาจากการเลือกตั้งของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบัน โดยเป็นตัวแทนกลุ่มนักศึกษาที่เข้ามาทำหน้าที่บริหารกิจกรรมต่าง ๆ องค์การนักศึกษาเป็นองค์กรกลางในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษาในสถาบัน โดยมีตัวแทนนักศึกษาจากคณะต่าง ๆ เข้ามาเป็นกรรมการและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา

สโมสรนักศึกษา หมายถึง ตัวแทนกลุ่มนักศึกษาที่เข้ามาทำหน้าที่บริหารกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาในคณะ โดยมีตัวแทนนักศึกษาจากสาขาวิชาต่าง ๆ เข้ามาเป็นกรรมการ ซึ่งกิจกรรมนักศึกษาใด ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษา และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจที่มอบหมาย

ชมรม หมายถึง การรวมกลุ่มการทำกิจกรรมของนักศึกษาในสถาบันตามความสนใจในการทำกิจกรรมประเภทเดียวกันมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน โดยมีนักศึกษามากกว่า 1 คณะ ซึ่งมีการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนงานกิจการนักศึกษาสถาบัน

ชุมนุม หมายถึง การรวมกลุ่มการทำกิจกรรมของนักศึกษาในระดับคณะตามความสนใจในการทำกิจกรรมประเภทเดียวกันมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน โดยมีการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ สังกัดสโมสรนักศึกษา ภายใต้การกำกับดูแลของกิจการนักศึกษาคณะ

ผู้นำนักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษา เช่น สภานักศึกษา องค์การนักศึกษา สโมสรนักศึกษา ชมรม และชุมนุม เป็นต้น ซึ่งทุก ๆ องค์กรนักศึกษา สังกัดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาทุกคณะและทุกชั้นปีที่ลงทะเบียนในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2554

กิจกรรมส่วนกลาง อันได้แก่ กิจกรรมที่ดำเนินการโดย ส่วนงานกิจการนักศึกษา และสถาบัน สภานักศึกษา และองค์การนักศึกษา หรือหน่วยงานอื่นที่ร่วมกับสถาบันจัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาในสถาบันได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม

กิจกรรมวิชาการ อันได้แก่ กิจกรรมเชิงวิชาการที่จัดขึ้น ส่วนงานกิจการนักศึกษา และสถาบัน สภานักศึกษา องค์การนักศึกษา สโมสรนักศึกษา ชมรมหรือชุมนุมทางวิชาการ เช่น กิจกรรมแข่งขันทางวิชาการ การแข่งขันหุ่นยนต์ เป็นต้น

กิจกรรมกีฬา/กรีฑา อันได้แก่ กิจกรรมการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง โดยการจัดขึ้นของ องค์การนักศึกษา สโมสรนักศึกษา ชมรมกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬาแคสเสด กีฬาสี เทียน กีฬาสีจอบ การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม www.kmitl.ac.th หรือ www.kmitl.ac.th จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆก็ตามที่เกิดขึ้นจากการใช้ 3

กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม อันได้แก่ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ซึ่งจัดขึ้นโดยส่วนงานกิจการนักศึกษา องค์การนักศึกษา สโมสรนักศึกษา ชมรมชุมนุมที่เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมวันลอยกระทง กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมประกวดการเล่นดนตรีไทย เป็นต้น

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ อันได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์และรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนา กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

กิจกรรมนันทนาการ อันได้แก่ กิจกรรมเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น การสังสรรค์ การออกกำลังกาย การเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ และการเล่นกีฬาเฮฮา เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเผยแพร่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 4

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. ความสำคัญกิจกรรมนักศึกษา
2. ปรัชญาและหลักการของกิจการนักศึกษา
3. ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา
4. นโยบายและวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษา
5. ประเภทและลักษณะของกิจกรรมนักศึกษา
6. ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษา
7. โครงสร้างการบริหารจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา
8. กิจการนักศึกษาในประเทศไทย
9. รูปแบบของกิจการนักศึกษาและความต้องการของนักศึกษา
10. แนวคิดใหม่ของการอุดมศึกษากับงานกิจการนักศึกษา
11. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา
12. กิจการนักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
13. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
14. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 ความสำคัญกิจกรรมนักศึกษา

หน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป คือ จัดให้มีการเรียนการสอน ทำการวิจัยให้การบริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติให้ยั่งยืนเจริญสืบไป โดยแต่ละสถาบันการศึกษาจะดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงไปได้ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถ ความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งโอกาสที่จะกระทำ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม หน้าที่หลักในอันดับแรกที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องตระหนักและพึงกระทำคือ การจัดให้มีการเรียนการสอนเกิดขึ้น งานวิจัยในบางครั้งก็จัดเป็นกระบวนการร่วมอยู่ในเรื่องการเรียนรู้-การสอน งานบริการวิชาการ และงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมักจะเป็นกระบวนการร่วมอยู่ในเรื่องการเรียนรู้การสอนให้มีความเด่นชัดยิ่งขึ้น สรุปแล้วงานต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาจะทำให้เกิดมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นระหว่าง “ครู” กับ “นักศึกษา” เป็นอย่างมาก งานกิจการนักศึกษาเป็นงานส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษาที่จะดำเนินการเพื่อที่จะสืบสานปณิธานของสถาบันนั้น ๆ ให้จรโลงก้าวหน้าไปอย่างเต็มความสามารถ เป้าหมายที่สำคัญที่สุดก็เพื่อการอย่างสมบูรณ์แก่ตัว “นักศึกษา” โดยตรงนั่นเอง (ธีรชุนท์ เมืองนาโพธิ์, 2531)

กิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณสมบัติเสริมสร้างบุคลิกภาพและสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาซึ่ง พรชัย มงคลวนิช (2534: 8) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนอกห้องบรรยายมีความสำคัญไม่แพ้การเรียนในชั้น และอาจมีความสำคัญมากกว่าเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวจนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ยกเว้นให้พิมพ์และเผยแพร่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีนำไปใช้

รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ด้วยเข้าไปในการเรียนวิชาบางอย่าง ทั้งนี้เพราะการที่นักศึกษาสามารถสร้างตนเองให้เป็นบุคคลที่มีสติปัญญาความรอบรู้เหนือคนอื่นในวัยเดียวกันเพื่อออกไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองต่อไปได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการมีโอกาสร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีลักษณะอยู่ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันกับลักษณะและสถานการณ์ของสังคมที่ตนจะไปดำรงชีวิตอยู่ กิจกรรมนอกชั้นเรียนจะช่วยให้นักศึกษาเพิ่มพูนคุณสมบัติอันดีประจำตนหลาย ๆ อย่าง เช่น ความรู้จักรับผิดชอบ ความมานะอดทน ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อตรงสามารถติดต่อและปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น การเคารพกฎหมาย ระเบียบ การมีจรรยาบรรณอันดี การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การรู้จักรักษาสุขภาพอนามัยและหน้าที่พลเมืองดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานกิจกรรมนักศึกษาดังกล่าว คณะหรือสถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาร่วมกันจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541: 10) คือ

1. กิจกรรมส่วนกลาง อันได้แก่ องค์กรนักศึกษาหรือสโมสรนักศึกษา
  2. กิจกรรมวิชาการ อันได้แก่ ชมรมหรือชุมนุมทางวิชาการ เช่น ชมรมภาษาอังกฤษและชมรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
  3. กิจกรรมกีฬา อันได้แก่ ชมรมกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น ชมรมฟุตบอลและชมรมกรีฑา เป็นต้น
  4. กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม อันได้แก่ ชมรมศิลปะหรือชมรมวัฒนธรรม เช่น ชมรมดนตรีไทยและชมรมอีสาน เป็นต้น
  5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ อันได้แก่ ชมรมกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือสังคม เช่น ชมรมค้ายาเสพติดและชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น
  6. กิจกรรมนันทนาการ อันได้แก่ กิจกรรมเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น การสังสรรค์ การออกกำลังกาย การเล่นเกมเพื่อสุขภาพและการเล่นเกมเฮฮา เป็นต้น
- ปะหล่อง (2548) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า ความสำคัญของกิจการศึกษามีดังต่อไปนี้
1. กิจกรรมนักศึกษาช่วยในการค้นหาอัตลักษณ์ของตนเอง คือ ช่วยให้นักศึกษารู้ตัวตนของเขาว่าเขาเกิดมาเพื่อจะ “เป็นอะไร ทำอะไร” ซึ่งถ้านักศึกษาคนใดสามารถค้นหาอัตลักษณ์ของตนเองได้เร็วที่สุด เขาก็ย่อมทำในสิ่งที่ควรจะทำได้ก่อนผู้อื่น อันนี้ถือเป็น “กำไร” ของชีวิตเป็นอย่างดี
  2. กิจกรรมนักศึกษาช่วยให้เข้าใจในสัจธรรมของชีวิต มหาตมะ คานธี เคยกล่าวไว้ว่า นักศึกษาคือผู้แสวงหาสัจธรรมแห่งชีวิต ซึ่งหากเราเชื่อในตรรกะของคานธี เราจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกิจกรรมนักศึกษาให้มากที่สุด เพราะลำพังการศึกษาตามหลักสูตรเพียงอย่างเดียวก็ไม่สามารถช่วยให้นักศึกษาได้ค้นพบสัจธรรมเท่าใดนัก เพราะในความจริงทางวิชาการนั้นมันก็มีความลวงซ่อนทับอยู่
  3. กิจกรรมนักศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคลิกภาพของบัณฑิต ทั้งในด้านกาย วาจา อารมณ์ สติปัญญา และความรู้สึกเป็นห่วงเป็นใยในความสงบสุขของมวลมนุษยชาติ
  4. กิจกรรมนักศึกษาช่วยให้คนมองเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น อันจะนำไปสู่ความภาคภูมิใจในตนเอง คือการเป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี มองโลกในแง่ของความเป็นจริง ไม่ทำตนเหลวไหลลวกด้วยประการทั้งปวง

5. กิจกรรมนักศึกษาช่วยให้นักศึกษาใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ ตัดปัญหาการมั่วสุมในทางที่ไม่ดี สร้างนิสัยความเอื้ออาทรแก่คนอื่นซึ่งต่ำต่อยกกว่า

6. กิจกรรมนักศึกษาช่วยให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปใช้ได้ สถานการณ์จริง

7. กิจกรรมนักศึกษาช่วยให้นักศึกษามีความผูกพันกับสถาบันของตนเอง ความประทับใจในอาจารย์ เจ้าหน้าที่ รวมไปถึงนักรการ

งานกิจกรรมนักศึกษาเป็นงานที่ส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนานักศึกษาด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม งานกิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพ ส่งเสริมพลานามัย ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. มีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ประสานงานในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา/องค์การนักศึกษา สโมสรนักศึกษา

2. ให้คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมของชมรมต่าง ๆ ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านพัฒนาสังคม และบำเพ็ญประโยชน์ ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ด้านสุขภาพและพลานามัย ซึ่งนักศึกษาที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมสามารถสมัครเป็นสมาชิกชมรมต่าง ๆ ได้ในวันเปิดโลกกิจกรรม

การให้บริการ

1. ให้คำปรึกษา แนะนำ ประสานงานในการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา/องค์การนักศึกษา สโมสรนักศึกษา ชมรม และนักศึกษาทั่วไป

2. ให้บริการยืมอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ แก่บุคลากร และนักศึกษา(ตามระเบียบที่กำหนดไว้)

กิจกรรมและบริการพิเศษ : กิจกรรมอื่น ๆ ที่ได้รับแจ้งจากหน่วยงานภายนอกแผนกกิจกรรมนักศึกษา จะแจ้งให้ทราบตามโอกาส

กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยฯ จัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรง โดยไม่มีหน่วยกิตและมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ ทักษะคตินักศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมนอกหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาหรืออาจารย์ประจำวิชาช่วยกันจัดทำขึ้นเพื่อตอบสนอง เสริมการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ

กิจกรรมนอกหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่คณะวิชา/ศูนย์การศึกษา กองพัฒนานักศึกษา องค์การบริหารนักศึกษา สถานศึกษา คณะวิชา/ศูนย์การศึกษา หรือชมรมต่าง ๆ ร่วมกันจัดขึ้นโดยเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือหลักสูตรโดยตรง เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสได้รับการพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและคุณธรรม จริยธรรมสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ประการ ได้แก่

1) ความรู้

1.1 มีความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาชีพอย่างดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสังคมได้

1.2 มีทักษะการใช้ IT ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

1.3 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ และมีความใฝ่รู้อยู่เสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ทำแบบงัดเงา และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 7

2) ทักษะการคิด

2.1 มีวินัยในตนเองและเคารรพกฎระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและสังคม

2.2 รู้ความหมาย คุณค่า มีความภาคภูมิใจและตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการอนุรักษ์ และถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่น

3) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

3.1 มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริตลดความเห็นแก่ตัว หลีกเลี่ยงความชั่วและมีความละเอียดอ่อนต่อการกระทำผิด สามารถครองตนอยู่ในสังคมได้อย่างเต็มภาคภูมิ

3.2 รู้ เข้าใจ และรับผิดชอบต่อปัญหาสังคม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วมเป็นหลัก เพื่อให้สังคมและตนเองได้รับประโยชน์ร่วมกัน

4) ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร

4.1 มีการคิดเชิงวิเคราะห์ มีวิจารณญาณในการคิดแก้ปัญหาว่าสิ่งใดสมควรทำ สิ่งใดไม่สมควรทำ รู้จักฟัง รู้จักพูด รู้จักกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง รู้จักกาลเทศะ

5) การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

5.1 มีคุณธรรม และจริยธรรม เคารรพในจรรยาบรรณวิชาชีพ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมของคณะวิชา ศูนย์การศึกษา กองพัฒนานักศึกษา องค์การบริหารนักศึกษา และสถานศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมนักศึกษาให้ครบอย่างน้อย 6 ประเภท ดังต่อไปนี้

- 1) กิจกรรมวิชาการ
- 2) กิจกรรมกีฬาและการส่งเสริมสุขภาพ
- 3) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และรักษาสิ่งแวดล้อม
- 4) กิจกรรมนันทนาการ
- 5) กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
- 6) กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

2.2 ปรัชญาและหลักการของกิจการนักศึกษา

2.2.1 ปรัชญาของกิจการนักศึกษา

พรพรรณ วีระปริยากร และคณะ (2545: 6-7) ได้รวบรวมและสรุปถึงปรัชญาของกิจการนักศึกษาไว้ดังนี้ ปรัชญาของกิจการนักศึกษาเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าปรัชญากิจการนักศึกษานักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งย่อมแตกต่างกันไป จึงสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบของงานกิจการนักศึกษานักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของแต่ละแห่งที่แตกต่างกัน เช่น หากสถาบันเห็นว่าการดำเนินงานกิจการนักศึกษานักศึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การยอมรับนับถือในคุณค่าของทุกคน นักศึกษานักศึกษาจะต้องได้รับการเอาใจใส่อย่างดี ในทุกๆด้าน ดังนั้นสถาบันจะต้องจัดโปรแกรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของนักศึกษานักศึกษาแต่ละคน (Mueller. 1961: 57-60) อ้างโดยพรพรรณ วีระปริยากรและคณะ (2545: 4) แต่หากสถาบันเห็นว่า การจัดดำเนินงาน กิจการนักศึกษานักศึกษาจะต้องวางอยู่บนรากฐานของความเชื่อมั่นในคุณค่าของเอกภาพ และคุณค่าในความเป็นมนุษย์เชื่อมั่นในความเสมอภาคของความคิดและความรู้สึกและเชื่อมั่นว่า ทุกคนมีความต้องการสิ่งต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ดังที่ Miller and Prince (1976: 11) ได้กล่าวไว้ สถาบันจึงควรดำเนินการให้นักศึกษานักศึกษาได้พัฒนาไปจนถึงขีดความสามารถสูงสุดของแต่ละคน อาศัยความแตกต่างของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม สิ่งนี้ทั้งหมดมิให้ฉันทนเอา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 8

แต่ละบุคคลนั้นมาช่วยกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สนองความต้องการของแต่ละบุคคลซึ่งแตกต่างกันก็สอดคล้องกับทัศนะของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 27-28)

ปรัชญาการศึกษาจึงเป็นสิ่งพื้นฐานหลักสำคัญ ของการจัดดำเนินงานกิจการนักศึกษา อันมุ่งเน้นเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ พร้อมด้วยความรู้ คู่คุณธรรม ดังนั้นการจัดกิจการนักศึกษาจึงต้องจัดให้สนองความต้องการของแต่ละคนที่มีศักยภาพที่แตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับปรัชญาการบริหารจัดการกิจการนักศึกษาในต่างประเทศ พบว่าการบริหารจัดการกิจการนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น จะต้องอยู่บนรากฐานของปรัชญาที่ได้กำหนดทิศทางเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งก็มีนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอไว้หลายลักษณะ เช่น Williamson E.G. ให้แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาการบริหารจัดการกิจการนักศึกษาว่า จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- 1) การให้การศึกษานั้นจะต้องพยายามให้นักศึกษาได้พัฒนาทุก ๆ ด้าน
- 2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและศักยภาพของนักศึกษาแต่ละคนด้วย
- 3) การศึกษาในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ
- 4) บรรยากาศของประชาธิปไตยและบรรยากาศทางวิชาการเป็นสิ่งจำเป็น และมีคุณค่ามากกว่าการใช้อำนาจ
- 5) การเปลี่ยนแปลงของสังคมในทุก ๆ ด้านทำให้กิจการนักศึกษาต้องปรับตัว เปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ สนองความต้องการของนักศึกษาได้

American Council Education ได้กำหนดปรัชญาการบริหารจัดการกิจการนักศึกษาว่าต้องประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการนี้ ได้แก่

- 1) นักศึกษาแต่ละคนควรได้รับการพิจารณาว่าเป็นบุคคลทั้งหมด ดังนั้นจึงต้องได้รับการพัฒนาในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็นร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ หรือจิต และสังคม
- 2) นักศึกษาแต่ละคนควรได้รับการยอมรับว่ามีความเป็นเอกลักษณ์ในตนเอง ในฐานะที่เป็นบุคคลที่มีความสำคัญผู้หนึ่ง
- 3) สิ่งแวดล้อมทั้งหมดเป็นเรื่องของการศึกษา และควรถูกนำมาใช้ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลสูงสุด
- 4) ความรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวและสังคมของนักศึกษา เป็นเรื่องที่ยั่งยืนกับนักศึกษาและคุณสมบัติของนักศึกษาเอง

Miller T.K. และ Judith S. Prince แสดงทัศนะว่า การบริหารจัดการกิจการนักศึกษาควรตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อ 4 ประการคือ

- 1) ความเชื่อมั่นในคุณค่าของเอกลักษณ์บุคคล และคุณค่าในความเป็นมนุษย์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องช่วยให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาไปถึงขีดสุดของความสามารถของแต่ละคน
- 2) ความเชื่อมั่นในความเสมอภาคของความคิด และความรู้สึกในการทำงานว่า สิ่งเหล่านี้ไม่สามารถแยกจากกันได้ กิจการนักศึกษาจึงควรให้ความสนใจในความเป็นคนทั้งหมดของนักศึกษา
- 3) ความเชื่อว่า โลกนี้เป็นของทุกคน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของงานกิจการนักศึกษาที่จะต้องช่วยนักศึกษาให้สามารถปรับความต้องการและช่วยเหลือตนเองเพื่อความเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ในบทบาทต่าง ๆ ที่จะได้รับต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่าการอื่นใดที่ขึ้นชื่อของมหาวิทยาลัยให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่สามารถนำไปใช้

4) ความเชื่อมั่นว่า อะไรก็ตามที่แต่ละคนรวบรวมจากประสบการณ์ของเขาจะต้องได้อย่างทันเวลา

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า การบริหารจัดการกิจการนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เป็นไปเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ความสามารถ ความสนใจ ความต้องการของนักศึกษาแต่ละคนให้มีพัฒนาการอย่างเต็มที่ศักยภาพของเขา อันจะเป็นการช่วยสร้างสมาชิกที่ดีให้กับสังคมหรือชุมชนต่อไป

2.2.2 หลักการของกิจการนักศึกษา

พรพรรณ วีระปรียากร และคณะ (2545: 11) ได้สรุปหลักการของกิจการนักศึกษาว่า กิจการนักศึกษา เป็นวิทยาการแขนงใหม่ที่เกิดมาจากการประยุกต์และบูรณาการองค์ความรู้จากศาสตร์หลายแขนงเข้าด้วยกัน ทำให้กิจการศึกษามีปรัชญา ปณิธาน หลักการ มาตรฐาน จรรยาบรรณและหน้าที่ต่าง ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะตน กล่าวคือ ปรัชญา ปณิธาน ตลอดจนวัตถุประสงค์ของกิจการศึกษามีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ การพัฒนาให้นักศึกษามีเอกลักษณ์หรือความเป็นตัวของตัวเอง และมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกิจต่าง ๆ ของสังคม จะเป็นไปตามปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ของการอุดมศึกษา เช่น การดำรง รักษา และถ่ายทอด ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การสร้างความเข้าใจ การเสริมสร้างประสบการณ์ อุดมการณ์ประชาธิปไตยในการดำเนินชีวิต การพัฒนาสติปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาสังคม และการบริหารงานของสังคม การสร้างความเข้าใจอันดีหรือความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นต้น

การพัฒนานักศึกษา จึงเป็นหน้าที่หลักสำคัญของงานกิจการนักศึกษา และเป็นกระบวนการตลอดชีวิตของนักศึกษาที่ต้องอาศัยปัจจัยประกอบหลายประการ ได้แก่ ภูมิหลัง ความสามารถ เจตคติ ความสนใจ ความคาดหวัง ความเข้าใจตนเอง สมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจการเห็นคุณค่า คุณธรรมของความเป็นพลเมืองของนักศึกษา คุณภาพของการศึกษา (จัดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนของนักศึกษา) นอกจากนี้ยังประกอบด้วยกระบวนการย่อยหลายกระบวนการที่สำคัญคือกระบวนการเรียนรู้)

ด้วยเหตุข้างต้นเหล่านี้ ผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนานักศึกษา จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ ชำนาญการในการพัฒนานักศึกษา ขณะเดียวกันนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนายังต้องมีเป้าหมายชีวิตของตนเองที่ชัดเจน มีความพยายามที่จะพัฒนาตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าตนเองสามารถพัฒนาตนได้ กระบวนการของการพัฒนานักศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับทั้งผู้พัฒนาและผู้รับการพัฒนา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งสองฝ่ายนี้จึงต้องดำเนินไปอย่างเหมาะสม เป็นระบบ ขึ้นตอน

2.3 ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “กิจกรรม” คือ การที่ผู้เรียนปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ นอกจากนี้แล้วมีนักการอุดมศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษาที่แตกต่างกัน เช่น โคลเทอร์ (Clother, 1931) ลอยด์โยนส์ (Lloyd-Jones, 1934) และคาวลีย์ (Cowley, 1959) พิจารณาที่ลักษณะของกิจกรรม เช่น กิจกรรมหลายประเภทที่ไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยตรงจึงเรียกว่า “กิจกรรมนอกหลักสูตร” (Extra Curricular Activities) สำหรับกิจกรรมบางประเภท เช่น กิจกรรมด้านวิชาการ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรมาก โดยมากอาจารย์ส่งเสริมให้นักศึกษาจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่าการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประสบการณ์ด้านวิชาการในหลักสูตร จึงเรียกว่า “กิจกรรมร่วมหลักสูตร” (Co-Curricular Activities) อ้างใน สำเนาฯ ขจรศิลป์ (2539: 3-6)

Good (1973: 562-563) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา (Student Activities) ไว้ว่า “เป็นกิจกรรมนอก ชั้นเรียนที่นักศึกษาจัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์เพื่อให้มีความเข้าใจของตนเองและสังคมดีขึ้น” กิจกรรมนักศึกษาในความหมายโดยทั่วไป ซึ่งหมายถึง กิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้นทั้งภายในคณะและภายนอกคณะเพื่อสนองความต้องการและความสนใจของตนเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร จึงเรียกว่า “กิจกรรมนอกหลักสูตร” (Extra Curriculum Activities) เนื่องจากกิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรหรือกิจกรรมร่วมหลักสูตร” ศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ เป็นการเสริมให้นักศึกษามีความรู้และประสบการณ์จากที่ได้รับในหลักสูตร จึงมีผู้เรียกกิจกรรมนักศึกษาว่า “กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกหลักสูตร” มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษาไว้หลาย ๆ ด้าน ดังเช่น Ferderick (1959: 52-53) ให้ความหมายว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาจัดดำเนินการขึ้นเอง โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ ไม่มีการให้หน่วยกิตหรือคะแนนใด ๆ อันที่จะช่วยให้นักศึกษาเลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา ทางด้าน จินตนา ยูนิพันธ์ (2525: 121) ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษาว่า เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยนักศึกษา เพื่อให้เกิดประสบการณ์ในการที่จะพัฒนาตนเองในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วม ด้วยความสมัครใจไม่เกี่ยวข้องกับคะแนนหรือผลประโยชน์อันใดในการดำเนินกิจกรรม จะอยู่ในควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนได้รับความเห็นชอบและสนับสนุนจากสถาบันการศึกษานั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ บุญชัย จงกลณี (2525: 78) ที่ได้ให้ความหมายของคำว่า กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่สถานศึกษาหรือนักศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงออก ซึ่งความสนใจและความสามารถเพื่อพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน

พรพรรณ วีระปรียากรและคณะ (2545: 4) ได้ให้ความหมายของกิจการนักศึกษาว่า กิจการนักศึกษา (Student Affairs) หรืองานบุคลากรนักศึกษาในอดีต (Student Personal Work) เป็นงานหนึ่งในระบบอุดมศึกษา ซึ่งนักวิชาการ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความไว้พอสรุปได้ 2 ลักษณะคือ

1. ลักษณะที่เน้นในเชิงแนวคิด ที่มีนัยว่า เป็นการประยุกต์ใช้ศาสตร์หลายแขนง เช่น จิตวิทยา สังคมวิทยา รัฐศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ ฯลฯ มาใช้เพื่อพัฒนาบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ทั้งในเชิงวิชาการและวิชาชีพ และสามารถนำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับนั้นไปพัฒนาชุมชน สังคม หรือประเทศต่อไป

2. ลักษณะเน้นที่การปฏิบัติ ที่มีนัยว่า เป็นงาน หรือกิจกรรม หรือโปรแกรม หรือภารกิจ หรือการให้บริการของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่กระทำอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา สามารถพัฒนาตนทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพอื่น ๆ เช่น ตามนัยของ โคลเธอร์ (Clother.1931) โฮป (Hopke.1968) กูด (Good.1973) สำเนาฯ ขจรศิลป์ (2525) เป็นต้น

กรรณิกา พิริยะจิตรา (2547: 1-3) ได้สรุปถึงกิจการนักศึกษาว่า กิจการนักศึกษาเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งของฝ่ายบริหารในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ผู้ดำเนินงานตามนโยบายและรับผิดชอบของกองกิจการนักศึกษา สำนักงานอธิการบดี หรือ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาเป็นผู้ดำเนินงานตามนโยบายและรับผิดชอบงานกิจการนักศึกษาของแต่ละคณะเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษา มีการพัฒนาการด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้แล้ว ปะหล่อง (2548) ได้ถึงความหมายของกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้ กิจกรรมนักศึกษาหมายถึงกิจกรรมทางการศึกษากิจกรรมหนึ่งที่นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมอย่าง “เต็มใจ” โดยใช้เวลาว่างที่เหลือจากการศึกษาเล่าเรียนตามหลักสูตร และนอกเหนือจากเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษานี้จะส่งผลในด้านของความพึงพอใจและผลในการพัฒนาบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ หรือมีผลในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตไม่ใช่ผลทางวัตถุหรือผลในการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและเมื่อไม่มีผลทางวัตถุหรือไม่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษานี้เอง ทำให้ยุคสมัยหนึ่งที่มีนักการศึกษาซึ่งเน้นสาระทางวิชาการเรียกกิจกรรมนักศึกษานี้ว่า “กิจกรรมนอกหลักสูตร” คือเป็นของแถมหรือเป็นส่วนเกินของหลักสูตรนั่นเองและในเวลาต่อมา เมื่อเมื่อเริ่มมีคณมองเห็นประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษามากขึ้น ว่าสามารถพัฒนานักศึกษาให้รู้จัก “อะไร ๆ” ที่มีอยู่ในสังคมมากขึ้น เขาก็ขนานนามกิจกรรมนักศึกษานี้ว่าเป็น “กิจกรรมเสริมหลักสูตร” คือ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา ไม่ใช่ของแถมหรือส่วนเกินอีกต่อไป ซึ่งในเวลาต่อมา เราก็มักเรียกว่า “กิจกรรมนักศึกษา” อย่างเช่นในปัจจุบันและนี่คือวิวัฒนาการของคำว่า “กิจกรรมนักศึกษา”

2.4 นโยบายและวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษา

พรพรรณ วีระปริยากร และคณะ (2545: 9-11) ได้กล่าวถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษาดังต่อไปนี้

2.3.1 นโยบายของกิจการนักศึกษา โดยทั่วไปนโยบายเป็นสิ่งสำคัญมากสิ่งหนึ่งในการบริหารจัดการเพราะนโยบายเป็นหลักและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับกิจการนักศึกษาที่เหมาะสมส่วนใหญ่จึงต้องคำนึงถึงสภาพปัญหาของสถาบัน ความสอดคล้องกับแนวนโยบายหลักของประเทศ ที่มุ่งไปในทิศทางเดียวกันคือ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในประเด็นของนโยบายกิจการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาไทย สะท้อนให้เห็นว่านโยบายของกิจการนักศึกษาของไทยที่เหมือนกันของทุกสถาบัน คือ การมุ่งสนับสนุนภารกิจของสถาบัน ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของทบวงมหาวิทยาลัย ที่กำหนดแนวทางการพัฒนานักศึกษาไว้ให้แล้ว ส่วนสิ่งที่แตกต่างกันระหว่างสถาบัน ก็คือ แต่ละสถาบันจะต้องดำเนินการตามแนวทางของปรัชญาของสถาบันเป็นหลัก

2.3.2 วัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษา เนื่องจากกิจการนักศึกษาเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ นักศึกษา และสถาบันการศึกษา วัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษาจึงมุ่งเน้นที่

1) เพื่อพัฒนานักศึกษา เช่น พัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน สร้างลักษณะนิสัย ความประพฤติและการปฏิบัติที่ดีทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น กระตุ้น เสริมสร้าง พัฒนานักศึกษาแต่ละคนให้สามารถค้นหาความต้องการที่แท้จริงของตนเอง และตัดสินใจเลือกโปรแกรมการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ตลอดจนแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม สามารถบูรณาการการเรียนรู้ ทั้งในระบบการเรียน การสอนในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนได้ เสริมสร้างประสบการณ์ที่ดี เสริมสร้างความพึงพอใจ และการมีคุณค่าให้กับนักศึกษา ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์ ผู้บริหารระดับต่าง ๆ และนักศึกษา อันจะนำไปสู่ความเข้าใจในการสื่อสารและการตัดสินใจที่ดีต่อไป ฝึกนักศึกษาให้เป็น พลเมืองที่ดี ฝึกความเป็นผู้นำ หรือจูงใจให้เกิดความรับผิดชอบในภาวะผู้นำ ดำรง รักษา ถ่ายทอด และพัฒนาวัฒนธรรม เสริมสร้างบรรยากาศของสถาบันอุดมศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนการสอนเป็นต้น

2) เพื่อการบริหารกิจการนักศึกษา หรือ เพื่อพัฒนาสถาบันการศึกษา เช่น การจัดการ เกี่ยวกับการสรรหาและรับสมัครนักศึกษา เพื่อเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษา การลงทะเบียนของ นักศึกษา การวิจัยเกี่ยวกับนักศึกษา การทดสอบและบริหารงานอื่น ๆ การประชาสัมพันธ์ สถาบันการศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารและด้านวิชาการ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน ฝ่ายกิจการศึกษากับหน่วยงานทางวิชาการ ด้านระบบข้อมูลสนเทศนักศึกษาเพื่อทำการวิจัยศึกษา นำผลที่ได้มาใช้ในการวางแผนระยะสั้นและระยะยาว เป็นต้น

อย่างไรก็ตามหากย้อนกลับไปดูวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ไว้เป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษา ให้ทุกสถาบันมีทิศทางไปในทางเดียวกัน จากสำเนาบันทึก ข้อความของทบวงมหาวิทยาลัย ที่ ทม.0204/041 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2521 จะเห็นว่า ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษาไว้ 7 ประการ ได้แก่ เพื่อปลูกฝัง คุณธรรมแก่นักศึกษา เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่นักศึกษา เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้ง ในด้านวิชาการ และประสบการณ์วิชาชีพแก่นักศึกษา เพื่อปลูกฝังและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ เพื่อส่งเสริมพลานามัยและพัฒนา บุคลิกภาพเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณ สถาบัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อการ พัฒนานักศึกษาเป็นสำคัญ ขณะที่เพื่อการบริหารกิจการนักศึกษา หรือเพื่อพัฒนาสถาบันการศึกษา ถือว่าเป็นส่วนที่สถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาแต่ละสถาบันจะต้องดำเนินการด้วยตนเอง

ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ภารกิจของกิจการนักศึกษา หรือขอบข่ายการดำเนินงานของนักศึกษา ของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันไป ตามวัตถุประสงค์ของกิจการ นักศึกษาของสถาบันศึกษานั้น ๆ อย่างไรก็ตามหากวิเคราะห์ที่ลักษณะของการดำเนินงาน การ ให้บริการหรือการทำกิจกรรมของสถาบันการศึกษา พบว่า ไม่ว่าจะเป็สถาบันการศึกษาต่างประเทศ หรือในประเทศ ขอบข่ายการดำเนินงานกิจการนักศึกษา ก็ยังมีความเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมและ การบริการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน ทั้งในชั้นเรียนและนอก ชั้นเรียน ช่วยส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้มีการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ รวมถึงเรื่องของการ ประกอบอาชีพ ส่วนขอบข่ายงานกิจการนักศึกษาจะกว้างหรือแคบนั้นขึ้นอยู่กับขนาดของ สถาบันการศึกษาเป็นสำคัญ

ธีรชุณห เมืองนาโพธิ์ (2531) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์หรือมุ่งหมายของงานกิจการนักศึกษาว่า งานกิจการนักศึกษาเป็นงานของสถาบันการศึกษาที่จะยึดมั่นทำตามปณิธานเพื่อจุดมุ่งหมายโดยตรง ต่อตัวนักศึกษาเอง ถ้าจะกล่าวให้มองเห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น จุดมุ่งหมายของงานกิจการ นักศึกษามองในวงกว้าง ๆ จะนำไปสู่ลักษณะดังต่อไปนี้

1) พัฒนาการอย่างสมบูรณ์ของนักศึกษาในด้านวุฒิปัญญา (Total intellectual development) โดยจัดให้มีการพัฒนาเพื่อ การเสริมประสบการณ์ในวิชาการและวิชาชีพ และพัฒนาให้มีความเป็นปัญญาชน คือ คิดเป็น เรียนเป็น เขียนเป็น รู้เหตุรู้ผล (หวังทางด้าน Mathematic Reasoning ด้วย) และสามารถแก้ปัญหาได้

2) พัฒนาการอย่างสมบูรณ์ด้านบุคลิกภาพ คุณธรรม และสังคมสัมพันธ์ (Personal, Moral and Social maturity development) โดยจัดให้มีการพัฒนาเพื่อ (1) การเติบโตขึ้นอย่างเต็มที่ตามเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล (2) การมีความเป็นมนุษย์ (มนุษย์ดีกว่าคน) มีคุณธรรม (3) การมีมนุษยสัมพันธ์สามารถเข้าสังคมได้และสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างไม่เกิดปัญหาและอย่างมีความสุข(ปรับตัวเองได้ มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนทำ) และ (4) การมีความคิดริเริ่ม

3) พัฒนาการด้านจิตสำนึกและการทำประโยชน์ต่อสังคม (Development of Social Conscience and Contribution to society) โดยพยายามทำให้นักศึกษาเพื่อ (1) เกิดความเคารพในความเป็นคน (หรือมนุษย์) ของสมาชิกทุกคนในสังคม เราต้องอยู่ด้วยความเข้าใจ มีการให้อภัยและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (2) ซาบซึ้งในความสำคัญของสังคมต่อปัจเจกบุคคล (คือเมื่อเราหนีสังคมไม่พ้นก็จงยอมรับมันเสีย เมื่อสังคมส่วนใหญ่ไม่มีความสุขปัจเจกบุคคลก็จะมีไม่มีความสุขไปด้วย) และ (3) เป็นคุณค่าของการทำประโยชน์ต่อสังคม

สรุปแล้วงานของกิจการนักศึกษาก็เพื่อการพัฒนาการอันสมบูรณ์ของนักศึกษาทั้งในด้านวุฒิปัญญา พละทานมัย จิตใจด้านคุณธรรมและงานด้านสังคม ผลพลอยได้ก็คือการส่งเสริมความสัมพันธ์และความรับผิดชอบระหว่างบุคลากรสายต่าง ๆ กับนักศึกษา ทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความสามารถปฏิบัติงานที่มีประโยชน์ ตามความสนใจและความถนัดของตน เรายังตระหนักว่าการมีระเบียบวินัยจะช่วยให้สังคมส่วนรวมมีความสุขสงบเรียบร้อย ผลพลอยได้ของงานกิจการนักศึกษาจะทำให้บุคลากรเกิดมีระเบียบในตนเอง ได้เรียนรู้วิธีทำงานร่วมกัน มีความเคารพต่อศักดิ์และสิทธิของกันและกัน

ในต่างประเทศ สถาบันอุดมศึกษามักให้ความสำคัญกับกิจการนักศึกษามาก ดังนั้นจึงมีการกำหนดขอบข่ายของงานไว้ค่อนข้างชัดเจน เช่น การศึกษาของ Knowles (1970: 7-14) อ้างใน พรพรรณ วีระปริยากรและคณะ (2545: 9) และ การศึกษาของ Tripp (1970) อ้างใน พรพรรณ วีระปริยากรและคณะ (2545: 9) ที่ได้จำแนกภารกิจของงานกิจการนักศึกษาไว้ 4 หน้าทีเดียวกันได้แก่ ด้านสวัสดิการ (Welfare Function) ซึ่งประกอบด้วยบริการด้านสุขภาพ การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การให้บริการทดสอบ การให้บริการทั่วไปแก่ศิษย์เก่า เป็นต้น ด้านการควบคุม (Control Function) ซึ่งประกอบด้วยการรับนักศึกษา การเก็บรักษาระเบียบนักศึกษา การควบคุมดูแลด้านระเบียบวินัย การให้บริการหอพัก เป็นต้น ส่วนด้านกิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-curricular Activities) และกิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra-curricular Activities) มุ่งเน้นการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การนักศึกษา ด้วยการสนับสนุนให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งทางด้านวิชาการ กีฬา สังคม การเมือง การบริการสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น และด้านการสอน (Teaching Function) แต่ไม่ใช่การสอนแคในชั้นเรียนเช่น การปฐมนิเทศ การมีชมรมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ การสอนซ่อมเสริม เป็นต้น

พรพรรณ วีระปริยากร และคณะ (2545: 9-10) ได้สรุปถึงภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาไทยจากอดีตไว้ว่า ในประเทศไทยสถาบันอุดมศึกษาของไทยส่วนใหญ่ มุ่งเน้นภารกิจที่สำคัญ 4 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงแหล่งเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ลักษณะ ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านสวัสดิการและบริการนักศึกษา ด้านวินัยนักศึกษา และด้านการสอน โดยสามารถพิจารณาได้จากผลการศึกษาของนักวิชาการและนักวิจัยไทยหลายท่าน เช่น การศึกษาของ ศรัณย์ ดำริสุข (2517) ซึ่งทำการศึกษาสภาพการให้บริการนิสิตนักศึกษาของ วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลกและมหาสารคาม พบว่า ขอบข่ายงานที่ทั้ง 2 สถาบันจัดให้กับ นักศึกษา ประกอบด้วยบริการบริการแนะแนว การบริการสุขภาพ การบริการอาหารกลางวัน การบริการ หอพัก และการบริการด้านกิจกรรมนักศึกษา ขณะที่ ละออง วรรณโคตร (2525) ซึ่งทำการศึกษางาน บุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย 4 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้วยการศึกษาดูเอกสารและสภาพการ ดำเนินงาน จากการสอบถามอาจารย์ และนิสิตนักศึกษา ปรากฏว่า ขอบข่ายของงานกิจการนักศึกษา ของทั้ง 4 สถาบันนี้ ครอบคลุมภาระงาน 3 ด้านคือ ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านบริการและสวัสดิการ นักศึกษา และด้านวินัยนิสิตนักศึกษา และการประมวลขอบข่ายของงานกิจการนักศึกษา ของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528) ที่เสนอว่า ขอบข่ายของงานกิจการนักศึกษาประกอบไปด้วย 10 ลักษณะ ได้แก่ โปรแกรมแนะแนวการศึกษาต่อ โปรแกรมวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของ นักศึกษา โปรแกรมปฐมนิเทศ การสอนซ่อมเสริม การอ่าน การพูดและการเขียนภาษาจีนหรือวิชา อื่น ๆ ที่นักศึกษาต้องการความช่วยเหลือ การให้บริการด้านสุขภาพอนามัย การจัดบริการในด้านการ นิเทศการประสานงาน และการประสมประสานระหว่างกิจกรรมนอกหลักสูตรกับกิจกรรมเสริม หลักสูตรการจัดบริการที่พักอาศัยและบริการอาหาร โปรแกรมการให้ความช่วยเหลือในด้านการเงิน การจัดอุปกรณ์และเครื่องมือที่ช่วยพัฒนา และประเมินชีวิตทางศาสนาและความสนใจของนักศึกษา และการจัดระบบในการเก็บระเบียบนักศึกษา ขอบข่ายงานกิจการนักศึกษาประกอบด้วยกิจกรรม 12 ประเภทได้แก่ การปฐมนิเทศนักศึกษา งานบริการหอพักนักศึกษา งานทะเบียนประวัตินักศึกษา งาน กิจกรรมนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมกีฬา ศิลปวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมส่วนกลางหรือองค์การนักศึกษา งานวินัยนักศึกษา งานนักศึกษาวิชาทหาร งานให้ การศึกษาด้านอาชีพ ด้านการศึกษาและด้านส่วนตัวและสังคม งานทุนการศึกษา งานจัดหางาน งาน สุขภาพอนามัย งานบริการต่าง ๆ เช่น อาหาร ร้านค้า สหกรณ์ ไปรษณีย์ และงานปัจฉิมนิเทศ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของ เตือนใจ แวงงาม (2535) ที่ทำการศึกษารูปแบบการบริการกิจการ นักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ พบว่า ขอบข่ายของการบริหารกิจการนักศึกษาวิทยาลัย พยาบาลกรุงเทพที่เหมาะสม คือ ภารกิจด้านสวัสดิการ ที่ประกอบด้วยงานทุนการศึกษา งานให้ คำปรึกษา งานบริการและแนะแนวการศึกษา งานบริการโภชนาการ และภารกิจด้านการควบคุม เช่น งานวินัยและการปกครอง งานหอพัก ส่วนภารกิจด้านกิจกรรมร่วมหลักสูตรเน้นกิจกรรมการปกครอง ตนเองของนักศึกษา กิจกรรมกีฬา กิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และ ภารกิจด้านการสอนซ่อมเสริม ที่ประกอบด้วย งานปฐมนิเทศ งานปัจฉิมนิเทศ งานสอนและอบรม พิเศษ เป็นต้น

ดังนั้นหากสรุปจากข้อมูลข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า กิจการนักศึกษาเป็นศาสตร์และศิลป์ที่ ประกอบด้วยงานหลัก 3 ด้านได้แก่

1) การจัดบริการให้นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน การ ดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ

2) การช่วยพัฒนานักศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน ตามปรัชญา หรือปณิธานของสถาบันการศึกษา

3) การบริหารกิจการนักศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของฝ่ายกิจการนักศึกษา ที่จะต้องบูรณาการองค์ความรู้ ในศาสตร์แขนงต่าง ๆ มาพัฒนาองค์กร บุคลากร วิธีการทำงาน เพื่อให้งานกิจการนักศึกษาสามารถดำเนินไปอย่างบรรลุวัตถุประสงค์เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน นักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.5 ประเภทและลักษณะของกิจกรรมนักศึกษา

สำเนา ขจรศิลป์ และบุญเรือง ขจรศิลป์ (2531: 14-15) ได้แบ่งกิจกรรมนักศึกษาออกตามลักษณะของกิจกรรมได้ 7 ประเภท คือ

1. กิจกรรมด้านวิชาการ เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา เช่น นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกทางด้านพืชสวนก็เป็นสมาชิกสโมสรพืชสวน เพื่อทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับปลูกต้นไม้และการจำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับและ ผลไม้ นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกทางด้านวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ก็ร่วมกันทำกิจกรรม ที่เกี่ยวกับวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์ เช่น การพิมพ์จุลสารของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ

2. กิจกรรมด้านกีฬา เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนานักศึกษาในด้านร่างกายและจิตใจรวมถึงทักษะในการกีฬา การฝึกซ้อมกีฬา นอกจากจะทำให้ให้นักศึกษาเกิดทักษะในการแข่งขันกีฬาและให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แล้วยังทำให้นักศึกษามีร่างกายแข็งแรงอีกด้วย การแข่งกีฬาก็เป็นการฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นผู้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา กิจกรรมนักกีฬาประเภทนี้ ได้แก่ กีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น ฟุตบอล เทนนิส กรีฑาและกีฬาทางน้ำ เป็นต้น

3. กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่นักศึกษาทางด้าน ศิลปะและวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะการแสดง ศิลปะการพูดและดนตรี เป็นต้น นักศึกษาแทบทุกสถาบันได้จัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมขึ้น เป็นประจำทุกปี การศึกษา เช่น การไหว้ครูและพิธีงานลอยกระทง เป็นต้น

4. กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษากระทำเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นหรือสร้างถาวรวัตถุที่เป็นสาธารณสมบัติ โดยทั่วไปนักศึกษาจะออกไปพัฒนาชนบทในถิ่นทุรกันดารยากไร้ ส่วนการช่วยเหลือประชาชนในเมืองก็จะเป็นประชาชนที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม

กิจกรรมนักศึกษาด้านบำเพ็ญประโยชน์มีหลายอย่างรวมเข้าด้วยกัน ทั้งในด้านการสร้างสิ่งถาวรวัตถุและการให้การศึกษาแก่ประชาชนในด้านอาชีพ ด้านสาธารณสุข เพื่อช่วยให้ประชาชนในชนบทมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

5. กิจกรรมทางด้านนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อความสนุกสนานและเพลิดเพลินแก่นักศึกษา กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การจัดสังสรรค์ กิจกรรมเต้นรำ กิจกรรมเข้าจังหวะ เป็นต้น

6. กิจกรรมส่วนกลาง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวมของนักศึกษาและยังเป็นฝ่ายควบคุมและให้การสนับสนุน กิจกรรมส่วนอื่น ๆ อีกด้วย โดยทั่ว ๆ ไป กิจกรรมประเภทนี้จะแบ่งออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารซึ่งทำหน้าที่บริหารและฝ่ายสภานักศึกษา ซึ่งทำหน้าที่นิติบัญญัติ องค์กรกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ องค์กรนักศึกษาและสโมสรนักศึกษา

7. กิจกรรมด้านการเมือง เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกซึ่งอาจเป็นการคัดค้านหรือการสนับสนุนต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ของสังคม เช่น การคัดค้าน การสร้างเขื่อน แม่น้ำมูล สนับสนุนการท่องเที่ยวเมืองไทย หรือการเดินทางชวนประท้วงการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2516 ซึ่งนักศึกษาเห็นว่าการเลือกตั้งไม่สุจริต

กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสถานการศึกษาจะมีความแตกต่างกันในด้านจุดมุ่งหมาย ขอบเขต โครงการ กระบวนการจัดและการดำเนินงาน ตลอดจนผลที่จะเกิดขึ้น จึงอาจจำแนกประเภทของกิจกรรมนักศึกษาได้หลายลักษณะ ถ้าจะจำแนกประเภทกว้าง ๆ เพื่อประโยชน์และสะดวกในการวางแผนการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสามารถที่จะแยกได้เป็น 7 ประเภท ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และ วันนอร์ มะทา (2528: 9-10) ดังต่อไปนี้คือ

1. กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ได้แก่ ชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์ ชุมนุมสังคมศึกษา ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมภาษาอังกฤษ ชุมนุมเหล่านี้อาจไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใดวิชาหนึ่งเพียงวิชาเดียวในชั้นเรียน แต่อาจเกี่ยวข้องในหลายหมวดวิชาด้วยกัน ซึ่งเกี่ยวกับการดำรงชีวิตและหน้าที่ ตลอดจนความต้องการและความสนใจของนักศึกษา
2. กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความสนใจและความสามารถพิเศษประเภทนี้ มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาได้ค้นหาหรือพัฒนาความสนใจและความสามารถพิเศษของตนเอง ซึ่งมักจะไม่เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนโดยตรง เช่น ชุมนุมการละคร ชุมนุมดนตรี ชุมนุมวารสารในคณะและชุมนุมงานอดิเรกต่าง ๆ
3. กิจกรรมที่เป็นบริการภายในคณะ กิจกรรมประเภทนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อพัฒนาส่วนรวม ได้แก่ กลุ่มสวัสดิการนักศึกษา กลุ่มรักษาโรงอาหาร เป็นต้น
4. กิจกรรมที่พัฒนาทางด้านจิตใจและศีลธรรม กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ กิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ เช่น กิจกรรมฝึกอบรมจริยธรรมและคุณธรรม
5. กิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ กิจกรรมประเภทนี้จัดขึ้นเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกัน การเข้าสังคมและการพักผ่อนหย่อนใจ ได้แก่ กิจกรรมพบปะสังสรรค์ การท่องเที่ยว การโต้วาที การปาฐกถา
6. กิจกรรมทางด้านกีฬา กิจกรรมทางด้านนี้ นับว่ามีความสำคัญในการช่วยให้เด็กมีความสามัคคีและมีจิตใจเป็นนักกีฬา รู้จักเสียสละและให้อภัย ได้แก่ ชุมนุมกีฬาต่าง ๆ
7. กิจกรรมเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ ที่อาจจัดขึ้นตามความต้องการ เช่น ชุมนุมสะสมแสตมป์ชุมนุมและชุมนุมแสตมป์เสียง เป็นต้น

การจำแนกประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรในลักษณะอื่น ๆ จะมีการศึกษาจำแนกไว้หลายลักษณะ เช่น เซาว์ มณีวงศ์ (ม.ป.ป.: 125) ได้จำแนกประเภทของกิจกรรมนักศึกษาที่สำคัญที่สถานศึกษาควรจัดเป็น 10 ประเภทคือ

1. สภานักศึกษา (Student Council) คือ สภาของผู้แทนศึกษาที่ได้รับเลือกเข้าไปช่วยเหลือสถาบันในด้านการปกครอง การจัดกิจกรรมของนักศึกษาและควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา

2. ชุมนุม (Clubs) คือ ศูนย์รวมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษาที่มีความสนใจในวิชาการหรือกิจกรรมทำนองเดียวกัน เช่น ชุมนุมภาษาอังกฤษ ชุมนุมถ่ายรูป ชุมนุมแสตมป์เสียง เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

3. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพิมพ์ (Publications) ได้แก่ การจัดทำหนังสือประจำปีหรือหนังสือรุ่น หนังสือคู่มือนักศึกษา ตลอดจนการออกวารสารตามเทศกาลหรือในโอกาสบางอย่าง เอกสารเหล่านี้ควรจำหน่ายในราคาถูกและไม่เป็นเอกสารที่เป็นพิษเป็นภัยแก่ผู้ใด

4. การแสดงนิทรรศการทางศิลปะ (Art Exhibition) สถาบันควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้จัดแสดงผลงานทางศิลปะที่นักศึกษาได้เรียนในชั้นเรียนขึ้นเป็นครั้งคราว เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้าชมผลงานของนักศึกษาและเป็นส่งเสริมความสามารถของนักเรียนทางด้านนี้

5. การแสดงละคร (Drama) สถาบันควรส่งเสริมให้มีการแสดงอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจในวรรณคดี วัฒนธรรมของชาติ ศิลปะประจำชาติและให้เห็นความร่วมมือร่วมใจของหมู่คณะ

6. การแสดงดนตรี (Music) ควรส่งเสริมการแสดงดนตรีไทยและสากล เพื่อทางสถาบันจะต้องมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของสังคมได้สะดวกขึ้นและยังเป็นการส่งเสริมกิจกรรมอื่น ๆ ให้ดีขึ้นด้วย

7. การทัศนศึกษา (Sight Seeing Excursions) คือ การจัดพานักศึกษาไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การจัดควรคำนึงถึงวัน สถานที่ และฤดูกาลด้วย

8. การกีฬาและกรีฑา (Sport and Athletics) สถาบันสามารถจัดแข่งกีฬาและกรีฑาได้ทั้งภายในสถาบันและนอกสถาบัน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมสุขภาพ พลานามัยของนักศึกษา ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาและความสามัคคีในหมู่คณะ

9. การประชุม (Assembly) ได้แก่ การประชุมเพื่ออบรมสั่งสอน รวมทั้งการประชุมทางวิชาการ เช่น การแสดงปาฐกถา การอภิปราย ชมภาพยนตร์และชมการแสดงต่าง ๆ ด้วย นอกเหนือไปจากความรู้และความบันเทิงใจที่จะได้รับจากการประชุมแล้ว การประชุมยังก่อให้เกิดประโยชน์อื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ฝึกมารยาทในการเข้าร่วมประชุม ฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ตลอดจนการปรับตัวให้เข้ากับสังคมโดยทั่วไป

10. การสังคมสงเคราะห์ (Social Welfare) คือ การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น เช่น การออกไปช่วยเหลือและเยี่ยมเยียนคนไข้ คนชรา เด็กอ่อน เด็กพิการ ฯลฯ การช่วยเหลือและพัฒนาชุมชน การซ่อมแซมสาธารณสถานและการบำรุงขวัญทางด้านอื่น ๆ กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กได้รู้สึกตัวตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และจะต้องช่วยเหลือสังคมด้วยความเต็มใจทั้งยังเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับสถาบันด้วย

กิจกรรมทั้ง 10 ประเภทนี้ แต่ละสถานศึกษาสามารถที่จะแยกจัดเป็นกิจกรรมย่อยได้ตามสภาพและความเหมาะสมและสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น การจัดและการดำเนินการด้านกิจกรรมนักศึกษาก็จะมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับของกระทรวงศึกษาธิการ เพียงแต่ในระดับอุดมศึกษาได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนักศึกษา ออกตามลักษณะกิจกรรมได้ 7 ประเภท ดังนี้ คือ 1) กิจกรรมทางด้านวิชาการ 2) กิจกรรมทางด้านกีฬา 3) กิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรม 4) กิจกรรมทางด้านบำเพ็ญประโยชน์ 5) กิจกรรมทางด้านนันทนาการ 6) กิจกรรมทางด้านส่วนกลาง และ 7) กิจกรรมทางด้านการเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่าการเสียดูทั้งหมด ยกเว้นค่าลิขสิทธิ์ที่แต่เปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สมฤดี แสงอินทร์ (2554) ได้จัดแบ่งประเภทของกิจกรรมนักศึกษาโดยให้มีความสอดคล้องกับภารกิจของคณะเพื่อให้การจัดกิจกรรมนักศึกษาเป็นแนวทางเดียวกันกับภารกิจของส่วนงานกิจการนักศึกษา ดังนั้นคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้กำหนดประเภทและขอบเขตการจัดกิจกรรมนักศึกษา ได้จัดแบ่งประเภทของงานกิจกรรมออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. กิจกรรมด้านกีฬา เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นควรมีขอบเขตดังต่อไปนี้

- 1.1 ส่งเสริมให้นักศึกษาเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ อนามัยและพัฒนาบุคลิกภาพ
- 1.2 ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีมิตร ความมีน้ำใจนักกีฬาทั้งผู้เล่นและผู้ชม
- 1.3 เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเล่นกีฬา
- 1.4 เพื่อยกมาตรฐานการเล่นกีฬาให้สูงขึ้น
- 1.5 จัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างคณะหรือสถาบัน เช่น กีฬาสีเทียน

2. กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมในด้านนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสวงหาความรู้ทางด้านวิชาการควรได้รับการส่งเสริมให้อิสระในด้านความคิด แต่ต้องอยู่ในขอบเขตโดยมีความสมดุลในด้านความคิดในแง่ต่าง ๆ

3. กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม กิจกรรมที่จัดขึ้นควรมีขอบเขต ดังนี้คือ

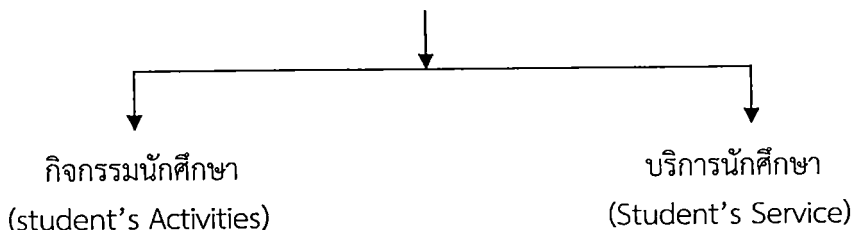
- 3.1 เพื่อส่งเสริม เผยแพร่และรักษาไว้ซึ่งศิลปะและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี
- 3.2 เพื่อสนับสนุน นักศึกษาได้ศึกษาสิ่งที่เกี่ยวข้องและมีโอกาสเพื่อให้เกิดความชำนาญ และมีสุนทรียภาพในศิลปะด้านต่าง ๆ อันไม่ขัดต่อวัฒนธรรมอันดีงามของวัฒนธรรมไทย

4. กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ การจัดกิจกรรมด้านมีจุดมุ่งหมายดังนี้

- 4.1 ให้นักศึกษาใช้เวลาว่างพัฒนาตนเองให้พร้อมอยู่เสมอ
- 4.2 ให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม
- 4.3 ปลุกฝังให้นักศึกษาได้ตระหนักในภาระหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องรับผิดชอบต่อสังคมอันจะเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ
- 4.4 ส่งเสริมให้มีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อหมู่คณะและสาธารณชน

ธีรชอุณห์ เมืองนาโพธิ์ (2531) ได้กล่าวถึงลักษณะงานกิจการนักศึกษาว่า ลักษณะงานกิจการนักศึกษาและสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามพายุผันผวนทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม อิทธิพลของศิลปวัฒนธรรมและส่วนประกอบย่อยอื่น ๆ ทั้งภายนอกและภายในระบบสถาบัน ประวัติเก่า ๆ ในการจัดงานกิจการนักศึกษาทั้งของประเทศไทยเราและของต่างประเทศสามารถเป็นเครื่องยืนยันหรือพิสูจน์เรื่องเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบันโครงสร้างแบบหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปของลักษณะงานกิจการนักศึกษา คือ

กิจการนักศึกษา
(Student's Affairs)

รูปที่ 1 โครงสร้างโดยทั่วไปของลักษณะงานกิจการนักศึกษา
ที่มา : อีรชอุ่มห์ เมืองนาโพธิ์ (2531)

กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์ที่ดำเนินการโดยนักศึกษามีอาจารย์เป็นที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ รัฐบาลมีจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจนในการให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินงานกิจการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษา โดยยกตัวอย่าง เช่น ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2522 มีให้ไว้ดังนี้ “ขอสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา จัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในฐานะเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพ ส่งเสริมพลานามัย ปลูกฝังคุณธรรมและพัฒนาบุคลิกภาพอันพึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีความเจริญงอกงาม ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกายและจิตใจ”

จากภาพพจน์รวมที่รัฐบาลมองลักษณะบัณฑิตที่ผลิตจากสถาบันอุดมศึกษา ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ทบวงมหาวิทยาลัยโดยผ่านปลัดทบวง (พ.อ.อร.อาทร ชนเห็นชอบ) (ตำแหน่งในขณะนั้น) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ของทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา โดยทั่วไปไว้ดังนี้

- 1) เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นิสิตนักศึกษา
- 2) เพื่อปลูกฝังและรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ
- 3) เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษำาปัญหาประโยชน์ร่วมกันและเพื่อเผยแพร่และบริการวิชาการแก่สังคม
- 4) เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งในด้านวิชาการ ประสบการณ์ วิชาชีพแก่นิสิตนักศึกษา
- 5) เพื่อส่งเสริมพลานามัยและพัฒนาบุคลิกภาพ
- 6) เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่นิสิตนักศึกษา
- 7) เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันการศึกษาทุกแห่งมีนโยบายส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาจัดกิจกรรม โดยการจัดการองค์การบริหาร ซึ่งเป็นศูนย์รวมของการทำกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือปณิธานของสถาบันการศึกษาเอง โดยพยายามจัดให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกฝนตนเองในการทำงานร่วมกัน เป็น

แหล่งฝึกฝนให้นักศึกษามีความเข้าใจในบทบาทของตนเอง มีความรับผิดชอบในหน้าที่ และเป็นแหล่งส่งเสริม ความสามัคคี และสิ่งอื่น ๆ อีกหลายอย่างในการอยู่เป็นคนในสังคม

สรุปแล้วอาจจะกล่าวได้ว่ากิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมสำหรับชีวิต ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากิจกรรมอื่น ๆ ในสถาบันอุดมศึกษา พูดยังชีวิตแล้วซึ่งมีร่างกายกับจิตใจ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับร่างกายอาจจะวัดกันได้ง่าย ๆ แต่กิจกรรมเกี่ยวกับจิตใจ ยากที่จะวัดความสัมฤทธิ์ผลได้ง่าย ๆ ให้ใคร ๆ มองเห็นผลได้เหมือนกันหมด นั่นก็คือ บุคลากรใด ๆ ก็ตามที่นำตัวเองมาพัวพันกับกิจกรรมนักศึกษา จะต้องตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่ากิจกรรมนักศึกษาจะต้องไดนามิกส์ไม่เคยอยู่กับที่ และเป็นกิจกรรมที่จะต้องกระทำกับ “ชีวิต” ซึ่งมีกายกับใจ ซึ่งทุก ๆ คนไม่เหมือนกัน กฎ ระเบียบต่าง ๆ เป็นเพียงเครื่องมือช่วยเราเท่านั้น ในการปกครองระหว่าง “ครู” กับ “ศิษย์” อย่าไปเล็งผลเลิศว่าทุกคนจะพัฒนาได้สมบูรณ์ครบทุกสิ่งเหมือนกันหมด เพราะกิจกรรมสำหรับชีวิตปุถุชนธรรมดา จะไม่มีใครเรียนได้สำเร็จยิ่งถ้าเอาวิบากกรรมของแต่ละบุคคลมาคิดด้วยกัน ของแต่ละบุคคลมาคิดด้วยแล้ว กิจกรรมนักศึกษาต้องกระทำกับทุกชีวิตที่ไม่เหมือนกันเลย และแถมต่างฝ่ายต่างก็พกความ “ไม่รู้” ซึ่งกันและกันอีก นั่นก็คือ ฝ่ายบุคลากรที่เป็น “ครู” จะต้องมองอีกฝ่ายในแง่ให้อภัยในฐานะ “ลูก” หรือ “ศิษย์” และฝ่าย “ศิษย์” ก็ควรจะมองและยกย่องอีกฝ่ายหนึ่งในฐานะ “ครู” ตามลักษณะทิศทั้ง 6 ตามคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย

ลักษณะโครงสร้างขององค์การบริหารกิจกรรมนักศึกษามีหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละสถาบันฯ แต่ส่วนมากแล้วมักจะประกอบขึ้นในลักษณะดังต่อไปนี้ องค์การหรือสโมสรนักศึกษา สภานักศึกษา พรรค ชมรมและชุมนุมและกลุ่มต่าง ๆ แต่ละส่วนต่างมีตัวจักรบริหารแยกกัน แต่สายงานต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ลักษณะประเภทของกิจกรรมขององค์การหรือสโมสรนักศึกษาจะแบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน แต่ส่วนมากแล้วจะมีประเภทใหญ่ ๆ 7 ประเภทด้วยกัน คือ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมด้านนันทนาการ กิจกรรมการเมือง และกิจกรรมส่วนกลาง ตัวพรรค ชมรม ชุมนุมและกลุ่มต่าง ๆ จะแฝงอยู่ในฝ่ายต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วตอนแรก

องค์การหรือสโมสรนักศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันหลายแห่ง มักจะถูกเลือกมาจากพรรคต่าง ๆ ของนักศึกษา ตามทฤษฎี ถ้าอยากจะให้งานกิจกรรมนักศึกษาเป็นไปอย่างกว้างขวางฐานพรรคต่าง ๆ ควรจะฝังรากแน่นอยู่กับประเภทกิจกรรมที่กล่าวเอาไว้หลากหลายดังกล่าว บริการนักศึกษาเป็นบริการที่สถาบันการศึกษาจัดให้แก่ นักศึกษาเพื่อสร้างความพร้อมและสภาวะที่ดีที่สุดเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาส “เรียนรู้” และ “พัฒนาตนเอง” ลักษณะการให้บริการอาจจะแตกต่างกันในแต่ละสถาบันการศึกษาสถาบันที่มีความพร้อมมากที่สุด ก็อาจจะมีโอกาสดำเนินการในด้านนี้ได้มากที่สุด ซึ่งลักษณะการให้บริการโดยทั่วไป อาจจะมีลักษณะดังต่อไปนี้ หอพักและที่อยู่อาศัย การบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม การให้คำปรึกษาและแนะแนว การบริการจัดหางาน และแนะแนวอาชีพ ทุนการศึกษา การทหาร และการบริการอื่น ๆ ที่เป็นไปเพื่อการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ของกิจกรรมเพื่อชีวิตดังกล่าว

สถาบันมีความผูกพันต่อความเป็นอยู่และทุกข์สุขของนักศึกษา จึงได้จัดให้มีงานบริการในลักษณะสวัสดิการ เพื่อช่วยเหลือและแก้ปัญหาของนักศึกษาด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ทุนทรัพย์และบริการอื่น ๆ อันจักช่วยให้นักศึกษาดำเนินชีวิตในสถาบันการศึกษาได้สะดวก และบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหวัง และสถาบันการศึกษายังตระหนักในคุณค่าของการทำกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่หรือใช้งานอื่นใด

กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นการให้การศึกษาทางอ้อมและช่วยสร้างสรรค์ประสบการณ์อันกว้างขวาง ซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยกว่าความรู้ทางวิชาการ นักศึกษาจะได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ คณะหรือวิทยาลัยควรจะมีองค์กรใด ๆ ที่เด่นชัดเพื่อที่จะทำงานให้บรรลุจุดประสงค์อันนี้ บุคคลที่เข้าร่วมเองก็ควรตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่าเรามาเล่นกิจกรรมเพื่อชีวิต ซึ่งจะตั้งเป็นมาตรฐาน หรือขอบเขตยาก ความได้ผลหรือไม่ได้ผลบางอย่างวัดกันด้วยจิตใจ ไม่มีเกณฑ์ที่แน่นอน เพราะฉะนั้นคนที่เข้าร่วมในกิจกรรมนี้จะต้องเป็นคนที่มีใจคอหนักแน่นมีความเสียสละสูง จะไม่เสียใจถ้าจะเป็นคนประเภท “ปิดทองหลังพระ” รางวัลที่ได้คือความสุขใจเมื่อเห็นผู้อื่นเขาประสบความสำเร็จในชีวิต นี่คืองานกิจการนักศึกษาที่ทางสถาบันจะต้องขอขอบคุณบุคลากรหลายๆ ฝ่ายที่ได้อุทิศตัวเองและอุทิศหลาย ๆ อย่างเพื่อความสำเร็จในชีวิตของเยาวชนรุ่นหลัง

2.6 ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษา

กรรณิกา พิริยะจิตรา (2547: 3-4) ได้รวบรวมและสรุปความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษาเพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการนักศึกษาที่สังกัดสถาบันการศึกษาในประเทศไทยได้เข้าใจความหมายต่าง ๆ ของคำที่กล่าวถึงอยู่ตลอดขณะปฏิบัติงานจึงสรุปคำและความหมายต่าง ๆ ไว้ดังนี้

สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษาที่ประสาขาวิชาความรู้ในระดับที่สูงกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยซึ่งใช้เวลาเข้าเรียนในชั้นเป็นเกณฑ์กำหนดสิทธิการสอบในแต่ละสาขาวิชา ในประเทศไทยมีสถาบันอุดมศึกษาอยู่ 5 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยนเรศวร และมหาวิทยาลัยบูรพา ส่วนมหาวิทยาลัยมหิดลแม้จะใช้เวลาเข้าเรียนในชั้นเป็นเกณฑ์กำหนดสิทธิการสอบในแต่ละวิชาก็ตาม เนื่องจากวิชาทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ส่วนใหญ่สำคัญต่อชีวิตมนุษย์ คือนักศึกษาจะต้องรู้แจ้งและเข้าใจอย่างถ่องแท้ในวิชาชีพแต่มหาวิทยาลัยก็เรียกผู้ที่เข้ามาศึกษาว่า “นักศึกษา”

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาเล่าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่น ๆ ทั่วไป ซึ่งมีใช้สถาบันการศึกษา 5 แห่งดังกล่าวข้างต้น

นิสิตนักศึกษา หมายถึง นิสิตและนักศึกษาทั่วไป ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา

กิจการนักศึกษา (Student Affairs) หมายถึง งานต่าง ๆ ของกองกิจการนักศึกษา (ฝ่ายกิจการนักศึกษา) ที่จัดบริการเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดทักษะ มีความพร้อมในการศึกษาและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้นักศึกษามีความสมบูรณ์และเกิดผลสำเร็จทางการศึกษา

นักกิจการนักศึกษา (Student Affairs Personnel) หมายถึงบุคลากรที่ปฏิบัติงานทางด้านกิจกรรมที่นักศึกษาร่วมกันจัดขึ้น ให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมพร้อมทั้งช่วยเหลือนักศึกษาที่จัดกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ ในต่างประเทศ จะใช้คำว่า Student Affairs Specialist หรือ Student Affairs Professionals หรือ Student Affairs Practitioners หรือ Student Affairs Staff member

บริการนักศึกษา(Student Services) หมายถึงกิจการต่าง ๆ ที่กองกิจการนักศึกษาจัดบริการให้นักศึกษา เช่น บริการสุขภาพอนามัย บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ บริการจัดหาทุนและเงินกู้เพื่อการศึกษา เป็นต้น

ผู้บริหารกิจการนักศึกษา (Student Affairs Administrators) หมายถึงผู้บริหารทุกระดับในโครงสร้างของตำแหน่งที่บริหารและร่วมกันวางแผนปฏิบัติงานให้นักศึกษาดำเนินการปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษา ซึ่งตำแหน่งของผู้บริหารกิจการนักศึกษาได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา หัวหน้างาน (ฝ่าย) กิจการนักศึกษา และมีผู้ชำนาญการ/ผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านกิจการนักศึกษา เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ เป็นต้น

2.7 โครงสร้างการบริหารจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

พรพรรณ วีระปรียากร และคณะ (2545: 13-20) ได้สรุปการบริหารกิจการนักศึกษาไว้ดังนี้ การบริหารจัดการกิจการนักศึกษา เป็นสายงานหลักของการบริหารงานระดับอุดมศึกษา ซึ่งโดยทั่วไปสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จะแบ่งงานบริหารหลักออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านบริหาร ซึ่งประกอบด้วยเรื่องการเงิน บุคลากร ระเบียบบริหารงานทั่วไป งานสารบรรณ และงานอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ 2) ด้านวิชาการ ซึ่งรวมถึงเรื่องของหลักสูตรการเรียนการสอน การวิจัยการเผยแพร่ความรู้แก่นักศึกษาและสังคม และ 3) ด้านนักศึกษา ที่รวมถึงการบริการสวัสดิการต่าง ๆ และ กิจการนักศึกษา อย่างไรก็ตามยังไม่มีผู้ใดสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่า โครงสร้างการบริหารจัดการกิจการนักศึกษาที่เหมาะสมควรมีรูปแบบเช่นใด ที่จะสามารถสนองความต้องการและแก้ปัญหาของสถาบันและนักศึกษาได้ดีที่สุด ดังนั้น จึงมีผู้รู้ นักวิชาการ นักวิจัยหลายท่าน แสดงทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้หลายแห่ง หลายนาม เช่น Williamson (1949) อ่างในทองเรียน อมรัชกุล (2525: 79-80) ซึ่งว่า โครงสร้างการบริหารและการจัดองค์การบริการกิจการนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ควรมีการพิจารณาแหล่งทรัพยากรบุคคลและวัตถุที่มีอยู่ในสถาบันหรือท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นหลัก ขณะที่ Lloyd-Jones และ Smieth อ้างถึงใน นิตยา วัฒนาภรณ์ (2532: 15) เสนอเพิ่มเติมว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการนักศึกษาในมหาวิทยาลัยควรพิจารณาองค์ประกอบเหล่านี้ คือ จุดมุ่งหมายและโครงการทางการศึกษาของสถาบัน ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาในปัจจุบัน และที่คาดคิดไว้ในอนาคต ความรู้ ทักษะ ความเอาใจจริงเอาใจและการมีสายตายาวไกลของผู้บริหารสถาบัน แหล่งวัสดุในด้านมนุษย์และการเงินที่มีเพื่อให้บริการนักศึกษา อาคารสถานที่ตลอดจนแหล่งอำนวยความสะดวกในการจัดบริการแก่นักศึกษา แต่เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน โครงสร้างการบริหารและการจัดองค์การกิจการนักศึกษา จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพสังคม ซึ่งทองเรียน อมรัชกุล (2525: 80-82) ได้เสนอว่า ควรมีการยึดหลักการพัฒนาองค์กรเป็นศูนย์กลาง (Developmentally Focused Organization) เป็นหลัก ที่อาจแบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่ การบริการนักศึกษา (Student Service) การให้สวัสดิการนักศึกษา (Student Security) และการพัฒนานักศึกษา (Student Development)

ขณะเดียวกัน พรชูลี อาชวอำรุง (2525: 75-89) ก็ได้เสนอ รูปแบบการจัดองค์การบริการกิจการนักศึกษาไว้อีกหลายแบบด้วยกัน ประกอบด้วย

1) รูปแบบของ Chandler (Chandler Model) (1973) ซึ่งเน้นการพัฒนา นักศึกษาเป็นสำคัญ โดยบริหารกิจการนักศึกษาจะต้องมีบทบาทและภาระหน้าที่หลัก 3 ประการคือ การจัดการ การพัฒนานักศึกษา และการควบคุมพิจารณาตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ภายใต้ความเชื่อที่ว่า ถ้าปฏิบัติตามรูปแบบนี้ จะสามารถลดภาระในการสอนเสริม การแก้ปัญหา และการให้คำปรึกษาแนะแนว

รูปแบบของ Prior Model (1970) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยส่วนงานสำคัญ 3 ส่วนคือ ส่วนการพัฒนา นักศึกษา ส่วนการจัดการเกี่ยวกับนักศึกษา และส่วนบริการนักศึกษา ในส่วนการพัฒนา นักศึกษานั้น หน้าที่ความรับผิดชอบส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับงานทางด้านวิชาการ และการศึกษา ที่มุ่งพัฒนานักศึกษาทุกมิติ ได้แก่ งานแนะแนว งานให้บริการทางจิตวิทยา งานอนามัย งานให้คำปรึกษาทางวิชาการ กิจกรรมชมรมเสริม ศูนย์เพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ และการทดสอบ การวัดผลและการวิจัย การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ การปัจฉิมนิเทศนักศึกษา หรือ กิจกรรมพิเศษอื่น ๆ เช่น กลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มเพื่อพัฒนาตนเอง เป็นต้น

ส่วนการจัดการเกี่ยวกับนักศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหาร เช่น เกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบของนักศึกษา การติดต่อสื่อสารระหว่างนักศึกษา กับผู้บริหาร การรักษาความปลอดภัย ในสถาบันการศึกษา การใช้บริการต่าง ๆ ในสถาบัน เช่น อาคาร สถานที่ เป็นต้น ส่วนการบริการนักศึกษา ประกอบไปด้วย งานทะเบียนนักศึกษา สวัสดิการ สหกรณ์ การจัดหาทุนการศึกษา และการจัดหางาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรูปแบบของ Nicorf Model (1970) ที่เน้นการป้องกันปัญหาส่วนบุคคลและการเสริมสร้างชีวิตด้วยรูปแบบของสุขภาพจิตชุมชน มุ่งเป้าไปที่การวิจัยระบบระเบียบชุมชน และการให้คำปรึกษาเป็นสำคัญ

2) รูปแบบของ Sandeen Model (1968) เน้นที่การจัดหาที่พักที่เรียน ประมวลผลการเรียน การสอนให้เข้ากับการใช้ชีวิตจริง นักศึกษามีสิทธิเต็มที่ในการบริหารหอพัก มีการใช้ชีวิตร่วมกันในหอพักระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา อันนำมาซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน

ส่วนทองเรียน อมรัชกุล (2525: 19-22) อ้างใน พรพรรณ วีระปริยากร และคณะ (2545: 16) ได้เสนอลักษณะรูปแบบของกิจการนักศึกษาไว้ 3 ประเภทได้แก่

- แบบ American Model ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทั้งหมดของนักศึกษา อาศัยการวิจัยทางพฤติกรรมเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานและมีบุคลากรบริหารงานที่มีความรับผิดชอบและได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีเป็นคณะทำงาน

- แบบ Oxford-Cambridge Model เป็นลักษณะรูปแบบที่จัดขึ้นเพื่อความเจริญเป็นส่วนรวมของนักศึกษาในชุมชนทางวิชาการ (Academic Community) โดยถือว่า สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาเป็นชุมชนทางวิชาการอย่างแท้จริง กิจกรรมต่าง ๆ ไม่ใช่วิทยากรในห้องเรียน อาจจะไม่จัดให้มีขึ้นได้ แต่ถือว่ามีค่าน้อย รูปแบบนี้ถือว่าเป็นระบบการทบทวนความรู้ อย่างหนึ่ง (Tutorial System) และ

- แบบ Continental Model เป็นลักษณะรูปแบบที่ย้ำการสอนและการวิจัยเป็นหลักให้ ความสนใจเกี่ยวกับงานที่ไม่ใช่วิชาการน้อยมาก กล่าวคือ สถาบันการศึกษาจะไม่รับผิดชอบในการจัด กิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของนักศึกษาที่สามารถกระทำกันเองได้

สำหรับประเทศไทย รูปแบบการบริหารจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่อาศัยรูปแบบ American Model มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยเน้นที่ การพัฒนานักศึกษาเป็นสำคัญ

2.8 กิจการนักศึกษาในประเทศไทย

สุวรรณมา อินทร์น้อย และกาญจนา บุญภักดี (2554) ได้กล่าวถึงกิจการนักศึกษาของประเทศไทยในพัฒนาการของระบบการศึกษาไทยซึ่งได้เห็นพัฒนาการเป็นลำดับดังนี้

1. ยุคแรกของประเทศไทย ระบบการศึกษาในประเทศไทยที่เป็นช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือ การศึกษาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เนื่องจากมีอิทธิพลของประเทศทางตะวันตกเข้ามาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าหลายประการ ซึ่งการศึกษาเป็นเพียงรูปแบบหนึ่งเท่านั้น ยังมีอีกหลายส่วนที่รัชกาลที่ 5 ทรงปฏิรูปเพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญภายในประเทศ และเป็นกุศโลบายอย่างลึกซึ้งที่ทำให้ประเทศไทยไม่ถูกคุกคามจากทางตะวันตก รอดพ้นการเป็นอาณานิคม เมื่อการศึกษาจากต่างประเทศเป็นไปในรูปแบบของการผลิตคนที่มีความรู้ความสามารถตามหลักสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ต่างประเทศให้ความสำคัญ การศึกษาไทยจึงมุ่งเน้นผลิตกำลังคนเพื่อเข้ารับราชการ ซึ่งเกิดการก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษาไทยที่สำคัญหลายแห่ง มีจุดประสงค์หลักคือผลิตข้าราชการ การเรียนการสอนจึงจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคลระดับสูงและเรียนกันเป็นสำนักหรือกับบุคคล การเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคมไทย เช่น เรียนหมอ (โบราณ) ช่างทอง ช่างเหล็ก วรรณกรรม ครุ กฎหมาย การชุต เป็นต้น ด้วยบทบาทของระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ศิษย์กับอาจารย์มีความสัมพันธ์อันดี มีความเมตตาต่อกัน การเรียนมีทั้งการอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ ภาพคุณงามความดีของอาจารย์จึงเป็นสิ่งที่ศิษย์ยกย่องและปฏิบัติตามเสมอ หลังจากประเทศไทยได้เปลี่ยนระบบการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อ พ.ศ. 2475 บุคคลระดับกลางจึงมีโอกาสเข้ารับการศึกษาตามรูปแบบของประชาธิปไตยที่ให้เสรีภาพแก่ประชาชนทุกคน

สำหรับกิจการนักศึกษาในช่วงยุคแรกจะเป็นช่วงแรกของการเปิดรับแนวคิดอุดมศึกษาและกิจการนักศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นเพียงบางสาขาอาชีพที่เป็นความต้องการของระบบข้าราชการไทย ดังนั้นแนวคิดการพัฒนานักศึกษาของต่างประเทศจะเรียกว่า “งานบุคลากรนักศึกษา” (Student personal work) ที่เน้นการพัฒนาบุคคลในมิติต่าง ๆ ทั้งร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ แนวคิดจึงเป็นการปกครองและช่วยเหลือการดำรงชีพ ซึ่งในยุคแรกนี้กิจการศึกษายังไม่มีโครงสร้างหน่วยงานที่ชัดเจน เนื่องจากเน้นการปกครองและช่วยเหลือ ซึ่งในประเทศไทยมองว่าเป็น “งานปกครองนักศึกษา” ลักษณะของงานเน้นบริการช่วยเหลือ เช่น ทุนเล่าเรียนหลวง การตรวจโรคบางวันจากแพทย์ หอพัก และเริ่มมีงานที่เป็นกิจกรรมปรากฏในรูปแบบที่นักศึกษารวมตัวกันเองเพื่อทำกิจกรรมที่ชอบ ส่วนใหญ่เป็นกีฬาและเพื่อความบันเทิง เช่น การละคร ดนตรี เป็นต้น (ศุภนิยสินธุ์ จุฬา ฯ ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2464 เพื่อเป็นสถานที่ทำกิจกรรมด้านกีฬา นันทนาการ) และก็มีกลุ่มที่สนใจทางวรรณกรรมและวรรณคดีที่จัดกิจกรรมในลักษณะวิชาการอยู่บ้าง เช่น ปาฐกถา โต้ว่าที่ ทำหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

2. ยุคอุตสาหกรรม ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง (พ.ศ. 2488) เป็นต้นมา ลัทธิทุนนิยมได้แพร่กระจายไปทั่วโลก ประเทศไทยเองก็ปรับจากฐานเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม จึงเปิดรับการพัฒนาทั้งโครงสร้างพื้นฐาน การลงทุน รวมทั้งการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ อุดมศึกษาจึงเป็นกลไกที่สำคัญในการส่งเสริมศักยภาพของเศรษฐกิจ ระบบอุดมศึกษาเริ่มขยายตัว ส่งผลให้มีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้น จุดสำคัญของการรวมกลุ่มของนักศึกษานั้นเริ่มจากการประท้วงรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามที่ให้คุณค่าของบัณฑิตรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มากกว่าบัณฑิตของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาติให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่าการผลิตทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของผลงานทุกครั้งที่มีการนำไป 25

รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในกฎหมายการบรรจุเข้าเป็นข้าราชการ เป็นเหตุให้นักศึกษาทั้งสองฝ่ายรวมตัวกันประท้วงจนรัฐบาลต้องยกเลิกกฎหมายดังกล่าว ซึ่งกิจกรรมของนักศึกษาในช่วงนี้ส่วนใหญ่เป็นการรวมตัวกันเพื่อกิจกรรมทางการเมือง และมีความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันในต่างมหาวิทยาลัย ส่วนกลุ่มที่ชอบทางวิชาการ ได้รวมกลุ่มเพื่อจัดพิมพ์วารสาร หนังสือต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่เป็นการเขียนในลักษณะสร้างจิตสำนึกให้นักศึกษา และบางกลุ่ม เช่น นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มีการรวมกลุ่มเพื่อไปทำการสอนในถิ่นทุรกันดารห่างไกลความเจริญด้วย การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของขบวนการนักศึกษาคือการปฏิวัติของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อ พ.ศ. 2500 รัฐบาลรัตนโกสินทร์เสรีภาพของประชาชนอย่างยิ่ง โดยห้ามชุมนุมทางการเมืองและจับกุมคุมขังอย่างเข้มงวด รัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่ปกครองแบบเผด็จการรวมระยะเวลามากกว่า 10 ปี ซึ่งได้ดำเนินการพัฒนาตามหลักความทันสมัย (Modernization) อย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน โดยสร้างไว้เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509) ซึ่งมุ่งหวังเพียงด้านเดียวคือความก้าวหน้าของระบบอุตสาหกรรม ซึ่งก็ประสบผลสำเร็จจริงตามเป้าหมาย และแม้ว่าจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ถึงแก่อสัญกรรม ระบบเผด็จการก็ได้รับการสืบทอดต่อโดย จอมพลถนอม กิตติขจร จึงเกิดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2-3 ในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้ประเทศไทยมีความทันสมัยทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบการเมืองการปกครอง รวมทั้งระบบการศึกษาด้วย แต่ความทันสมัยดังกล่าวก็ส่งผลกระทบต่ออีกหลายด้านต่อสังคมไทย เริ่มตั้งแต่ความสัมพันธ์ของคนในชนบทเปลี่ยนไป การเกษตรเป็นไปเพื่อการค้า มีการบริโภควัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น ก่อภาระหนี้สิน รวมทั้งปัญหาในเมืองใหญ่ เช่น อาชญากรรม และโสเภณี เป็นต้น ระบบการศึกษาก็เกิดปัญหาเช่นกัน เมื่อรัฐบาลประกาศขึ้นค่าเล่าเรียนและยกเลิกระบบตลาดวิชา ซึ่งเป็นการตัดโอกาสคนจน ส่งผลให้มีเฉพาะบุคคลที่ค่อนข้างมีฐานะระดับปานกลางขึ้นไปและอยู่ในสถานภาพที่ใกล้เคียงกันมีโอกาสได้เรียน และเป้าหมายสำคัญของนักศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือความต้องการเข้าสู่สังคมชั้นสูงเพื่อเลื่อนฐานะทางสังคมให้ตนเองและครอบครัว ดังนั้นนักศึกษาจึงสนใจเฉพาะการศึกษาหาความรู้จากตำราจากอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้จบการศึกษาโดยเร็ว มากกว่าการสนใจความเป็นไปของสังคม

การอุดมศึกษาในยุคอุตสาหกรรมได้เปลี่ยนระบบการเรียนการสอนไปมาก คือ มีการเรียนวิชาต่าง ๆ มากขึ้น การแข่งขันในการเรียนสูง การถ่ายทอดความรู้จึงเน้นทฤษฎีจากหนังสือและผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศโดยตรง ความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์กับอาจารย์ห่างกันมากขึ้น และด้วยปัจจัยเงื่อนไขทางสังคมเกี่ยวกับสภาพทางการเมืองและลักษณะการควบคุมจากรัฐบาล นักศึกษาจึงถูกจำกัดเสรีภาพในการรวมตัวเพื่อทำกิจกรรม ซึ่งเป็นข้อห้ามเคร่งครัดในสมัยนั้นเพื่อป้องกันการประท้วงต่าง ๆ ดังนั้นแนวคิดของกิจการนักศึกษาจึงยังเป็นรูปแบบเดิมคือเน้นการปกครองและช่วยเหลือการดำรงชีพ ส่วนด้านกิจกรรมนั้นเป็นจุดสำคัญที่แบ่งแยกสถานภาพนักศึกษาออกจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมอย่างเด่นชัด เนื่องจากมีการจำกัดบทบาทโดยการเมือง ยุคอุตสาหกรรมช่วยส่งเสริมการขยายการก่อตั้งมหาวิทยาลัยในประเทศไทยอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ระบบอุดมศึกษามีภาระงานมากขึ้น เกิดการแบ่งฝ่ายหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบหน้าที่หลายฝ่าย จึงปรากฏ "กิจการนักศึกษา" ขึ้นเป็นหน่วยงานที่มีรองอธิการบดีเป็นผู้บริหารอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นช่วงเวลาพร้อมกับในต่างประเทศที่เปลี่ยนมาใช้คำว่า กิจการนักศึกษา (Student Affairs) แทนงานบุคลากรนักศึกษา แต่ลักษณะของงานก็ยังเป็นการช่วยเหลือและปกครอง ซึ่งจะให้อาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่เป็นฝ่ายปกครองในงานต่าง ๆ ด้วย เช่น อาจารย์หอพัก อาจารย์ประจำหน่วยพยาบาล เป็นต้น แต่เอกสารนี้เป็นเอกสารทงส่วนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต
ไม่ว่ากรณใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งเมื่อมีการนำไป 26
รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พัฒนาเศรษฐกิจ และเร่งรัดให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้ทันที
อย่างไรก็ตาม การก้าวกระโดดของเทคโนโลยีในประเทศไทยย่อมส่งผลดีและผลเสียอย่างมากมาย
มหาศาล ความล้มเหลวได้ปรากฏอย่างเด่นชัดทั้งในระบบเศรษฐกิจและสังคม (วิกฤตต้มยำกุ้ง พ.ศ.
2540) ความเป็นอยู่ของคนไทยขาดความสมดุล เกิดช่องว่างหลายมิติในสังคมไทย โดยเฉพาะคนจน
กับคนรวย ชนบทกับเมือง วิถีชีวิตแบบพึ่งตนเองและกลมกลืนกับธรรมชาติถูกกลืนด้วยการพึ่งพา
เทคโนโลยีจากต่างประเทศแทบทั้งสิ้น รวมทั้งระบบการศึกษาของไทยก็ประสบวิกฤตเช่นเดียวกัน
วัฒนธรรมการเรียนการสอนตามแบบอย่างตะวันตก ทำให้ขาดองค์ความรู้ที่เชื่อมโยงสู่บริบทของ
สังคมไทย ส่วนใหญ่เป็นการเรียนแบบรับความรู้ คือ รู้มากเพื่อการสอบ เพื่อให้ได้ปริญญาเร็ว ๆ และ
ได้เข้าสู่ตลาดแรงงานในที่สุด ปรัชญาของการพัฒนามนุษย์โดยสมบูรณ์มิได้ถูกนำมาใช้อย่างเต็มที่
กิจการนักศึกษาเป็นเพียงเครื่องมือรองรับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเรียนของนักศึกษาเท่านั้น
ส่งผลให้บัณฑิตที่จบออกมาเก่งทางด้านวิชาชีพก็จริง แต่ขาดคุณสมบัติด้านทักษะการคิด การ
วิเคราะห์ การสังเคราะห์ และความใฝ่รู้ที่เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดคือบัณฑิตไทยให้ความสำคัญต่อ
ความความมั่นคงในวัตถุและความมั่งคั่งเพื่อความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายในสังคมที่มีความเจริญทั้งวัตถุ
และเทคโนโลยี จนขาดจิตสำนึกพึ่งมีต่อส่วนรวม ด้วยปัญหาดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2542 ประเทศไทยจึง
มีการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นการปรับเปลี่ยนทางกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) อย่างแท้จริง
กล่าวคือปรับเปลี่ยนทั้งวิธีคิดและวิธีปฏิบัติทั้งระบบ ครอบคลุมทั้งกระบวนการเรียนการสอน การ
บริหารจัดการและการตรวจสอบการประเมินผล ซึ่งยึดตามหลัก “คนเป็นศูนย์กลาง” ซึ่งเน้นการ
เปลี่ยนระบบการสอน (Teaching) เป็นการเรียนรู้ (Learning) โดยมีอิทธิพลจากนักการศึกษาคน
สำคัญของสหรัฐอเมริกาคือ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการเรียนรู้
ตลอดชีวิตกับ อิวาน อิลลิช (Ivan Illich) ที่ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning society) อันเป็น
แนวคิดสำหรับการจัดการศึกษาทั่วโลก ทำให้นานาชาติต่างทำการปฏิรูปการศึกษาให้เป็นการ
เรียนรู้ตลอดชีวิตและส่งเสริมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และนำแนวคิดของการจัดการศึกษาเพื่อปวง
ชน (Education for all) และการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for education) เข้า
มาใช้พัฒนาระบบการศึกษาไทย โดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการจากหน่วยงานภายในท้องถิ่น ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งมีระบบประกันคุณภาพใน
สถานศึกษาตามอย่างการปฏิรูปการศึกษาจากประเทศอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม
ธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การประยุกต์ใช้ความรู้สู่ประสบการณ์จริง
เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาได้

กิจการนักศึกษาในการจัดการศึกษายุคไอที (IT) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงงานกิจการนักศึกษา
เช่นกัน ที่ผ่านมากิจการนักศึกษาเป็นการเปลี่ยนแปลงงานเฉพาะโครงสร้างหรือบุคลากรปฏิบัติงาน
เท่านั้น แต่แนวคิดด้านหลักการ วิธีการ และคุณภาพของงานจะเริ่มปรากฏการเปลี่ยนแปลงในยุค
ไอที (IT) ที่ต้องการตอบสนองสังคมเรื่องคุณภาพบัณฑิตที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการ ดังนั้น
“กิจการนักศึกษา” จึงได้รับการพัฒนาและมีแนวโน้มสอดคล้องกับปรัชญาของกิจการนักศึกษาที่
ต้องการส่งเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ และสังคม ซึ่งใน
ต่างประเทศให้ความสำคัญไว้ว่ากิจการนักศึกษาสำคัญเท่ากับด้านวิชาการ เพราะทั้งสองด้านล้วนแต่
สร้างการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาด้วยกันทั้งคู่ แนวคิดของงานกิจการนักศึกษาในช่วงนี้จึงเน้นการ
ให้บริการ (Service) และจัดหา (Provide) ปัจจัยพื้นฐานที่นักศึกษาควรได้รับ รวมทั้งการควบคุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

พฤติกรรมให้อยู่ในภาวะเยียบ แนวคิดเรื่องการบริการนักศึกษาตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสนับสนุนทางวิชาการ มุมมองของการบริการจึงมุ่งเน้นปัจจัยที่สนับสนุนความต่อเนื่อง (Synchronous) ของการศึกษา สิ่งที่สถาบันสนับสนุนหรือบริการนั้นมักจะมองจากปัญหาหรืออุปสรรคที่นักศึกษาอาจจะประสบแล้วอาจส่งผลให้การเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ [10] อาจเป็นเพราะว่าปรัชญาของกิจการศึกษานั้นสำคัญสำหรับการสร้างการเรียนรู้ในลักษณะของหลักสูตรแฝง (Hidden Curriculum) [4] กิจการนักศึกษาที่เน้นการพัฒนานักศึกษาแบบรอบด้าน จึงขยายโครงสร้างส่วนต่าง ๆ ภายในหน่วยงานมากขึ้น มีผู้ดูแลเฉพาะทางมากขึ้น เช่น ฝ่ายวินัยนักศึกษา ฝ่ายหอพัก ฝ่ายทุน ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ฝ่ายแนะแนว รวมทั้ง สภา องค์กร ชมรม ของนักศึกษาเองด้วย ลักษณะของงานจึงมีขอบข่ายกว้างขวางมาก

นอกจากนี้แล้ว วรรณิกา พิริยะจิตรา (2547: 11-17) ได้สรุปถึงกิจการนักศึกษาในประเทศไทยไว้ดังนี้ กิจการนักศึกษาในประเทศไทยมีวิวัฒนาการขึ้นเป็นเวลานานควบคู่กับการก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยมีการพัฒนาช้า ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้

1. ระยะเริ่มต้น กิจการนักศึกษาระยะเริ่มต้นอยู่ในช่วงเวลาของปี พ.ศ. 2430 – 2516 นั้นได้รับอิทธิพลเช่นเดียวกับระบบของสถาบันอุดมศึกษา จากประเทศทางซีกโลกตะวันตก ซึ่งคนไทยที่ได้ไปศึกษาเล่าเรียนและนำกลับมาประยุกต์ใช้ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา งานกิจการนักศึกษาในระยะเริ่มต้นเป็นงานเกี่ยวกับการปกครองและช่วยเหลือนักศึกษาในการดำรงชีพ ซึ่งได้แก่ การบริการหอพักนักศึกษา และโภชนาการ บริการอนามัย ทุนการศึกษา และกิจกรรมนักศึกษา ฯลฯ เป็นต้น งานหลักเป็นการปกครองดูแลพฤติกรรมของนักศึกษาจึงเรียกงานกิจการนักศึกษานี้ว่า “งานปกครองนักศึกษา” สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้มอบหมายให้อาจารย์จำนวนหนึ่งทำหน้าที่ปกครองนักศึกษาต่อมาได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นการแต่งตั้งรองอธิการบดี หรือ รองอธิการบดีฝ่ายปกครอง ทำหน้าที่รับผิดชอบงานปกครองและบริการนักศึกษา เช่น การช่วยเหลือด้านการเงินหรือทุนการศึกษาซึ่งเป็นการเริ่มต้นพร้อมกับการจัดการศึกษาแผนใหม่ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยทุนการศึกษาในสมัยนั้นมี 3 ประเภทคือ 1) ทุนการศึกษาประเภทที่หนึ่ง เป็นทุนเล่าเรียนของกระทรวงต่าง ๆ ที่ฝึกฝนข้าราชการให้มีความรู้ระดับอุดมศึกษาไว้ใช้พัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ทุนการศึกษาประเภทที่สอง เป็นทุนการศึกษาที่มีผู้บริจาคเพื่อการส่งเสริมการศึกษาเฉพาะสาขาเช่น ทุนของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนกที่ประธานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวน 200,000 บาท เพื่อเป็นทุนอุดหนุนการศึกษาวิชาที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2463 และ 3) ทุนการศึกษาประเภทที่สาม เป็นทุนการศึกษาที่ให้ป็นรางวัลแก่ผู้ที่มีการศึกษาดีเด่น

การบริการเรื่องหอพักและโภชนาการ ปี พ.ศ. 2439 สมเด็จพระศรีพัชรินทร์สิรินทรบรมราชินีนาถ สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระวรราชเทวี ได้จัดตั้งโรงเรียนแพทย์ผดุงครรภ์ขึ้น ในบริเวณโรงพยาบาลศิริราชด้วยทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ ส่วนหนึ่งและต่อมาในปี พ.ศ. 2451 ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ สร้างหอพักสำหรับพยาบาลและนักเรียนพยาบาลเป็นเรือนไม้สองชั้น บริเวณซึ่งเป็นที่ตั้งพระรูปสมเด็จพระราชบิดาในปัจจุบัน มีแม่บ้านเป็นผู้ปกครองนักเรียนพยาบาลในหอพักควบคุมดูแลด้านการพักอาศัยและโภชนาการ ตลอดจนการอบรมสั่งสอนให้มีระเบียบวินัย

ปี พ.ศ. 2459 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ถือกำเนิดขึ้น และมีการสร้างหอพักนิสิตขึ้นในปี พ.ศ. 2463 เรียกว่า “หอวัง” เพื่อเป็นที่พักอาศัยของนิสิตที่มาศึกษา

ปี พ.ศ. 2476 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง และปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ก่อตั้งขึ้น และได้สร้างหอพักนักศึกษาขึ้น เรียกว่า “นิคมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง” ต่อมาได้เลิกล้มไปในปี พ.ศ. 2485 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2515 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันได้มีพระราชดำริเห็นว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยังไม่มีสวัสดิการด้านหอพักให้นักศึกษาจึงได้พระราชทานที่บริเวณส่วนหนึ่งของสวนพฤกษศาสตร์ พร้อมด้วยอาคารให้ปรับปรุงเป็นหอพักนักศึกษา และโปรดเกล้าพระราชทานชื่อหอพักว่า “หอพักรัชดาภิเษก” ตั้งแต่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2515

การบริการอนามัย ปี พ.ศ. 2461 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งบริการอนามัย โดยขึ้นอยู่กับกองทะเบียนและปกครอง ซึ่งมีบริการของงานอนามัยคือการตรวจร่างกายประจำปี การจัดทำเวชทะเบียนของนิสิต และการรักษาพยาบาล จนกระทั่งปี พ.ศ. 2499 มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและขยายงานบริการให้ดีขึ้น โดยใช้สถานที่ดังกล่าวไม่เหมาะสม สมาคมนิสิตเก่าจึงขอให้นางระเบียบคุณเกษม บริจาคเงินสร้างอาคารเพื่อใช้เป็นหน่วยอนามัย

กรณีศึกษา พิริยะจิตรา (2547: 15) ได้กล่าวถึง กิจการนักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แรกก่อตั้งสถาบันนั้นมีรูปแบบการรวมสถาบันทั้ง 3 แห่ง คือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตธนบุรี และวิทยาเขตพระนครเหนือ ต่อมาปี พ.ศ. 2529 มีการแยกแต่ละวิทยาเขตออกเป็นสถาบันอิสระไม่รวมการบริหารและงบประมาณด้วยกัน สถาบันแต่ละแห่งขึ้นตรงต่อทบวงมหาวิทยาลัยโดยตรง ดังนั้นหน่วยอนามัยของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังครั้งแรกที่ก่อตั้งเป็นงานสุขภาพอนามัย สังกัดกองธุรการ 3 วิทยาเขตลาดกระบังจนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2529 ได้รับการจัดให้สังกัดงานสวัสดิการและอนามัย กองกิจการนักศึกษา สำนักงานอธิการบดี เช่นเดียวกับงานกิจกรรมนักศึกษา งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพและงานนิยมนักศึกษาต่อมา ปี พ.ศ. 2542 ทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบอำนาจการควบคุม กำกับ ดูแลมาให้สถาบัน เนื่องจากการจะออกมาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ปี พ.ศ. 2545 งานสวัสดิการและอนามัยจึงได้รับการแยกงานและยกฐานะเป็นงานสุขภาพอนามัยดังเดิมเช่นเดียวกับเมื่อแรกตั้งสถาบันในปี พ.ศ. 2517 ซึ่งครั้งแรกที่เริ่มให้บริการนั้นได้ใช้สถานที่บริเวณอาคารคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ชั้นที่ 1 เป็นที่ปฏิบัติงานชั่วคราวโดยได้รับความช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัยมหิดลจัดส่งรองศาสตราจารย์นายแพทย์มันตรี จุลสมัยขณะนั้นซึ่งเป็นแพทย์ท่านแรกที่ทำให้ความอนุเคราะห์สละเวลามาทำการตรวจรักษาจนกระทั่งปี พ.ศ. 2522 เนื่องจากภารกิจในการดำรงตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดลจึงไม่มีเวลามาช่วยทำการตรวจรักษาหลังจากนั้นก็มีการเปลี่ยนแปลงแพทย์ที่มาทำการตรวจรักษาและพัฒนาารูปแบบการให้บริการตั้งแต่แรกจนกระทั่งปี พ.ศ. 2540 เริ่มมีจิตแพทย์มาบริการให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจรักษาจิตแพทย์ท่านแรกทีสละเวลามาให้บริการคือ พ.อ นายแพทย์ชีวัน วิชพันธ์ุ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนารูปแบบ การบริการตามหลักการองค์การอนามัยโลกโดยมีวัตถุประสงค์ป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพเป็นหลัก และการรักษาเป็นวัตถุประสงค์รองลงมา และพัฒนารูปแบบการให้บริการเรื่อยมา จนกระทั่งปัจจุบันได้ทำการย้ายสถานที่ปฏิบัติงานมาถึง 5 ครั้ง ปัจจุบันมีที่ทำการอยู่ชั้นล่างของอาคารสมเด็จพระเทพพัฒนาเป็นงานสุขภาพอนามัยโดยมีแพทย์และจิตแพทย์มาทำการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีที่เห็นเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีเวลาไป 30
รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตรวจรักษานอกจากนั้นยังมีข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยให้นักศึกษา Internet ดูและสอบถาม แพทย์/พยาบาล ได้จากคอมพิวเตอร์

งานด้านกิจกรรมนักศึกษาแลกรวมก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษาธิการนักศึกษาจะเป็นกิจกรรม ทางด้านกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมส่วนกลางได้เริ่มขึ้นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ จัดตั้งศูนย์นิสิตขึ้น เป็นแห่งแรกในประเทศไทย กิจกรรมด้านการเมืองก็มีมาเป็นเวลาช้านานแล้วเช่น เมื่อเกิดกบฏแมนฮัตตันในปี พ.ศ. 2494 รัฐบาลประกาศกฎอัยการศึกและสงทหารเข้ายึดครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงร่วมกันเรียกร้องให้ทหารคืนมหาวิทยาลัยให้แก่ผู้บริหารมหาวิทยาลัย

ปี พ.ศ. 2501 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เข้ายึดอำนาจรัฐบาลหลังจากนั้น จึงทำให้กิจกรรม ด้านการเมืองของนักศึกษาหยุดขงักลง

ต่อมาปี พ.ศ. 2504 นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ประท้วงการเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรมขึ้น ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503-2516 เป็นช่วงที่การศึกษาาระดับอุดมศึกษามีการพัฒนา อย่างรวดเร็วและขยายตัว โดยมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคขึ้นอีก 2 แห่ง มหาวิทยาลัย ส่วนกลาง 1 แห่ง และสถาบันการศึกษาเอกชนอีกหลายแห่งดังนี้

ปี พ.ศ. 2503 จัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และเปิดรับนักศึกษาครั้งแรกในปี พ.ศ. 2507

ปี พ.ศ. 2505-2508 จัดตั้งวิทยาลัยขอนแก่น

ปี พ.ศ. 2508 จัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคขึ้นที่จังหวัดสงขลา ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 ได้เปลี่ยน สถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปี พ.ศ. 2514 จัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นระบบเปิดขึ้นแห่งแรก คือ มหาวิทยาลัย รามคำแหง

ในช่วงปี พ.ศ. 2512-2516 มีการจัดตั้งวิทยาลัยอุดมศึกษาเอกชน ขึ้นหลายแห่งได้แก่ วิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต วิทยาลัยหอการค้า วิทยาลัยเกริก วิทยาลัยศรีปทุม และ วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ ซึ่งปัจจุบัน วิทยาลัยอุดมศึกษาเอกชนเหล่านี้ได้ขยายกิจการเป็น มหาวิทยาลัยทุกแห่ง

มหาวิทยาลัยที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในช่วงเวลาดังกล่าว จะมีรูปแบบของกิจการนักศึกษาล้ายกับ มหาวิทยาลัยที่สร้างขึ้นก่อน ในช่วงปี พ.ศ. 2500-2516 งานกิจการนักศึกษายังคงเน้นเรื่องการ ปกครองดูแลนักศึกษา จึงเรียกผู้ที่ปฏิบัติว่า ฝ่ายปกครอง ส่วนงานบริการหอพัก สุขภาพอนามัย บริการด้านโภชนาการ การจัดหาทุนให้นักศึกษา และกิจกรรมนักศึกษาในขณะนั้นจะเป็นอาจารย์ จากภาควิชาต่าง ๆ และบุคลากรของฝ่ายปกครองซึ่งสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ จาก มหาวิทยาลัยแห่งนั้นดำรงตำแหน่งของบุคลากรของฝ่ายปกครอง ซึ่งเรียกแตกต่างกัน เช่น อนุสาสก บรรยาเวก อาจารย์ผู้ปกครองหอพัก เป็นต้น ในระยะเริ่มต้นของงานกิจการนักศึกษายังไม่มีการเรียน การสอนวิชาการนักศึกษาในประเทศไทย มีมหาวิทยาลัยที่ผลิตครูแนะแนวในระดับโรงเรียนเพียง สองแห่งเปิดทำการสอนวิชาการแนะแนว ดังนั้น บุคลากรของฝ่ายปกครองในสถาบันอุดมศึกษาจึงไม่ เคยได้รับการศึกษาทางด้านแนะแนวและกิจการนักศึกษาทำให้มีการพัฒนาในเรื่องกิจการศึกษาน้อยมาก โดยเฉพาะวิทยาลัยเอกชนเมื่อแรกก่อตั้งยังขาดทรัพยากรด้านต่าง ๆ อยู่มาก งานกิจการ นักศึกษาจึงเป็นงานปกครองนักศึกษาส่วนการจัดบริการต่าง ๆ ให้นักศึกษามีน้อยมาก

2. ระยะเปลี่ยนแปลง กิจการนักศึกษาระยะเปลี่ยนแปลงอยู่ในช่วงเวลาของปี พ.ศ. 2516- 2520 เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของงานกิจการ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญาตเหนาไปเซประเษนดานการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไป 31
รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นักศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ. 2508 เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ถึงแก่อนิจกรรม จอมพลถนอม กิตติขจร ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรี การปกครองของประเทศยังคงใช้กฎอัยการศึกเช่นเดิม นักศึกษาเริ่มสนใจปัญหาสังคมและการเมืองมากขึ้น นักศึกษาหลายสถาบันเริ่มจัดตั้งกลุ่ม “ปรีทศน์ เสวนา” เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาสังคมและการเมือง กิจกรรมนักศึกษาด้านการเมืองเริ่มมีมากขึ้น โดยในเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2511 นักศึกษาและประชาชนร่วมกันประท้วงการขึ้นค่าโดยสารรถประจำทางที่ทุ่งพระเมรุหรือท้องสนามหลวงในปัจจุบัน

10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ในขณะนั้น ได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป นักศึกษาจาก 11 สถาบันได้รวมตัวเข้าสังเกตการณ์ตามหน่วยเลือกตั้ง

1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2513 นักศึกษาได้ร่วมกันจัดตั้งศูนย์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยขึ้นซึ่งทำให้นักศึกษาสามารถรวมตัวกันทำให้มีพลังมาก

12-14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2516 นักศึกษาได้ทำการประท้วงรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีต้องเดินทางออกนอกประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงแต่งตั้งให้ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี การประท้วงของนักศึกษาจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลไทยในช่วงเวลาตั้งแต่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 จนถึงวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับวงการกิจการนักศึกษาในประเทศไทยดังนี้

1) นักศึกษาเข้าไปมีบทบาทในปัญหาสังคม และการเมืองมากขึ้นโดยที่นักศึกษามีความคิดว่าบทบาทของนักศึกษาไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะการศึกษาเล่าเรียนเท่านั้น

2) สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทยต้องลดบทบาทการปกครองนักศึกษาลงเนื่องจากการขยายบทบาทและความต้องการเสรีภาพของนักศึกษา

3) สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งได้ปรับปรุงและพัฒนางานจากการปกครองนักศึกษาเป็นการมุ่งเน้นจัดบริการให้แก่ศึกษามากขึ้น เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้จัดตั้ง “สำนักแนะอาชีพ” เพื่อบริการจัดหางานขึ้น

การที่นักศึกษาเข้าไปมีบทบาทในปัญหาสังคมและการเมืองของประเทศมากจึงทำให้เกิดการขัดแย้งกับหลายฝ่าย วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ทหารได้เข้าปราบปรามนักศึกษาจากหลายสถาบันที่ชุมนุมอยู่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงทำให้นักศึกษาจำนวนหนึ่งต้องเสียชีวิตและอีกจำนวนมากต้องหนีเข้าป่า

21 ตุลาคม พ.ศ. 2519 พลเรือเอกสงัด ชะลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ออกคำสั่งที่ 42/2519 ให้ยกเลิกองค์การนักศึกษา นโยบาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาทั้งหมดแต่อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินกิจกรรมได้เฉพาะกีฬา ศิลปวัฒนธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ภายในสถานศึกษา ที่นักศึกษาสังกัดอยู่เท่านั้น

หลังจากเหตุการณ์ในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ทำให้หลายฝ่ายตระหนักและให้ความสำคัญกับนักศึกษาและกิจการศึกษามากขึ้น ภายในปีเดียวกันนั้น ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงงานปกครองนักศึกษา เป็นงานกิจการนักศึกษาและมีระเบียบให้มหาวิทยาลัยของรัฐขนาดใหญ่จัดตั้งกองกิจการนักศึกษาขึ้นทุกแห่ง มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานบริการเกี่ยวกับกิจการนักศึกษาในตำแหน่ง “นักกิจกรรมนักศึกษา” ส่วนบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านเงินทุนการศึกษาและแนะแนวการศึกษาและอาชีพก็จะถูกกำหนดตำแหน่งให้เป็น “นักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ” ส่วนผู้ที่ปฏิบัติงานด้านสุขภาพอนามัยยังคงให้ใช้ตำแหน่งตามวิชาชีพนั้น ๆ อยู่เช่น แพทย์ ทันตแพทย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา เป็นต้น โดยมีตำแหน่งบริหารระดับรองอธิการบดีซึ่งเรียกว่า “รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา” เป็นผู้บังคับบัญชาควบคุม กำกับ ดูแล และสั่งการมายังผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดในกองกิจการนักศึกษา

3. ระยะเริ่มพัฒนาและกำลังพัฒนา กิจการนักศึกษาในระยะเริ่มพัฒนาและกำลังพัฒนาอยู่ในช่วงระยะเวลาปี พ.ศ. 2521-ปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงที่ผ่านมาเป็นการเปลี่ยนแปลงส่วนที่เกี่ยวกับโครงสร้างของงานและตำแหน่งของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเท่านั้น ในส่วนที่เป็นหลักการ วิธีการ และคุณภาพของงานยังไม่เปลี่ยนแปลง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา กิจการนักศึกษาจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงพัฒนาขึ้นซึ่งปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพัฒนามีดังนี้

1) รัฐบาลได้ผ่อนผันให้นักศึกษาทำกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ โดยจัดสรรงบประมาณให้แก่ทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 1 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2521 เพื่อสนับสนุนโครงการอาสาพัฒนาชนบทให้แก่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ หลังจากนั้นรัฐบาลก็ได้เพิ่มงบประมาณเป็นปีละประมาณ 21 ล้านบาท เพื่อสนับสนุนกิจการนักศึกษาในกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ กีฬา ศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

2) การบริการการศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดการสัมมนาผู้บริหารกิจการนักศึกษาขึ้นครั้งแรกระหว่างวันที่ 7 - 9 กันยายน พ.ศ. 2521 มีผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกิจกรรม นักศึกษาและบุคลากรฝ่ายกิจการนักศึกษา จากสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทุกแห่งเพื่อหาแนวทางพัฒนา งานกิจการนักศึกษา และในปีต่อ ๆ มา ก็มีการจัดการสัมมนาในลักษณะดังกล่าวอีกหลายครั้ง สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจึงนำเอาผลการสัมมนาไปพัฒนางานกิจการนักศึกษาให้มีความเจริญรุ่งเรืองขึ้น ขณะเดียวกันสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สังกัด กระทรวงศึกษาธิการก็ได้จัดสัมมนางานกิจการนักศึกษาเช่นเดียวกันกับทบวงมหาวิทยาลัยหลายครั้ง

3) กองบริการการศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ส่งเสริมและประสานงาน กิจการศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดมีบทบาทสำคัญในการพัฒนางานกิจการนักศึกษาโดย แต่งตั้งผู้มีความรู้ความชำนาญจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการต่าง ๆ เช่น คณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา คณะอนุกรรมการแนวทางการศึกษา และอาชีพ คณะอนุกรรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ คณะอนุกรรมการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระของบัณฑิต คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรมนิสิตนักศึกษา และ คณะอนุกรรมการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา ฯลฯ เป็นต้น คณะอนุกรรมการต่าง ๆ เหล่านี้ช่วย พัฒนางานกิจการนักศึกษาโดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบในการดำเนินงานกิจกรรม นักศึกษาตลอดจนการจัดสัมมนา และฝึกอบรมปีละหลายครั้ง

4) มหาวิทยาลัย หรือ สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งในประเทศไทยได้เปิดสอนสาขาวิชา อุดมศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา บุคลากรฝ่ายกิจการนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้มี โอกาสศึกษาวิชากิจการนักศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของสาขาวิชาอุดมศึกษา นอกจากนั้น สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งเปิดสอนสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวในระดับ บัณฑิตศึกษามากขึ้น ดังนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษาจะมี

โอกาสเข้าไปทำงานในกองกิจการนักศึกษามากยิ่งขึ้น ก็จะทำให้มีการพัฒนางานและศักยภาพของ
คนทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.9 รูปแบบของกิจการนักศึกษาและความต้องการของนักศึกษา

กรณีศึกษา พิริยะจิตรา (2547: 20-23) ได้สรุปถึงรูปแบบกิจการนักศึกษาและความต้องการ
ของนักศึกษาไว้ดังนี้ ในขณะที่นักศึกษาทำการศึกษาเล่าเรียนนั้น นักศึกษามีโอกาสศึกษาในชั้นเรียน
กว้างขวางและได้รับประสบการณ์โดยตรงจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษาอีกมากมาย
ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับ เช่น การคบเพื่อน การเข้าสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การอยู่
ร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนการวางแผนการใช้จ่ายของตนเอง แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการพัฒนานักศึกษาให้
เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน สถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีส่วนร่วมในการพัฒนานักศึกษา จึงต้อง
จัดรูปแบบกิจการนักศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและมีขอบข่ายกว้างขวางมากเพียงพอต่อการ
พัฒนานักศึกษา ซึ่งสภาการศึกษาอเมริกันได้ระบุไว้ในหัวข้อขอบข่ายกิจการนักศึกษา

กระบวนการพัฒนานักศึกษาจะต้องทำการฝึกให้นักศึกษารู้จักความรับผิดชอบ ในการเข้า
ร่วมกิจกรรม การฝึกอบรมต่าง ๆ อย่างเต็มใจด้วยความกระตือรือร้นก็ตาม แต่ก็จะต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไข
และปัจจัยต่าง ๆ อีกหลายประการ เช่น ภูมิหลังทางครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่หล่อหลอมตัว
นักศึกษา ความสามารถ เจตคติ และความคาดหวังของตัวนักศึกษาเอง ตลอดจนคุณภาพการศึกษาที่
นักศึกษาได้รับจากสถาบันการศึกษานั้น ๆ นอกจากนั้นยังมีขอบข่ายของกิจการนักศึกษาที่ขึ้นอยู่กับ
เงื่อนไขต่าง ๆ ดังนี้

1. การปฐมนิเทศนักศึกษา จะทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับกระบวนการศึกษาสังคม
และสิ่งแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างดี

2. การศึกษาวิชาต่าง ๆ ได้ผลดี จะต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของตัวนักศึกษาเอง นักศึกษา
บางส่วนอาจต้องการความช่วยเหลือจากอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชานั้น ๆ บุคลากรฝ่ายกิจการ
นักศึกษา หรือ อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องประสานงานขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนเพื่อให้ความรู้
เพิ่มเติมในการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษา

3. ที่พักอาศัยของนักศึกษา จะต้องมีความสะดวกสบาย ปลอดภัย และมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

4. การเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา บุคลากรฝ่ายกิจการ
นักศึกษาจะต้องมีความจริงใจในการช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษา เพื่อให้ นักศึกษาเกิดความรู้สึกดังกล่า
จากตนเองด้วยวิธีการดังนี้

4.1 กระตุ้นให้นักศึกษามีการรวมกันเป็นกลุ่มย่อย ๆ

4.2 ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ซึ่งนักศึกษาเป็นฝ่ายริเริ่มขึ้น

4.3 ส่งเสริมกิจกรรมสังคมและบันเทิงนักศึกษา

4.4 ส่งเสริมและสร้างโอกาส เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ใน
การทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์หรือแก้ปัญหาของสถาบันอุดมศึกษา

4.5 ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางด้านสังคมและวิชาการระหว่างนักศึกษาและอาจารย์

5. สมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจของนักศึกษา นักศึกษาจะต้องตระหนักถึงสมรรถภาพ
ของร่างกายและจิตใจของตนเอง รู้จักรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง สมบูรณ์ มีจิตใจที่เป็นสุขในการ
กระทำสิ่งที่ดีงาม เพื่อการบรรลุเป้าหมายนี้ บริการสุขภาพอนามัยของสถาบันอุดมศึกษาจะต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ครอบคลุมงานทั้งด้านป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพและรักษาโรคจึงจะถูกหลักการด้านสุขภาพอนามัยขององค์การอนามัยโลก

6. นักศึกษามีความเข้าใจตนเอง นักศึกษาจะต้องเข้าใจในความสามารถของตนเอง มีแรงขับและแรงกระตุ้น รู้ถึงข้อจำกัดของตนเอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนชีวิต ตลอดจนการพัฒนาบุคลิกภาพและการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อการบรรลุเป้าหมายในข้อนี้ สถาบันอุดมศึกษาควรจัดบริการแนะแนวโดยผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ด้วยความรู้ ความสามารถอย่างยิ่ง มีบริการทดสอบในด้านต่าง ๆ และมีทะเบียนประวัติของนักศึกษาแต่ละคนอย่างสมบูรณ์

7. นักศึกษาสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ นักกิจการนักศึกษาที่ปฏิบัติงานในกองหรือฝ่ายกิจการนักศึกษาควรจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาและบริการจิตบำบัด (Psychiatric Service) ให้แก่นักศึกษาที่มีการแนะแนวให้นักศึกษาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว หงุดหงิด อารมณ์แปรปรวนสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้พร้อมทั้งปรับปรุงและพัฒนาการพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ดังกล่าวให้ดีขึ้นไป

8. มีการพัฒนาและสนใจสิ่งต่าง ๆ ในสังคม นักกิจการนักศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการนันทนาการ เพื่อเพิ่มชีวิตที่สดใสช่วยนักศึกษาให้ค้นพบความสนใจขั้นพื้นฐานของสังคมเพื่อการเข้าใจปัญหาของสังคมมากขึ้น และนำมาประยุกต์ใช้กับตนเองให้เกิดการพัฒนาตนมากยิ่งขึ้น

9. การเห็นคุณค่าของเงินและสิ่งของ นักกิจการนักศึกษาที่ประสานงานกิจกรรมนักศึกษาจะต้องสร้างความตระหนักให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของเงินที่ใช้จ่ายทั้งของส่วนตนและสังคม หางานให้นักศึกษาทำเพื่อหารายได้พิเศษ จัดหาแหล่งเงินทุนการศึกษา จัดบริการแนะแนวให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่มีปัญหาเกี่ยวกับเงินไม่ให้ใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย เป็นต้น

10. พัฒนาความก้าวหน้าของนักศึกษาสู่จุดหมายในอาชีพที่เหมาะสมกับตน นักศึกษาบางคนเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาโดยมีจุดหมายแน่ชัดในวิชาชีพ เช่น จบออกมาเป็นวิศวกร สถาปนิก แพทย์ เภสัชกร พยาบาล ครูระดับอนุบาล ฯลฯ แต่บางคนอาจจะสอบได้เข้าศึกษาในสาขาวิชาที่ตนเองไม่ชอบและไม่มีความถนัดในการเรียนเลือกสาขาวิชาเข้ามาศึกษาตามกระแสและยังมีนักศึกษาอีกจำนวนมากที่ไม่ทราบว่าตนเองสนใจหรือถนัดในวิชาชีพสาขาใดจึงไม่มีจุดหมายที่แน่นอน หรือบางคนคิดว่าตนเองมีจุดหมายที่แน่นอนแล้ว แต่เมื่อได้ศึกษาไปชั่วระยะเวลาหนึ่งจึงพบว่าตนเองไม่เหมาะสมกับสาขาวิชาที่ตนกำลังศึกษาอยู่ นักกิจการนักศึกษาหรือนักแนะแนวการศึกษาที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา ควรมีหลักและวิธีการช่วยนักศึกษาให้เข้าใจตนเองและมีเป้าหมายที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อความก้าวหน้าในจุดหมายของอาชีพที่พึงประสงค์

11. ความมีวินัยและรับผิดชอบในตนเอง นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละคนมีภูมิหลังแตกต่างกันมาก บางคนมาจากครอบครัวที่อบอุ่นสมบูรณ์มีบิดามารดา ญาติผู้ใหญ่เลี้ยงดูด้วยความรัก ความเข้าใจและปรารถนาดี ปลูกฝังความมีระเบียบวินัยและสอนให้รู้จักรับผิดชอบในตนเอง บางคนอาจจะมาจากครอบครัวร้าวฉานมีปัญหาถูกเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสม บิดามารดาอาจเข้มงวดเกินไป หรือตามใจเด็กมากเกินไป เมื่อเริ่มโตเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลายชีวิตการศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความอิสระมากขึ้น ทำให้ขาดระเบียบวินัย บางคนอาจจะขาดความรับผิดชอบและไม่สามารถปฏิบัติตนให้อยู่ในบรรทัดฐานของสังคม กองกิจการนักศึกษาโดยผู้ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา โดยเฉพาะงานวินัยนักศึกษาจะต้องกำหนดมาตรการต่าง ๆ ให้นักศึกษาปฏิบัติตนในขอบเขตและ

กระบวนการทางวินัย ให้ข้อมูลป้องกันการปฏิบัติตนนอกเกณฑ์ของสถาบันการศึกษา ระเบียบวิธีการทางสังคม ตลอดจนให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัวและสังคมเพื่อพัฒนาการให้นักศึกษามีวินัยและรับผิดชอบในตนเอง

12. มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต สังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการสื่อสารต่าง ๆ ไปได้ทั่วโลกอย่างฉับไว ดังนั้นสภาพของสังคมที่มีปัญหานานับประการมีตัวอย่างที่ไม่ดีของคนรวมทั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคม อาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษา นักกิจกรรมนักศึกษาที่ปฏิบัติงานในกอง/ฝ่ายกิจการนักศึกษาต้องร่วมมือกันพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้นักศึกษาโดยสอดแทรกในหลักสูตรต่าง ๆ และกิจกรรมทางศาสนารวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์โดยการบูรณาการเข้าด้วยกัน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษาย่อมเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนานักศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของนักศึกษาและควรมุ่งพัฒนาด้านคุณธรรมของนักศึกษาอย่างจริงจัง

13. การเรียนรู้ การทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น นักศึกษาจะต้องเรียนรู้ในวิชาการแขนงต่าง ๆ ตามที่ตนต้องการเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ นอกจากนั้นยังต้องเรียนรู้ถึงสภาพของสังคมสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นซึ่งการเรียนรู้ การทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ นักกิจกรรมนักศึกษาในกอง/ฝ่ายกิจการนักศึกษาควรเสริมสร้างประสบการณ์ให้นักศึกษาจัดสภาพแวดล้อมด้านที่พักให้เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาในด้านกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมภายในหอพักนักศึกษา ตลอดจนกิจกรรมส่วนกลาง เช่น องค์กรนิสิต/นักศึกษา สภานิสิต/นักศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการฝึกภาวะผู้นำ/ผู้ตามให้แก่นักศึกษา ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาการฝึกผู้นำนักศึกษาในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

14. การเป็นที่ยอมรับของสังคม การปรับตัวของนักศึกษาในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นต้องมีการติดต่อกสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ อาจารย์ และบุคลากรจากภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา นักศึกษาต้องเรียนรู้และมีทักษะในการติดต่อระหว่างบุคคลและกลุ่มบุคคล การเข้าสังคมเพื่อให้สังคมยอมรับตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโดยเฉพาะเพื่อนต่างเพศจึงมีความสำคัญต่อนักศึกษามาก นักกิจกรรมนักศึกษาจะต้องส่งเสริมกิจกรรมทางด้านสังคมและนันทนาการ ตลอดจนบริการให้คำปรึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาในการเข้าสังคม

15. ความพร้อมสำหรับชีวิตเมื่อสำเร็จการศึกษา ภายหลังจากที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตแล้ว ย่อมมีกิจกรรมมากมายทั้งในงานอาชีพและความก้าวหน้าในอาชีพครอบครัว ตลอดจนการช่วยเหลือสังคม กอง/ฝ่ายกิจการนักศึกษา ควรจัดบริการต่าง ๆ ให้ศิษย์เก่า เช่น บริการสารสนเทศงานอาชีพในสาขาต่าง ๆ การศึกษาต่อ การจัดฝึกอบรม บริการจัดหางาน ปัจฉิมนิเทศ และติดตามผล เพื่อทราบความเคลื่อนไหวของศิษย์เก่า และเพื่อจะประสานความร่วมมือกับศิษย์ปัจจุบันสร้างชื่อเสียง เกียรติภูมิให้แก่สถาบันอุดมศึกษาที่ตนเองศึกษา

2.10 แนวคิดใหม่ของการอุดมศึกษากับงานกิจการนักศึกษา

สุวรรณ อินทร์น้อย และกาญจนา บุญภักดิ์ (2554) ได้สรุปและเสนอแนวคิดคิดใหม่เกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษาในการอุดมศึกษาไทยไว้ว่า แนวคิดของการพัฒนาในระบบอุดมศึกษาไทยในอนาคตจะต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมของการรับความรู้ สู่วัฒนธรรมการสร้างความรู้ (Knowledge producing culture) หรือการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์จากมหาวิทยาลัยที่เอาความรู้เป็นตัวตั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของนางสาวสุวิมล อธิษฐาน นิสิตชั้นปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ไม่ว่าการคัดลอกหรือพิมพ์ซ้ำ ล้วนต้องขออนุญาตและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Knowledge oriented university) สุ่มหาวิทยาลัยที่เอาปัญญาเป็นตัวตั้ง (Wisdom oriented university) “การอุดมศึกษาแบบใหม่” ต้องเน้นกระบวนการทางปัญญา ซึ่งไม่ใช่เน้นทักษะทางวิชาการ ความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของตนอย่างลึกซึ้งเท่านั้น แต่ต้องสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ มีวิจารณญาณในการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ตนศึกษาเล่าเรียน โดยเน้นความสอดคล้องกับสภาพของสังคมไทยเป็นสำคัญดังนี้

1. คุณภาพของสถาบัน/มหาวิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นองค์กรที่สามารถเป็นขุมกำลังทางวิชาการ เป็นฐานสร้างปัญญา เพื่อเป็นหลักสำหรับการศึกษาระดับอื่น ๆ มีระบบการบริหารจัดการและโครงสร้างองค์กรในเชิงสร้างสรรค์ (Creative) และเชิงระบบ (System) ที่ทุกคนในองค์กรจะต้องมีเป้าหมายเพื่อการสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา เน้นการค้นคว้าวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยการเรียนรู้ตนเองจากมุมมองของผู้อื่น (Outside-in) คือการเข้าไปใกล้ชิดกับท้องถิ่น ชุมชน ภาคธุรกิจให้มากขึ้น จะทำให้มหาวิทยาลัยรับรู้ความต้องการอันแท้จริงและสามารถผลิตองค์ความรู้และบัณฑิตได้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน

2. คุณภาพของบุคลากรฝ่ายวิชาการ/ผู้สอน บุคลากรด้านนี้ถือว่าเป็นผู้ชี้นำ ขับเคลื่อนองค์ความรู้ให้แก่บัณฑิตและสังคม ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นสิ่งสำคัญ ผู้สอนจะต้องเป็นแบบอย่างด้านทักษะทางปัญญาที่ตกผลึกก่อนที่จะถ่ายทอดให้ผู้อื่น เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะสูงเช่นกัน

บุคลากรฝ่ายสนับสนุน/นักวิชาการ ลูกจ้างฝ่ายต่าง ๆ บุคลากรที่ปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการอุดมศึกษาจะต้องให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าบุคลากรด้านวิชาการ ทั้งด้านสวัสดิการและการพัฒนา เพื่อองค์กรที่มีศักยภาพทั้งระบบ บุคลากรทั้งฝ่ายวิชาการและฝ่ายสนับสนุน ควรให้ความสำคัญเรื่องการพูดคุยข้ามศาสตร์ ข้ามองค์กรให้มากขึ้น จะทำให้บุคลากรได้มีโอกาสเรียนรู้ที่คนละที่ต่างกันด้วยความเข้าใจ

3. คุณภาพของบัณฑิต/ผู้เรียน คุณภาพของบัณฑิตจะสะท้อนคุณภาพของการศึกษาได้ชัดเจนที่สุด การมีความรู้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในโลกที่ซับซ้อนยุ่งเหยิง (Complex and chaos) ดังนั้นแนวคิดการอุดมศึกษาแบบใหม่ย่อมต้องกำหนดมาตรฐานบัณฑิตไว้ด้วย ได้แก่

- มีความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic excellence) เน้นทักษะการเรียนรู้ กว้างขวางข้ามศาสตร์ ข้ามกรอบความคิดของตน (Discipline) มีความเข้าใจในข้อมูลที่อยู่ เพื่อนำไปเชื่อมโยงเหตุและผล แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

- ทักษะในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง (Adaptability) มีความสามารถตามยุคไอที (IT) ยุคการสื่อสารทุกรูปแบบ เพื่อรู้ทัน-รู้แก่ การเปลี่ยนแปลง

- มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์และมีวิจารณญาณ (Creative and critical Mind) รู้จักคิดนำไปสู่การสร้างภูมิคุ้มกันในตนเอง

- มีทักษะการทำงานในสาขาวิชาชีพที่เรียนอย่างลึกซึ้ง สามารถสร้างผลงานได้อย่างต่อเนื่อง (Professional crystallization) และมีความพร้อมในการทำงานเชิงสร้างสรรค์ แพลกใหม่ อยู่เสมอ

- มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible mind)

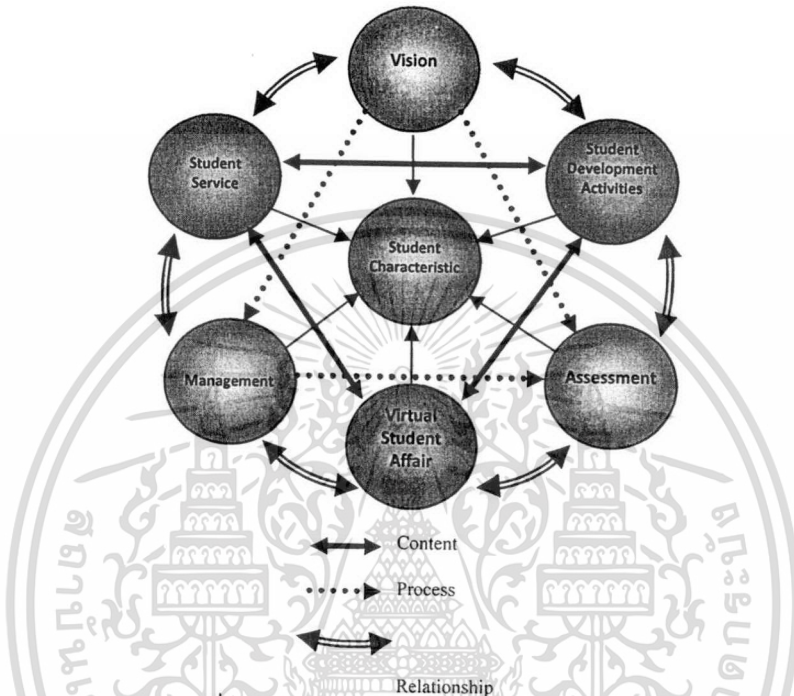
ตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมไทย รู้กาลเทศะ และรักชาวมัชฌิมปัญญาไทย (Thai wisdom mind)

มีทักษะความเป็นผู้นำ-ผู้ตามที่ดี (Leadership-followship)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ขอสงวนสิทธิ์ในข้อกล่าวหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุวรรณา อินทร์น้อย และกาญจนา บุญภักดิ์ (2554) ได้เสนอแนวคิดใหม่ของงานกิจการนักศึกษา ซึ่งได้แนวคิดมาจากการศึกษาข้อเท็จจริงที่ผ่านมา ซึ่งเคลื่อนสู่การเปลี่ยนโครงสร้างของกิจการนักศึกษาโดยให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางหรือเป็นผู้คิดค้น (Create) ด้วยตนเองจะทำให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ที่มาจากความตั้งใจของนักศึกษาเอง อันจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จได้ในที่สุด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดใหม่ของงานกิจการนักศึกษา
 ที่มา: Simone Himbeault Taylor (2008) อ้างใน
 สุวรรณา อินทร์น้อย และกาญจนา บุญภักดิ์ (2554)

กรอบแนวคิดใหม่ของกิจการนักศึกษา

1. คุณลักษณะบัณฑิต (Student Characteristic) ในแนวคิดการอุดมศึกษาแบบใหม่ได้กำหนดมาตรฐานบัณฑิตไว้ดังนี้ ความเป็นเลิศทางวิชาการ ทักษะในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์และมีวิจารณญาณ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีทักษะการทำงานในสาขาวิชาชีพที่เรียนอย่างลึกซึ้ง สามารถสร้างผลงานได้อย่างต่อเนื่อง

2. กระบวนการของงานกิจการนักศึกษา (Process)

2.1 วิสัยทัศน์ขององค์กร (Vision) วิสัยทัศน์ คือ การมองภาพอนาคตขององค์กร และกำหนดจุดหมายปลายทางที่ต้องการบรรลุ โดยมีแนวทางปฏิบัติที่นำไปสู่เป้าหมายอย่างชัดเจนดังนี้

- ผู้บริหารและสมาชิกต้องยอมรับและให้ความสำคัญกับ “กิจการนักศึกษา” เสมือนเป็นเครื่องมือที่จะส่งเสริมให้บัณฑิตเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์อย่าง อันจะส่งผลให้เกิดทักษะทางการปรับตัว (Adaptability) ความเป็นเครือข่าย (Connectivity) การได้รับข่าวสารใหม่ ๆ (New

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

knowledge and information) ซึ่งจะเป็นกระบวนการสร้างทักษะทางปัญญาให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี

- มีมุมมองแห่งอนาคต (Future perspective) สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยมีการพัฒนาแผนกลยุทธ์ (Developing strategy) นโยบายที่เป็นรูปธรรมชัดเจนที่สามารถนำไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ

2.2 การบริหารกิจการนักศึกษา (Management) การบริหารจัดการจะเน้นเรื่องโครงสร้างของงานและบุคคลที่จะตอบสนองวิสัยทัศน์ที่ดี ดังนี้

- การวางโครงสร้างองค์กรต้องมีคุณภาพ โครงสร้างต้องรองรับการเปลี่ยนแปลง การขยายหรือการยกเลิกส่วนงาน รวมทั้งการปรับเปลี่ยนตำแหน่งบุคลากรต้องกระทำได้ง่าย มีธรรมาภิบาล (Good governance)

- การบริหารงานบุคคลต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือก รวมทั้งการฝึกอบรม และการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรง (Training and research)

2.3 กระบวนการประเมิน (Assessment) การพัฒนาย่อมจะเกิดขึ้นได้เมื่อพบปัญหาจุดอ่อน ข้อบกพร่องของระบบหรือองค์กร โดยเฉพาะจากการเสนอแนะของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งกระบวนการของการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาที่มีรายละเอียดหลายส่วนจำเป็นต้องได้รับการประเมินโดยเฉพาะ เนื่องจากมีความซับซ้อนและมีความสำคัญอย่างยิ่ง นำไปสู่การพัฒนาบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านนี้โดยตรงด้วย (Assessment in student affairs)

3. สารของงานกิจการนักศึกษา (Content)

3.1 การจัดบริการนักศึกษา (Student service) การบริการนักศึกษาในแนวคิดใหม่จะต้องให้บริการทั้งเชิงรับและเชิงรุกอย่างมีคุณภาพ การตั้งรับจะคำนึงถึงพื้นฐานความต้องการ (Basic need) ของนักศึกษาที่จะสามารถช่วยเหลือและสนับสนุนให้ศึกษาเล่าเรียนอย่างมีศักยภาพ ส่วนการบริการในเชิงรุก เป็นการมองในเชิงอนาคตว่านักศึกษาควรจะได้รับบริการใดบ้างที่จะส่งเสริมศักยภาพที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตในอนาคต

3.2 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา (Student development activities) กิจกรรมในแนวคิดใหม่ของกิจการนักศึกษาจึงควรมีลักษณะดังนี้

- ส่งเสริม สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาคิดค้น (Create) กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ขึ้นเองที่แตกต่างไปจากสถาบันจัดขึ้น รวมทั้งการสนับสนุนความสำเร็จของกิจกรรมให้ด้วย เช่น รางวัล การยกย่องสู่สาธารณชน

- กิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วม (Participation) ของนักศึกษาในการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ อันจะนำไปสู่ความสามารถคิดวิเคราะห์และนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาหรือเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Criticalization)

- จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาค่านิยมและจริยธรรมอย่างสอดคล้องกัน โดยมีความเชื่อมโยงกับชุมชน สิ่งที่ได้เรียนรู้จากชุมชนจะมีความหมายต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาตระหนักถึงหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงปฏิบัติต่อชุมชน (Criticalizing citizen)

- จัดสรรกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถและความต้องการของนักศึกษาอย่างสร้างสรรค์ เชื่อมโยงกับศาสตร์ที่เรียนและสอดคล้องกับปรัชญาและวิสัยทัศน์ของสถาบัน กิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถเผยแพร่สู่สาธารณะ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ถึงขั้นหากจำเป็นต้องแปลงเนื้อหา และต้องอ้างถึงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไป 39

ต่าง ๆ จะสามารถสร้างเครือข่าย (Network) กับบุคคลอื่น ๆ จะทำให้ลดช่องว่างของความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ต่างระดับ ต่างแนวคิด ทำให้นักศึกษาตระหนักในความเป็นมนุษย์มากขึ้น (Humanization)

3.3 กิจกรรมนักศึกษาเสมือนจริง (Virtual student affairs) เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการพัฒนาให้เกิดความร่วมมือกันจากหลายฝ่าย (Enhancing collaboration) ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับกลุ่ม ซึ่งจะมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

- การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยปรับปรุงงานบริการให้เอื้อประโยชน์กับนักศึกษามากยิ่งขึ้น รวมทั้งการลดทรัพยากรลงด้วย เช่น การให้บริการคำแนะนำปรึกษาออนไลน์ การรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำ

- การสร้างชุมชนและเครือข่ายการเรียนรู้ (Learning community) เป็นการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายทางปัญญา ซึ่งจะเปิดกว้างให้สมาชิกมีพื้นที่ในการนำเสนอ แลกเปลี่ยนให้ความช่วยเหลือ และคำปรึกษาได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งจะตอบสนองความเป็นปัจเจกบุคคลของมนุษย์ในปัจจุบันมากขึ้น

4. ความเชื่อมโยงสัมพันธ์ (Relationship) องค์ประกอบนี้ค่อนข้างเป็นนามธรรม เป็นรูปแบบเชิงแนวคิด (Concept) ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับองค์กรที่มีโครงสร้างหลายส่วนหลายฝ่าย อันจะทำให้เกิดการประสานความร่วมมือในแต่ละส่วนเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบดังนี้

- ความเป็นระบบขององค์กร คือเริ่มจากวิสัยทัศน์ที่มองเชิงอนาคต จะต้องเชื่อมโยงสู่เป้าหมายคุณลักษณะบัณฑิตที่ต้องการ การบริหารจัดการที่เป็นเชิงอนาคตด้วย กระบวนการจึงไม่เพียงแต่ปฏิบัติงานเฉพาะปัจจุบัน แต่จะแสวงหากลยุทธ์ใหม่ เทคนิคกิจกรรมใหม่ ที่จะพัฒนางานให้ดีขึ้นด้วย ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะส่งผลให้มองการประเมินเป็นเครื่องมือการแก้ไขปัญหาเพื่อการพัฒนามิใช่การตรวจสอบข้อผิดพลาด

- การปฏิบัติงานของแต่ละส่วน แต่ละฝ่ายต้องเน้นความสัมพันธ์ร่วมมือกัน เปิดโอกาสให้ได้พบปะสนทนา แลกเปลี่ยนทัศนคติและปัญหาที่เกิดขึ้น ได้เข้าใจและรับรู้ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับองค์กร และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากองค์กรอื่น ๆ และยอมรับที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขงานในองค์กรด้วยความเต็มใจ

2.11 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา

การดำเนินงานจัดกิจกรรมนักศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษาต่างก็ประสบปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งผลการวิจัยของ จารุบุตร พ้าร่วมขาว (2525: 107-113) ที่ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ถึงแม้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนานักศึกษาเป็นอย่างมาก แต่การจัดกิจกรรมนักศึกษาก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ดังเช่น อาจารย์ส่วนมากขาดความสนใจในการจัดกิจกรรม นอกจากนั้น พาณี บริษานนท์ และคณะ (2527: 192-193) กล่าวว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรมนักศึกษา คือ การขาดงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ขาดผู้ฝึกสอน ขาดอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาส่วนมากเข้าร่วมกิจกรรมน้อย สมาชิกของชมรมขาดความรู้ ความชำนาญและการขาดการสนับสนุนจากสถาบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ปัญหาที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน นั้น มีหลายประการซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง ยังมิได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษา จัดกิจกรรม จึงทำให้นักศึกษาไม่สามารถจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ดังจะเห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยหรือสถาบันบางแห่งมีการจัดกิจกรรมนักเรียนน้อยมาก

2. สถาบันอุดมศึกษาส่วนมากยังขาดหลักการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อมุ่งพัฒนา นักศึกษา กิจกรรมนักเรียนจึงยังไม่เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจอย่างถ่องแท้

3. กิจกรรมนักเรียนหลายประเภทยังไม่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้ กิจกรรมบางประเภทขาดเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน และก่อให้เกิดปัญหาอื่นมากหลายประการ เช่น กิจกรรมกีฬาของนักศึกษาที่มุ่งหวังแต่ชัยชนะในการแข่งขันกีฬา จึงเกิดการเอาเปรียบ ทำให้กิจกรรมด้านกีฬาไม่เป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาทำให้ขาดความสามัคคี

4. สถาบันอุดมศึกษาเป็นจำนวนมากยังมิได้ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน ให้สอดคล้องกับความ สนใจของนักศึกษาอย่างกว้างขวาง เช่น วิทยาลัยพลศึกษาต่าง ๆ ก็มุ่งจัดกิจกรรมด้านกีฬาแต่มี กิจกรรมประเภทอื่น ๆ น้อย และวิทยาลัยครูก็มีกิจกรรมนักเรียนด้านกีฬาน้อยมาก

5. สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่ได้กำหนดหน้าที่และบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ อย่างชัดเจน อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่มีบทบาทเป็นผู้เพียงผู้เซ็นผ่านเท่านั้นจึงยังไม่เป็นประโยชน์ต่อ นักศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาอย่างแท้จริง

6. สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง ยังมีความต้องการอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ อุดมการณ์ และเสียสละ ทั้งนี้เป็นเพราะความก้าวหน้าของอาจารย์ไม่ได้อยู่ที่การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม แต่อยู่ที่ผลงานทางวิชาการมากกว่า เช่น การเขียนตำราและการทำวิจัย

7. นักศึกษาที่รับผิดชอบเป็นผู้จัดหรือดำเนินการกิจกรรมเป็นจำนวนมากยังไม่สามารถแบ่ง เวลาระหว่างการเรียนและการทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง จึงส่งผลทำให้ผลการเรียนของนักศึกษา ตกต่ำจากการดำเนินกิจกรรมนักเรียน

8. นักศึกษาผู้มีหน้าที่จัดกิจกรรมระดับกรรมการ ชมรม ชุมนุม เป็นจำนวนมากขาดความ รับผิดชอบ นักศึกษาที่จัดกิจกรรมต้องทำหน้าที่หลายอย่าง จึงทำให้กิจกรรมขาดคุณภาพบางครั้งกลุ่ม นักศึกษา ผู้จัดกิจกรรมมีประสบการณ์ในการทำงานไม่เพียงพอและไม่ได้นำเรื่องไปปรึกษาอาจารย์ที่ ปรึกษา จึงทำให้กิจกรรมมีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ บางครั้งนักศึกษาจัดกิจกรรมไม่เป็นไป ตามเวลาที่กำหนดไว้ จึงทำให้เกิดปัญหาแก่ฝ่ายอื่น ๆ เช่น นักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมกับอาจารย์ที่ ได้รับเชิญและผู้ปกครองที่มาร่วมงาน

9. กิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดการประเมินผล จึงไม่ทราบผลของกิจกรรม ตลอดจน ปัญหาของกิจกรรม จึงทำให้ต้องแก้ปัญหาซ้ำซากอยู่ตลอดไปการจัดกิจกรรมนักเรียนใน สถาบันอุดมศึกษา จะมีรูปแบบการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีรูปแบบการดำเนินงานอย่างเป็นทางการ ปัญหา และอุปสรรคจะมีความซับซ้อนน้อยกว่าสถาบันอุดมศึกษาขนาดเล็ก แต่สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรค ของ ทุก ๆ สถาบันที่พบมาก คือ การขาดงบประมาณ สถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม ขาด อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมที่มีความรับผิดชอบ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน นอกจากนี้ยังขาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไป 41

การวางแผนในการจัดกิจกรรมที่ดี และนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม นักศึกษา จึงทำให้การจัดกิจกรรมนักศึกษาไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางเป้าหมายไว้

นอกจากนี้แล้ว สุวรรณ อินทร์น้อย และกาญจนา บุญภักดิ์ (2554) ได้สรุปปัญหาของงาน กิจกรรมนักศึกษาที่ผ่านมา จากการศึกษาถึงพัฒนาการของกิจกรรมนักศึกษาที่ผ่านมาจะพบว่ากิจกรรม นักศึกษาที่เกิดขึ้นในยุคแรกจะเริ่มจาก “งานควบคุมและปกครอง” จนกระทั่งขยายขอบเขตของงาน ออกเป็นการสนับสนุนความสะดวกในการศึกษา และการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และเมื่อสังคม เปลี่ยนแปลงมากขึ้น บทบาทของกิจกรรมนักศึกษาจึงมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจาก ทักษะทางวิชาการ เพื่อให้บัณฑิตเป็นที่ยอมรับในสังคม แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่ามหาวิทยาลัยต่างให้ ความสำคัญกับการมุ่งพัฒนาทักษะของนักศึกษาแต่จะพบปัญหาที่สำคัญคือ

- มหาวิทยาลัยอาจไม่ได้สร้างวัฒนธรรมของกิจกรรมนักศึกษาให้เกิดขึ้น จึงส่งผลให้ นักศึกษาและบุคลากรไม่เข้าใจและไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมนักศึกษา

- ขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมนักศึกษา

- หน่วยงานกิจกรรมนักศึกษาอาจยังขาดการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ต่าง ๆ ของ องค์กร กับคุณลักษณะบัณฑิตปัจจุบันของมหาวิทยาลัย งานส่วนใหญ่จึงยังคงเป็นแบบงานประจำที่ คอยรองรับการอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ยังไม่เคลื่อนไปสู่งานในเชิงพัฒนานักศึกษา

2.12 กิจกรรมนักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2.12.1 ประวัติโดยย่อของส่วนงานกิจกรรมนักศึกษา

ในปี พ.ศ. 2517 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ได้โอนสังกัดจากกระทรวงศึกษาธิการมา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยมี 3 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขต พระนครเหนือ และวิทยาเขตธนบุรี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. 2528 เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นกรม ในทบวงมหาวิทยาลัย ปัจจุบันสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และครุศาสตร์อุตสาหกรรม รวมทั้งทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ

ชื่อสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประกอบด้วย พระนาม “พระจอมเกล้า” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระบรมราชานุญาตให้ อัญเชิญพระบรมราชลัญจกร “พระมหาพิชัยมงกุฏ” ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ เป็นตราสัญลักษณ์ประจำสถาบันฯ นับเป็นมหามงคลยิ่ง ส่วนคำว่า “เจ้าคุณทหาร” นั้น มีไว้เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ท่านเจ้าพระยาสุรวงษ์ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค) ตามที่ท่านเลี่ยม พรตพิทยพยัต ทายาทของท่านได้แจ้งความประสงค์ไว้ในการบริจาคที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของสถาบันฯ ในปัจจุบันสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หรือที่นิยมเรียกกันทั่วไปว่า “พระจอมเกล้า ลาดกระบัง”

พ.ศ. 2529 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบังได้ยกฐานะเป็น สถาบันอุดมศึกษาอิสระเป็นสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และเสนอ จัดแบ่งส่วนราชการในสำนักงานอธิการบดีออกเป็น 7 กอง 1 หน่วยงาน ประกอบด้วย กองกลาง กอง

การเจ้าหน้าที่ กองแผนงาน กองอาคารสถานที่ กองคลัง กองบริการการศึกษา กองกิจการนักศึกษา และหน่วยงานตรวจสอบภายใน แต่ทบวงมหาวิทยาลัย โดย อ.ก.ม. ได้มีมติให้มี 4 กอง คือ กองกลาง กองแผนงาน กองบริการการศึกษา และกองกิจการนักศึกษา ในปี พ.ศ. 2551 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้เปลี่ยนหน่วยงานเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล กองกิจการนักศึกษาจึงเปลี่ยนชื่อหน่วยงานเป็นส่วนกิจการนักศึกษา เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2551 มีหน่วยงานภายในสังกัดจำนวน 7 งาน ได้แก่ งานกิจกรรมนักศึกษา งานบริการและสวัสดิการ งานหอพักนักศึกษา งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ งานวินัยนักศึกษาและธุรการ งานสุขภาพอนามัย และงานกีฬา โดยมีวิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ ปณิธาน ดังนี้ (ส่วนกิจการนักศึกษา, 2555)

ปรัชญา : กิจกรรมและกิจการนักศึกษาเป็นรากฐานการพัฒนานักศึกษาสู่ความสำเร็จ

ปณิธาน : มุ่งมั่นสร้างสรรค์ พัฒนานักศึกษา ทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญา เพื่อเป็นพลเมืองที่มีคุณธรรมและจริยธรรมของประเทศชาติสืบไป

วิสัยทัศน์ : บริการอย่างมีคุณภาพ และเสริมสร้างศักยภาพนักศึกษาเพื่อพัฒนาสู่สากล

พันธกิจ : ส่วนกิจการนักศึกษา สำนักงานอธิการบดี มีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษา ให้บริการสวัสดิการแก่นักศึกษา ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในทีก ๆ ด้าน รวมทั้งควบคุมดูแลให้นักศึกษาเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติ

โดยส่วนงานกิจการศึกษามีภารกิจตามพันธกิจประกอบไปด้วย

1) ด้านบริการและกิจกรรมนักศึกษา

- ให้การส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา แนะนำ และให้บริการแก่นักศึกษาในการจัดกิจกรรมในทุก ๆ ด้านประกอบด้วย กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬา และด้านวิชาการ

- ให้บริการและสวัสดิการแก่นักศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย หอพักนักศึกษา วิชาทหาร การประกันอุบัติเหตุ ทุนอุดหนุนเพื่อการศึกษา การจัดหางาน การให้คำปรึกษา

- ให้ความร่วมมือ ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอก

- พัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์

- ปรับปรุงสนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา พัฒนาภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยในการปฏิบัติงานและเพื่อสร้างบรรยากาศในการออกกำลังกาย

2) ด้านบริหารจัดการ

- กำหนดนโยบายและจุดมุ่งหมายด้านการบริหารจัดการกองกิจการนักศึกษาให้ชัดเจน

- ผู้บริหารมอบหมายภาระงานให้ตรงกับความสามารถบุคลากรและมีความยุติธรรม

- ให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำงานและการติดตามประเมินผล

- สนับสนุนให้มีระบบประกันคุณภาพและการจัดการองค์ความรู้ของส่วนกิจการนักศึกษา

- พัฒนาระบบการบริหารตามหลักการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้การบริหารงานมีความรวดเร็ว อิสระ คล่องตัวและถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังขอแจ้งด้วยว่าเอกสารฉบับนี้ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 43

3) ด้านพัฒนาบุคลากร

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปทั้งภายในและต่างประเทศ
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา และศึกษาดูงานด้านกิจการนักศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทำวิจัยและผลิตผลงานทางวิชาการโดยจัดหาทุนวิจัยให้
- ส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตสำนึกในการให้คำแนะนำและให้บริการที่ดี
- สนับสนุนให้บุคลากรมีความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ตามความรู้ความสามารถ โดยให้คำนึงถึงผลงานเป็นเกณฑ์สำคัญในการพิจารณา

4) ด้านเทคโนโลยี

- พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนด้านการจัดการและด้านการให้บริการอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง
- พัฒนาเทคโนโลยีให้มีความพร้อมด้านระบบฐานข้อมูล ให้มีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรศึกษาระบบสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ทุกระบบ
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการให้บริการเพื่อสนองความต้องการของผู้มาขอรับบริการให้รวดเร็ว ถูกต้อง และทันต่อความต้องการ

5) ด้านบริหารงานองค์กรและกิจกรรมนักศึกษา

กิจการนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่ต้องมีการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบุคคลหลายฝ่าย กระบวนการทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมนักศึกษามีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี การดำเนินการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย มีปัจจัยที่สำคัญประกอบด้วย การวางแผนปฏิบัติงาน การบริหารงานที่ดี บุคลากรที่มีคุณภาพ การประสานงานหรือการประชาสัมพันธ์ การรายงานผลหรือการประเมินผล การจัดองค์กรและงบประมาณ เรียกว่า พอสคอร์บ (POSDCORB Model)

6) ด้านการวางแผนจัดกิจกรรม (Planning) หมายถึง การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานภายในส่วนกิจการนักศึกษา โดยมีผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา ผู้นำและผู้แทนของสถานศึกษา องค์กรนักศึกษา สโมสรนักศึกษา ชมรม และชุมนุม ร่วมประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวให้บรรลุวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อป้องกันการจัดกิจกรรมนักศึกษาซ้ำซ้อนการจัดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของสถาบันที่ได้กำหนด เช่น กิจกรรมรับน้องและประชุมเชียร์ กิจกรรมรับน้องต่างจังหวัด เป็นต้น

7) ด้านการจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง การจัดแบ่งส่วนสายบังคับบัญชา กำหนดวัตถุประสงค์ภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงาน การกำหนดโครงสร้างภายในส่วนงานกิจการนักศึกษา และคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นให้มีความเหมาะสม ได้แก่ สถานศึกษา องค์กรนักศึกษา สโมสรนักศึกษา และกรรมการนักศึกษา

8) ด้านการบริหารบุคคล (Staff) หมายถึง วิธีการสรรหา การมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติ การพัฒนาบุคลากรด้านกิจการนักศึกษา สอดคล้องกับความรู้ความสามารถและให้การส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ด้าน การศึกษาดูงาน อบรม สัมมนา การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น สิ่งซึ่งวางใจให้ต้องแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 44

บำรุงขวัญและกำลังใจบุคลากร การให้บริการซึ่งเป็นภารกิจหลักของส่วนงานกิจการนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

9) ด้านการอำนวยการ (Directing) หมายถึง การพิจารณาสั่งการมอบหมายภาระงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคลากร ปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้บริหาร และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

10) ด้านการประสานงาน (Co-ordinating) การปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรในส่วนงานกิจการนักศึกษา การประสานงานระหว่างบุคลากรและการเชื่อมโยงประสานงานกับหน่วยงานภายในสถาบันฯ สถานักศึกษา องค์การนักศึกษา สโมสรนักศึกษา ชมรม และชุมนุม และกับหน่วยงานภายนอกได้เป็นอย่างดี

11) ด้านการรายงานและการประเมินผล (Reporting) หมายถึง จัดทำแบบประเมินผล การรายงานผล การประเมินผลการปฏิบัติงาน การติดตามผลให้ผู้บริหารทราบทุกโครงการ เพื่อนำข้อมูลมาศึกษา ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาให้เป็นประโยชน์ต่อไป

2.12.2 วัตถุประสงค์ของส่วนกิจการนักศึกษา

1) เพื่อพัฒนาตัวนักศึกษา และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและรักษาไว้ซึ่งค่านิยมในตัวนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ

2) เพื่อให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในด้านอาสาพัฒนาหรือบำเพ็ญประโยชน์ กีฬา ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม สัมมนาเพื่อพัฒนากิจกรรมนักศึกษารวมทั้งกิจกรรมที่เป็นประโยชน์

3) เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ตรงในสภาพที่เป็นจริงของสังคม อันจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มีจิตสำนึกที่ถูกต้องดีงาม และตระหนักถึงความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม

4) เพื่อให้นักศึกษานำความรู้ทางวิชาการ และบริการไปสร้างสรรค์ และพัฒนาสังคมให้เกิดความเจริญก้าวหน้า และเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษา ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5) เพื่อส่งเสริมพลานามัยและพัฒนาบุคลิกภาพ

6) เพื่อเสริมสร้างค่านิยมด้านความร่วมมือ สามัคคี รับผิดชอบ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักวางแผน กำหนดวิธีการและขั้นตอนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะฯ

7) เพื่อจัดให้มีบริการต่าง ๆ จะช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองและช่วยให้เข้าใจความมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตภายในมหาวิทยาลัย

8) เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณสถาบันฯ

2.12.3 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา ส่วนกิจการนักศึกษาให้การส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนา นักศึกษาในทุกด้านประกอบด้วย ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ และด้านส่งเสริมวิชาการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตาม ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อสังคมต่อเพื่อนนักศึกษาและต่อตนเอง อีกทั้งปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีความรักสามัคคี โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถดูแลรับผิดชอบทำหน้าที่ประสานงาน ให้คำแนะนำปรึกษา บริการและอำนวยความสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญา หากมีการนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม สิ่งทั้งหลายเป็นอนัตตาเป็นอนิจจัง และต้องอวสานถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสะอาดในทุกด้าน ประกอบด้วย งานด้านเอกสาร งานด้านงบประมาณและโครงการ งานด้านสถานที่ งานด้านให้การปรึกษาและแนะแนวอาชีพ งานด้านกีฬาและสันทนาการ งานด้านสุขภาพอนามัย งานด้านบริการและสวัสดิการ งานด้านทุนการศึกษา และงานด้านหอพัก

การดำเนินงานด้านกิจกรรมของสถานักศึกษา องค์การนักศึกษา สโมสรนักศึกษาคณะ ชมรม และชุมนุมนักศึกษา ในปีงบประมาณ 2552 ได้ดำเนินงานกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาเป็นประโยชน์แก่สังคมต่อเพื่อนนักศึกษาและต่อตนเอง เพื่อปลูกฝังศีลธรรม ระเบียบวินัยที่ดีงามแก่นักศึกษา อีกทั้งใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์และด้านวิชาการ รวมทั้งการปลูกฝังความรักความสามัคคีในหมู่นักศึกษา

2.13 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้

พรพรรณ วีระปรียากร และคณะ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาและสร้างแบบจำลองการบริหารจัดการกิจการนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนไทย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบหลักสำคัญในโครงสร้างการบริหารจัดการกิจการนักศึกษาสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชนไทย ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพเชื่อเกี่ยวกับนักศึกษาใน 4 มิติ ได้แก่ มิติของความแตกต่างระหว่างบุคคล มิติแห่งเอกลักษณ์ของความเป็นมนุษย์ มิติของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม และมิติของผู้มีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคหรือภราดรภาพ 2) นโยบายของการเป็นสถาบันการศึกษา ที่ครอบคลุมทั้งภารกิจของการเป็นสถาบันและที่ทบวงมหาวิทยาลัย กำหนด 3) วัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษา 2 ลักษณะคือเพื่อส่งเสริม สนับสนุน บริการ และพัฒนานักศึกษาให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน และเพื่อการพัฒนาองค์กร 4) งานหลักของกิจการนักศึกษา 4 ลักษณะ ได้แก่ งานพัฒนานักศึกษา งานปกครองนักศึกษา งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา งานพัฒนากิจกรรมนักศึกษา ภายใต้แบบจำลองการบริหารจัดการกิจการนักศึกษา ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชนไทย อันเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาให้เกิดหรือมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ซึ่งประกอบด้วยมิติสำคัญ 2 มิติคือ มิติของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และมิติของกิจการนักศึกษาแบบบูรณาการ ดังปรากฏรายละเอียดตามโมเดล

พรชัย มงคลวนิช (2534: 4) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนอกห้องบรรยายมีความสำคัญไม่แพ้การเรียนในชั้นเรียนและอาจมีความสำคัญมากกว่าด้วยซ้ำไป ในการเรียนรู้บางอย่าง ทั้งนี้เพราะการที่นักศึกษาจะสามารถสร้างตนเองให้เป็นบุคคลที่มีสติปัญญา ความรอบรู้เหนือคนอื่นในวัยเดียวกัน เพื่อออกไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองต่อไปได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการมีโอกาสร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีลักษณะอยู่ในสถานการณ์คล้ายคลึงกันกับลักษณะและสถานการณ์ของสังคมที่ตนจะไปดำรงชีวิตอยู่ กิจกรรมนอกชั้นเรียนจะช่วยให้นักศึกษาเพิ่มพูนคุณสมบัติอันดีงามประจำตนหลาย ๆ อย่างเช่น ความรู้จักรับผิดชอบ มานะอดทน ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อตรง สามารถติดต่อและปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น การเคารพกฎหมาย และระเบียบ การมีจรรยา ศีลธรรมอันดี การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การรู้จักรักษาสุขภาพอนามัย และหน้าที่พลเมืองดี เป็นต้น

ชัยยุทธ เจริญพิพัฒนสุข (2521: 142-143) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา สาขาพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 210 คน และนิสิตนักศึกษาสาขาพลศึกษา 50 คน พบว่า อาจารย์ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องแจ้งอ้างอิงว่าเอกสารชุดนี้มีการนำไป 46

ปรึกษาและนิสิตนักศึกษาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า บทบาทที่อาจารย์ที่ปรึกษาควรปฏิบัติคือ ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน ช่วยแนะนำแหล่งหรือสถานที่ทำงาน เมื่อสำเร็จการศึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้บริการต่าง ๆ ของสถาบัน เรื่อง การแต่งกายและการฝึกทักษะกีฬาต่าง ๆ ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องและความภูมิใจในวิชาชีพ

บรรเลง คำพรรณ (2529: 3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคใต้ โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาในภาคใต้ 38 แห่ง ตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 152 คน ครู-อาจารย์ 347 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงาน 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวกและการควบคุมโดยกำหนดสมมติฐานการวิจัยว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครู-อาจารย์ ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาในภาคใต้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันและผลจากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นที่ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานอยู่ในระดับค่อนข้างมากทั้ง 5 ด้าน คือ การวางแผนการจัดองค์การ การจัดเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวก และการควบคุม แต่ครู-อาจารย์ มีความเห็นที่ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานอยู่ในระดับค่อนข้างมากเพียงด้านเดียว คือ การจัดองค์การ ส่วนอีก 4 ด้าน คือ การวางแผน การจัดเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวก และการควบคุม นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารสถานศึกษา 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวก และการควบคุม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 สอดคล้องกับสมมติฐาน และการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนถูกจำกัด นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมไม่ทั่วถึง ทั้งนี้อาจถูกจำกัดโดยผลการเรียน ถูกจำกัดโดยค่าใช้จ่ายหรือนักเรียนคนเดียวทำกิจกรรมหลายอย่าง กิจกรรมที่จัดเน้นการแข่งขัน เน้นการแพ้ชนะ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดปัญหาทางวินัยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมกีฬามีได้มุ่งที่การกีฬาหรือสุขภาพ องค์การหรือหน่วยงานภายนอกบีบบังคับในการจัดกิจกรรมของนักเรียน ถ้าโรงเรียนไม่จัดกิจกรรมนั้น ๆ ก็จะถูกหาว่าไม่ร่วมมือ กิจกรรมที่จัดไม่ได้รับความสนใจหรือสนับสนุนจากชุมชนหรือกิจกรรมบางอย่างจัดขึ้นแล้วทำให้ผู้ปกครองเดือดร้อน กิจกรรมที่จัดไม่สัมพันธ์และไม่ส่งเสริมหลักสูตร ขาดการประเมินผลกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ สถาบันฝึกหัดครูไม่ได้เตรียมการสอนเพื่อมารับผิดชอบ และจัดกิจกรรมนักเรียน ครู-อาจารย์ที่มาทำกิจกรรม ขาดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์เอากิจกรรมนักเรียนเป็นเรื่องลองผิดลองถูก มุ่งประโยชน์อย่างอื่น เช่น การค้า ชื่อเสียง หรือเงินเดือนมากกว่าที่จะมุ่งเห็นความเจริญงอกงามของนักเรียน งานด้านกิจกรรมนักเรียน ครู-อาจารย์ มีได้นับรวมเป็นกิจกรรม (Work load) ของครู ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเห็นว่าตนเองต้องทำงานมากกว่าคนอื่นโดยไม่จำเป็น โรงเรียนไม่มีสถานที่เพียงพอ เช่น ห้องสำหรับทำกิจกรรม เพราะหลาย ๆ โรงเรียนยังไม่มีสถานที่พอเพียง

Kalish & Bertes (1960: 292) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สำรวจทัศนคติของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ในเรื่องของนิสิตไม่ค่อยสนใจร่วมกิจกรรม "ถ้า นิสิตมีความรู้และความสนใจในกิจกรรม จะมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมนั้น และจะมีผลสืบเนื่องไปถึงการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่าการฉ้อโกงทั้งวิธี ลึกลับทั้งวิธีให้คนหลงเชื่อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 47

Donald (1972: 1850-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์และสมาชิกในมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของวิทยาลัยชุมชนในรัฐเวอร์จิเนีย ได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องการจัดกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า “คณะกรรมการนักศึกษาควรรู้และเข้าใจบทบาทของตนเองมากกว่าที่เป็นอยู่ ควรมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้น และกิจกรรมทุกประเภทควรจัดขึ้นตามความต้องการของนักศึกษาส่วนใหญ่”

Johnston (1952: 3-12) ยังให้ความเห็นของปัญหาที่ทำให้กิจกรรมนักเรียนนักศึกษาไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควรนั้น พอสรุปได้ดังนี้ครู-อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักเรียน ต่างไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่แท้จริงของแต่ละฝ่าย สถาบันยังไม่แน่ใจวิถีทางประชาธิปไตย ขาดความเชื่อถือในความสามารถของนักศึกษาในการวางแผน การตัดสินใจและความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษามีขอบเขตจำกัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีกฎระเบียบไม่เปิดโอกาสโดยทั่วไป กิจกรรมต่าง ๆ เป็นเรื่องของการแข่งขันกันมากเกินไป ทำให้ขาดความร่วมมือ กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร ทำให้นักศึกษามองไม่เห็นความสำคัญ ขาดการประเมินผล สถาบันฝึกหัดครูไม่มีการเตรียมครูใหม่ ในการที่จะออกไปรับผิดชอบกิจกรรมที่เหมาะสม และอาจารย์ที่รับผิดชอบไม่ได้รับความสนใจจากผู้บริหารในการพิจารณาชั่วโมงทำงาน

2.14 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษา คณะผู้วิจัยได้กรอบแนวความคิดในการวิจัยการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยยึดหลักแนวคิดของ พรพรรณ วีระปริยากร และคณะ (2545) และ ธีรชุนท์ เมืองนาโพธิ์, (2531) กล่าวโดยสรุปถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษา โดยนโยบายกิจการนักศึกษาเป็นหลักและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาของสถาบัน ความสอดคล้องกับแนวนโยบายหลักของประเทศและมหาวิทยาลัยในแนวทางเดียวกัน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1) เพื่อพัฒนานักศึกษา เช่น พัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน สร้างลักษณะนิสัย ความประพฤติและการปฏิบัติที่ดีทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น กระตุ้น เสริมสร้าง พัฒนานักศึกษาแต่ละคนให้สามารถค้นหาความต้องการที่แท้จริงของตนเอง ตลอดจนแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม สามารถบูรณาการการเรียนรู้ทั้งในระบบการเรียนการสอนในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนได้ เสริมสร้างประสบการณ์ที่ดี เสริมสร้างความพึงพอใจ และการมีคุณค่าให้กับนักศึกษา ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์ ผู้บริหารระดับต่าง ๆ และนักศึกษา อันจะนำไปสู่ความเข้าใจในการสื่อสารและการตัดสินใจที่ดีต่อไป ฝึกนักศึกษาให้เป็นพลเมืองที่ดี ฝึกความเป็นผู้นำ หรือจูงใจให้เกิดความรับผิดชอบในภาวะผู้นำ ดำรง รักษา ถ่ายทอดและพัฒนาวัฒนธรรม เสริมสร้างบรรยากาศของสถาบันอุดมศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

2) เพื่อพัฒนาสถาบันการศึกษา โดยให้เกิดการพัฒนาศึกษาระหว่างศึกษาในสถาบัน ในงานที่เกี่ยวกับกิจการนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาจบเป็นบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ในทุกด้าน

โดยสรุปวัตถุประสงค์หลักของกิจการนักศึกษาเพื่อการพัฒนาการอันสมบูรณ์ของนักศึกษาทั้งในด้านวุฒิปัญญา พลานามัย จิตใจด้านคุณธรรมและงานด้านสังคม ผลพลอยได้ก็คือการส่งเสริม

เอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่นิยมนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่าการแก้ไขที่สั้น ยกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งซึ่งมีวางไว้ 48

รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ความสัมพันธ์และความรับผิดชอบระหว่างบุคลากรสายต่าง ๆ กับนักศึกษา ทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความสามารถปฏิบัติงานที่มีประโยชน์ ตามความสนใจและความถนัดของตน เรายังตระหนักว่าการมีระเบียบวินัยจะช่วยให้สังคมส่วนรวมมีความสงบเรียบร้อย ผลพลอยได้ของงานกิจการนักศึกษาจะทำให้บุคลากรเกิดมีระเบียบในตนเอง ได้เรียนรู้วิธีทำงานร่วมกัน มีความเคารพต่อศักดิ์และสิทธิของกันและกัน

คณะผู้วิจัยได้นำเอาข้อข้อมูลและแนวคิดดังที่กล่าวมาแล้วมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยการพัฒนากิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา โดยพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) ความรู้เกี่ยวกับกิจการนักศึกษา 2) การมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา 3) ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา 4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา 5) ปัญหาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และ 6) ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิจัยเรื่องการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร คือ ผู้นำนักศึกษาที่เข้าร่วมสัมมนากิจกรรมผู้นำของส่วนกิจการนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 78 คน และ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2554 จำนวน 19,074 คน (สำนักทะเบียนและประมวลผล, 2554) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้นำนักศึกษาจำนวน 78 คน

	จำนวน (คน)
คณะวิศวกรรมศาสตร์	8
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	22
คณะวิทยาศาสตร์	9
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	5
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	5
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	8
คณะอุตสาหกรรมเกษตร	6
วิทยาลัยนานาชาติ	5
วิทยาลัยนาโนเทคโนโลยีฯ	5
วิทยาลัยการบริหารและจัดการ	5
รวม	78

กลุ่มตัวอย่าง คือ (1) ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวงานกิจการนักศึกษา จำนวน 10 คน และ (2) นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 1,320 คน ซึ่งได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางแสดงประชากรและขนาดตัวอย่างที่คำนวณจากสูตรของอกินันท์ จันตะนี (2549: 29) เชื้อมัน 93 เปอร์เซนต์ ซึ่งมีความคลาดเคลื่อน 7 เปอร์เซนต์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2) นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจำนวน 1,320 คน

	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะวิศวกรรมศาสตร์	6,149	192
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	2,054	176
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	1,915	170
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	2,855	180
คณะวิทยาศาสตร์	4,152	185
คณะอุตสาหกรรมเกษตร	774	134
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	369	98
วิทยาลัยนานาชาติ	74	34
วิทยาลัยนาโนเทคโนโลยีฯ	47	22
วิทยาลัยการบริหารและจัดการ	685	129
รวม	19,074	1,320

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) ข้อคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวงานกิจการนักศึกษา 2) แบบสอบถามผู้นำนักศึกษา และแบบสอบถามนักศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่างๆ ในกรอบแนวความคิดในการวิจัย
2. สร้างข้อคำถามต่างๆ จากเอกสารในข้อ 1 เพื่อทำข้อคำถามเพื่อการสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
3. นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในด้านเนื้อหาและภาษา และหาความเชื่อมั่น
4. นำแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้กับผู้นำนักศึกษาและนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ชุด จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นซึ่งได้เท่ากับ 0.76 หมายความว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดี
5. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปใช้จริง

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวงานกิจการนักศึกษา
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับผู้นำนักศึกษาจำนวน 1 ชุด มีทั้งหมด 7 ตอน ได้แก่
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมคำในช่องว่าง
  - ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับงานกิจการ/องค์กรนักศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมายเหตุ *มาตราส่วนประมาณค่าที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

5 = เห็นด้วยมากที่สุด

4 = เห็นด้วยมาก

3 = เห็นด้วยปานกลาง

2 = เห็นด้วยน้อย

1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 คณะวิจัยได้ติดต่อขอความอนุเคราะห์จาก ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวงานกิจการนักศึกษาเพื่อขอสัมภาษณ์ตามข้อคำถามที่กำหนดขึ้น จำนวน 10 ท่าน

3.3.2 คณะวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษา จำนวน 78 คน และนักศึกษาในสถาบันฯ จำนวน 1,320 คน

3.3.3 รวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบข้อมูลอย่างครบถ้วน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

นำแบบสัมภาษณ์ไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อวิเคราะห์และหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard division) เพื่ออธิบายและพรรณนาข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพ

ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใช้เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ดังนี้ (รวีวรรณ ชินะตระกูล, 2533: 44-45)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.79 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.80 – 2.59 แสดงว่า เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.60 – 3.39 แสดงว่า เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.40 – 4.19 แสดงว่า เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 แสดงว่า เห็นด้วยมากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิจัยเรื่องการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ผลการวิจัยวิจัยดังนี้

1. การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาโดยความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาโดยความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาโดยความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวงานกิจการนักศึกษา

4.1 การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาโดยความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	ความถี่ (N = 78)	ร้อยละ (%)
ชาย	48	61.5
หญิง	30	38.5
รวม	78	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 61.5) นอกนั้นเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 38.5)

ตารางที่ 2 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความถี่ (N = 78)	ร้อยละ (%)
18 ปี	2	2.6
19 ปี	23	29.5
20 ปี	29	37.2
21 ปี	20	25.6
22 ปี	4	5.1
รวม	78	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อื่นใด

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ผู้จัดทำหนังสือแจ้งข้อบกพร่อง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุอยู่ 20 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 37.2) รองลงมา คือ มีอายุ 19 ปี (ร้อยละ 29.5) มีอายุ 21 ปี (ร้อยละ 25.6) มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 5.1) และมีอายุ 18 ปี น้อยที่สุด (ร้อยละ 2.6) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ระดับชั้นปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความถี่ (N = 78)	ร้อยละ (%)
ชั้นปีที่ 1	26	33.3
ชั้นปีที่ 2	23	29.5
ชั้นปีที่ 3	26	33.3
ชั้นปีที่ 4	3	3.8
รวม	78	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มากที่สุด (ร้อยละ 33.3) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 29.5) และชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 3.8) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 เกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความถี่ (N = 78)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 2.00	3	3.8
2.01 – 2.50	17	21.8
2.51 – 3.00	32	41.0
มากกว่า 3.00	26	33.3
รวม	78	100.0

เกรดเฉลี่ย = 2.86 เกรดต่ำสุด = 1.75 เกรดสูงสุด = 4.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาเฉลี่ย 2.86 โดยมีเกรดต่ำสุด 1.75 และมีเกรดสูงสุด 4.00 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 (ร้อยละ 41.0) มากที่สุด รองลงมาอยู่มากกว่า 3.00 (ร้อยละ 33.3) อยู่ระหว่าง 2.01 – 2.50 (ร้อยละ 21.8) และน้อยกว่า 2.00 (ร้อยละ 3.8) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ส่วนงานวิชาการที่ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษา

รายการ	ความถี่ (N = 78)	ร้อยละ (%)
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	22	28.2
คณะวิศวกรรมศาสตร์	8	10.3
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	8	10.3
คณะวิทยาศาสตร์	9	11.5
คณะอุตสาหกรรมเกษตร	6	7.7
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	5	6.4
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	5	6.4
วิทยาลัยนานาชาติ	5	6.4
วิทยาลัยนาโนเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง	5	6.4
วิทยาลัยการบริหารและจัดการ	5	6.4
รวม	78	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม (ร้อยละ 28.2) รองลงมา คือ ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 11.5) ศึกษาอยู่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ และ คณะเทคโนโลยีการเกษตรมีจำนวนเท่ากัน คือ (ร้อยละ 10.3) ศึกษาอยู่ในคณะอุตสาหกรรมเกษตร (ร้อยละ 7.7) และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยการบริหารและจัดการ วิทยาลัยนาโนเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ มีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 6.4) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 องค์กรนักศึกษาที่กำลังทำอยู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความถี่ (N=78)	ร้อยละ (%)
สภานักศึกษา	4	5.1
องค์การนักศึกษา	6	7.7
สโมสรนักศึกษา	58	74.4
ชมรม	11	14.1
ชุมนุม	6	7.7
รวม	78	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำหน้าที่ในองค์กรนักศึกษาในส่วนของสโมสรนักศึกษา (ร้อยละ 74.4) รองลงมา คือ ชมรม (ร้อยละ 14.1) องค์การนักศึกษาและชุมนุมมีจำนวนเท่ากัน คือ (ร้อยละ 7.7) และสภานักศึกษา (ร้อยละ 5.1) ตามลำดับ

4.1.2 ความรู้เกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา/องค์กรนักศึกษา

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา/องค์กรนักศึกษา

รายการ	N = 78		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. มีการจัดหาข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดทำแผนพัฒนางานด้านกิจกรรมนักศึกษา	4.05	0.66	เห็นด้วยมาก
2. มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานหรือปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี พัฒนาด้านกิจกรรมนักศึกษาที่ชัดเจน	4.14	0.80	เห็นด้วยมาก
3. มีการจัดทำโครงการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาที่สำคัญ	4.02	0.74	เห็นด้วยมาก
4. จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ในวันสำคัญทางศาสนาและการแข่งขันกีฬาในระดับคณะและสถาบัน	3.96	0.78	เห็นด้วยมาก
5. จัดให้มีการแข่งขันกีฬากลางในและภายนอกสถานศึกษา	4.12	0.72	เห็นด้วยมาก
6. จัดให้อาจารย์ที่มีความรู้ ความเข้าใจในงานกิจกรรมนักศึกษาเป็นที่ปรึกษา	4.16	0.72	เห็นด้วยมาก
7. มีการประสานงานในการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝ่ายต่างๆ อย่างเป็นระบบ	4.06	0.70	เห็นด้วยมาก
8. มีการปฏิบัติตามกิจกรรมตามแผนงาน โครงการได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	4.02	0.66	เห็นด้วยมาก
9. มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาฝ่ายต่างๆ อย่างเป็นระบบ	4.15	0.62	เห็นด้วยมาก
10. มีการนำผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	4.26	0.69	เห็นด้วยมากที่สุด
รวม	4.09	0.805	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเรื่องความรู้เกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา/องค์กรนักศึกษาในระดับ เห็นด้วยมากในภาพรวม ($\bar{x} = 4.09$) โดยมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด 1 รายการ คือ มีการนำผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.26$) มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากอีก 9 รายการ โดยมี 5 ลำดับแรกคือ จัดให้อาจารย์ที่มีความรู้ ความเข้าใจในงานกิจกรรมนักศึกษาเป็นที่ปรึกษา ($\bar{x} = 4.16$) มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาฝ่ายต่างๆ อย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.15$) และมีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานหรือปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี พัฒนาด้านกิจกรรมนักศึกษาที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.14$) จัดให้มีการแข่งขันกีฬากลางในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.12$) และ มีการประสานงานในการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝ่ายต่างๆ อย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.06$) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีการดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3 สภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษา

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษา

รายการ	N = 78		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. โครงสร้างการบริหารงานกิจการนักศึกษาในระดับสถาบันและคณะมีรูปแบบที่ชัดเจน	3.97	0.73	เห็นด้วยมาก
2. โครงสร้างการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษาระดับคณะสอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารระดับสถาบัน	4.00	0.75	เห็นด้วยมาก
3. โครงสร้างการบริหารงานกิจการนักศึกษามีระบบการประสานสัมพันธ์กับฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน	4.03	0.73	เห็นด้วยมาก
4. จัดให้มีองค์การนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสโมสรนักศึกษาหรือคณะกรรมการการศึกษาและสภานักศึกษา	4.12	0.72	เห็นด้วยมาก
5. มีธรรมนูญองค์การนักศึกษาเป็นแม่บทในการดำเนินงานด้านองค์การนักศึกษา	4.00	0.85	เห็นด้วยมาก
6. มีการกระจายอำนาจการดำเนินงานกิจการนักศึกษาลงไปถึงระดับคณะวิชา	3.93	0.72	เห็นด้วยมาก
7. การตัดสินใจในการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในรูปของคณะกรรมการ	3.96	0.71	เห็นด้วยมาก
8. มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมนักศึกษาอย่างชัดเจน	4.07	0.71	เห็นด้วยมาก
9. โครงสร้างการบริหารงานนักศึกษาเอื้อต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา	4.06	0.79	เห็นด้วยมาก
10. โครงสร้างการบริหารกิจการนักศึกษาเอื้อต่อการตรวจสอบติดตามประเมินผลที่ชัดเจนโปร่งใส	3.96	0.84	เห็นด้วยมาก
11. มีการปฏิบัติตามกิจกรรมตามแผนงาน โครงการด้วยความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	4.01	0.74	เห็นด้วยมาก
12. มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ	3.93	0.81	เห็นด้วยมาก
13. มีการนำผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	3.98	0.78	เห็นด้วยมาก
รวม	4.01	0.570	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นในสภาพการบริหาร จัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.01$) ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากทุกรายการ โดยมี 5 รายการแรก คือ จัดให้มีองค์การนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสโมสรนักศึกษาหรือคณะกรรมการการศึกษาและสภานักศึกษา ($\bar{x} = 4.12$) มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมนักศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.07$) โครงสร้างการบริหารงานนักศึกษาเอื้อต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา ($\bar{x} = 4.06$) โครงสร้างการบริหารงานกิจการศึกษามีระบบการประสานสัมพันธ์กับฝ่ายต่างๆอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.03$) และ มีการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ($\bar{x} = 4.01$) ตามลำดับ

4.1.4 การมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

รายการ	N = 78		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจัดตั้งองค์กรกลางในการบริหารงานกิจการและกิจกรรมนักศึกษา	3.82	0.81	เห็นด้วยมาก
2. มีส่วนร่วมในการบริหารงานในส่วนกิจการนักศึกษาในระดับสภานักศึกษา องค์การนักศึกษา และระดับสโมสรนักศึกษา	3.93	0.87	เห็นด้วยมาก
3. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษา	4.14	0.76	เห็นด้วยมาก
4. มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านวิชาการ	3.97	0.85	เห็นด้วยมาก
5. มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม	4.05	0.75	เห็นด้วยมาก
6. มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านการทำงานเพื่อประโยชน์	3.98	0.90	เห็นด้วยมาก
7. มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านกีฬา	4.03	0.84	เห็นด้วยมาก
8. มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านนันทนาการ	4.57	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด
9. มีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางพัฒนางานกิจการนักศึกษา	4.15	0.79	เห็นด้วยมาก
รวม	4.07	0.807	เห็นด้วยมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.07$) โดยมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด 1 รายการ คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านนันทนาการ ($\bar{x} = 4.57$) นอกจากนี้มีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก 8 รายการ โดยมี 5 รายการแรก คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 4.15$) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา ($\bar{x} = 4.14$) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านการศิลปวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.05$) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านกีฬา ($\bar{x} = 4.03$) และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางการบำเพ็ญประโยชน์ ($\bar{x} = 3.98$) ตามลำดับ

4.1.5 ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

รายการ	N = 78		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. โครงสร้างการบริหารการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไม่มีความชัดเจน	3.79	0.88	เห็นด้วยมาก
2. นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแสดงความสามารถได้ไม่เต็มที่เพราะมีอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมคอยกำกับดูแลอยู่	3.53	0.98	เห็นด้วยมาก
3. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา	3.42	1.05	เห็นด้วยมาก
4. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ค่อยมีเวลาในการบริหารงานกิจกรรมของนักศึกษาเท่าที่ควร	3.50	1.06	เห็นด้วยมาก
5. การบริหารงานและการจัดกิจกรรมระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมกับนักศึกษา ขาดการวางแผนและการประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน	3.56	1.06	เห็นด้วยมาก
6. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และ นักศึกษาควรมีการวางแผนการทำงานเพื่อพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาอย่างชัดเจน	3.88	0.86	เห็นด้วยมาก
รวม	3.61	0.796	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.61$) โดยมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดทุกรายการดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม และ นักศึกษาควรมีการวางแผนการทำงานเพื่อการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.88$) โครงสร้างการบริหารการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไม่มีความชัดเจน ($\bar{x} = 3.79$) การบริหารงานและการจัดกิจกรรมระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมกับนักศึกษา ขาดการวางแผนและการประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน ($\bar{x} = 3.56$) นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแสดงความสามารถได้ไม่เต็มที่ เพราะมีอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมคอยกำกับดูแลอยู่ ($\bar{x} = 3.53$) และอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ค่อยมีเวลาในการบริหารงานกิจกรรมของนักศึกษาเท่าที่ควร ($\bar{x} = 3.50$) และอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ($\bar{x} = 3.42$) ตามลำดับ

4.1.6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

ตารางที่ 11 คุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

รายการ	N = 78		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. มีการวางแผน โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม	4.21	0.63	เห็นด้วยมากที่สุด
2. มีภาวะความเป็นผู้นำและมีมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารงานในองค์กรกิจกรรมนักศึกษาที่ดี	4.14	0.67	เห็นด้วยมาก
3. มีความรอบรู้และมีการวางแผนในการทำงานกิจกรรมนักศึกษาเป็นอย่างดี	4.01	0.78	เห็นด้วยมาก
4. จัดให้ทุกหน่วยงาน องค์กร มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักศึกษา	4.10	0.73	เห็นด้วยมาก
5. มีการประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อหาแนวทางรูปแบบการพัฒนางานกิจกรรมและกิจกรรมนักศึกษา	4.58	3.45	เห็นด้วยมากที่สุด
6. มีการวัดและประเมินผลในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไข	4.17	0.80	เห็นด้วยมาก
รวม	4.21	0.769	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.21$) โดยมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด 3 รายการคือ ข้อที่ 5 ข้อที่ 1 และ ข้อที่ 6 ซึ่งทั้งสามข้อนี้ให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ คือ ควรมีการประชุมระดมความคิด เพื่อหาแนวทางรูปแบบการพัฒนางานกิจการและ กิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 4.58$) และมีการวางแผน โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงาน กิจการนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.21$) มีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากอีก 4 รายการ คือ มีการวัดและประเมินผลในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไข ($\bar{x} = 4.17$) มีภาวะความเป็นผู้นำและมีมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารงานในองค์กรกิจการนักศึกษาที่ดี ($\bar{x} = 4.14$) จัดให้ทุกหน่วยงาน องค์กร มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 4.10$) และมีความรอบรู้และมีการวางแผนในการทำงานกิจการนักศึกษาเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.01$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

รายการ	N = 78		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. มีการบริหารจัดการโครงสร้างและการทำงานของงาน กิจการนักศึกษาที่ชัดเจน	4.19	0.68	เห็นด้วยมาก
2. มีการวางแผนและมอบหมาย ภาระหน้าที่ ความ รับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษาที่เหมาะสมและ ชัดเจน	4.25	0.76	เห็นด้วยมาก ที่สุด
3. มีส่วนร่วมในการบริหารงาน จัดการงานกิจการนักศึกษา ในทุกๆด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬา และด้าน นันทนาการ	4.23	0.75	เห็นด้วยมาก ที่สุด
4. มีการจัดสรรเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมของ นักศึกษา	4.07	0.80	เห็นด้วยมาก
5. เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาใน การจัดกิจกรรม	4.16	0.69	เห็นด้วยมาก
6. มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง รูปแบบการพัฒนางาน กิจการและกิจกรรมนักศึกษา	4.26	0.71	เห็นด้วยมาก ที่สุด
รวม	4.20	0.600	เห็นด้วยมาก ที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการ เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.20$) โดยมีความคิดเห็นใน ระดับเห็นด้วยมากที่สุด 3 รายการ คือ มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง รูปแบบการพัฒนางานกิจการ และกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 4.26$) มีการวางแผนและมอบหมายภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของงาน กิจการนักศึกษาที่เหมาะสมและชัดเจน ($\bar{x} = 4.25$) และมีส่วนร่วมในการบริหารงาน จัดการงาน กิจการนักศึกษาในทุกๆด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ด้าน กีฬา และด้านนันทนาการ ($\bar{x} = 4.23$) มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากอีก 3 รายการ คือ มีการ บริหารจัดการโครงสร้างและการทำงานของงานกิจการนักศึกษาที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.19$) เปิดโอกาสให้

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้

นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาในการจัดกิจกรรม ($\bar{x} = 4.16$) และมีการจัดสรรเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ($\bar{x} = 4.07$) ตามลำดับ

4.2 การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาโดยความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตารางที่ 13 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความถี่ (n=1,320)	ร้อยละ (%)
ชาย	550	41.7
หญิง	770	58.3
รวม	1,320	100.0

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.3) นอกนั้นเป็นเพศชาย (ร้อยละ 41.7)

ตารางที่ 14 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความถี่ (n=1,320)	ร้อยละ (%)
18 ปี	11	0.8
19 ปี	263	19.9
20 ปี	533	40.4
21 ปี	291	22.0
22 ปี	181	13.7
23 ปี	38	2.9
24 ปี	3	0.2
รวม	1,320	100.0

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุอยู่ 20 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 40.9) รองลงมา คือ มีอายุ 21 ปี (ร้อยละ 22.0) มีอายุ 19 ปี (ร้อยละ 19.9) มีอายุ 22 ปี (ร้อยละ 13.7) มีอายุ 18 ปี (ร้อยละ 0.8) และ มีอายุ 24 ปี (ร้อยละ 0.2) น้อยที่สุด ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ระดับชั้นปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความถี่ (n=1,320)	ร้อยละ (%)
ชั้นปีที่ 1	284	21.5
ชั้นปีที่ 2	487	36.9
ชั้นปีที่ 3	352	26.7
ชั้นปีที่ 4	176	13.3
ชั้นปีที่ 5	21	1.6
รวม	1,320	100.0

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 มากที่สุด (ร้อยละ 36.9) รองลงมาคือชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 26.7) ชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 21.5) ชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 13.3) และชั้นปีที่ 5 (ร้อยละ 1.6) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 เกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความถี่ (n=1,320)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 2.00	82	6.2
2.01 – 2.50	360	27.3
2.51 – 3.00	384	29.1
มากกว่า 3.00	494	37.4
รวม	1,320	100.0

เกรดเฉลี่ย = 2.83 เกรดต่ำสุด = 1.50 เกรดสูงสุด = 4.00

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีเกรดเฉลี่ย 2.83 โดยมีเกรดต่ำสุด 1.50 และมีเกรดเฉลี่ยสูงสุด 4.00 ซึ่งมีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 (ร้อยละ 41.0) มากที่สุด รองลงมา มีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.00 (ร้อยละ 37.4) เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.01 – 2.50 (ร้อยละ 27.3) และเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า 2.00 (ร้อยละ 6.2) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ส่วนงานวิชาการที่ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษา

รายการ	ความถี่ (n=1,320)	ร้อยละ (%)
คณะวิศวกรรมศาสตร์	192	14.5
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	170	12.9
คณะวิทยาศาสตร์	185	14.0
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	98	7.4
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	176	13.3
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	180	13.6
คณะอุตสาหกรรมเกษตร	134	10.2
วิทยาลัยนานาชาติ	34	2.6
วิทยาลัยนานาชาติเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง	22	1.7
วิทยาลัยการบริหารและจัดการ	129	9.8
รวม	1,320	100.0

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 14.5) รองลงมาคือ วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 14.0) คณะเทคโนโลยีการเกษตร (ร้อยละ 13.6) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 13.3) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม (ร้อยละ 12.9) คณะอุตสาหกรรมเกษตร (ร้อยละ 10.2) วิทยาลัยการบริหารและจัดการ (ร้อยละ 9.8) คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 7.4) วิทยาลัยนานาชาติ (ร้อยละ 2.6) และวิทยาลัยนานาชาติเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง (ร้อยละ 1.7) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 การเข้าร่วมกิจกรรมในสถาบันฯ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความถี่ (n=1,320)	ร้อยละ (%)
เคยเข้าร่วมกิจกรรม*	1,200	90.9
- กิจกรรมส่วนกลาง	(1,170)	(88.6)
- กิจกรรมวิชาการ	(629)	(47.7)
- กิจกรรมกีฬา	(686)	(52.0)
- กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม	(418)	(31.7)
- กิจกรรมนันทนาการ	(897)	(68.0)
- กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	(633)	(48.0)
- กิจกรรมการเมือง	(131)	(10.9)

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ (n=1,320)	ร้อยละ (%)
ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม	120	9.1
(เหตุผลการไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม)*		
- ไม่สนใจกิจกรรมนอกเวลาเรียน	(24)	(20.0)
- รู้สึกเสียเวลาเรียน	(12)	(10.0)
- ไม่มีเวลาว่างพอ	(22)	(18.33)
- ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม	(18)	(15.0)
- ทำงานพิเศษระหว่างเรียน	(24)	(20.0)
- ไม่แสดงเหตุผล	(62)	(51.7)
รวม	1,320	100.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 90.9) โดยกิจกรรมส่วนกลาง (ร้อยละ 88.6) กิจกรรมนันทนาการ (ร้อยละ 68.0) กิจกรรมกีฬา (ร้อยละ 52.0) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ (ร้อยละ 48.0) กิจกรรมวิชาการ (ร้อยละ 47.7) กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม (ร้อยละ 31.7) กิจกรรมการเมือง (ร้อยละ 10.9) ตามลำดับ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 9.1 โดยแสดงเหตุผลดังนี้ ไม่สนใจกิจกรรมนอกเวลาเรียน (ร้อยละ 20.0) ทำงานพิเศษระหว่างเรียน (ร้อยละ 20.0) ไม่มีเวลาว่างพอ (ร้อยละ 18.33) ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 15.0) และรู้สึกเสียเวลาเรียน (ร้อยละ 10.0) ตามลำดับ และไม่แสดงเหตุผล (ร้อยละ 51.7)

ตารางที่ 19 ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความถี่ (n=1,200)	ร้อยละ (%)
ทุกครั้ง	304	25.3
เป็นบางครั้ง	681	56.8
นาน ๆ ครั้ง	215	17.9
รวม	1,200	100.0

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1,200 คน ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมมีความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 56.8) รองลงมาคือ เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง (ร้อยละ 25.3) และเข้าร่วมกิจกรรมนาน ๆ ครั้ง (ร้อยละ 17.9) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ความรู้เกี่ยวกับงานกิจการ/สภานักศึกษา/องค์การนักศึกษา/สโมสรนักศึกษา

รายการ	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)
1. กิจการนักศึกษา (student affairs) เป็นส่วนงานหนึ่งในระดับอุดมศึกษา	100.0	-
2. งานกิจการนักศึกษาเป็นหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือนักศึกษาด้านกิจกรรมและสวัสดิการต่าง ๆ	100.0	-
3. วัตถุประสงค์หลักของกิจการนักศึกษาคือ เพื่อส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ในทุกด้านตามปณิธานของสถาบันฯ	100.0	-
4. งบประมาณในการจัดกิจกรรมนักศึกษาได้มาจากเงินลงทะเบียนของ นักศึกษาและงบประมาณจากสถาบัน	93.2	6.8
5. สภานักศึกษาเป็นองค์กรที่มีตัวแทนนักศึกษาจากทุกคณะโดยการเลือกตั้ง	100.0	-
6. สภานักศึกษาทำหน้าที่เพื่อพิจารณาแผนและงบประมาณกิจกรรม นักศึกษา	100.0	-
7. องค์การนักศึกษาเป็นองค์กรที่มีตัวแทนจากสโมสรนักศึกษาจากทุกคณะ	100.0	-
8. องค์การนักศึกษาทำหน้าที่วางแผนและกำหนดโครงการกิจกรรม โดยแต่ละโครงการได้รับความเห็นชอบและพิจารณางบประมาณดำเนินการจาก สภานักศึกษา	94.1	5.9
9. ทุกคณะและวิทยาลัยมีสโมสรนักศึกษา	100.0	-
10. นายสโมสรนักศึกษาได้มาจากการเลือกตั้งในระดับคณะ	100.0	-
11. กรรมการสโมสรนักศึกษาได้มาจากการเสนอทีมทำงานของนาย สโมสรนักศึกษา	94.5	5.5
12. สโมสรนักศึกษาเป็นตัวแทนนักศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อนักศึกษา ในคณะ	100.0	-
13. กิจการนักศึกษา สภานักศึกษา องค์การนักศึกษา และสโมสรนักศึกษา มีการประสานงานและตรวจสอบการทำงานซึ่งกันและกัน	100.0	-
14. ภารกิจขององค์กรนักศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษา	100.0	-
15. นักศึกษาสามารถร้องเรียนการทำงานขององค์กรนักศึกษา	92.8	7.2

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับงานกิจการ/ สภานักศึกษา/องค์การนักศึกษา/สโมสรนักศึกษาจำนวน 15 ข้อ โดยมีผู้ตอบคำถามส่วนใหญ่ถูกต้อง แต่มีเพียงบางส่วนที่ตอบไม่ถูกต้องในรายการต่อไปนี้ นักศึกษาสามารถร้องเรียนการทำงานของ องค์การนักศึกษา (ร้อยละ 7.2) องค์การนักศึกษาทำหน้าที่วางแผนและกำหนดโครงการกิจกรรม โดยแต่ละโครงการได้รับความเห็นชอบและพิจารณางบประมาณดำเนินการจากสภาฯ (ร้อยละ 5.9) และ กรรมการสโมสรนักศึกษาได้มาจากการเสนอทีมทำงานของนายสโมสรฯ (ร้อยละ 5.5)

ตารางที่ 21 สภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการสภานักศึกษา/องค์การนักศึกษา/สโมสรนักศึกษา

รายการ	n=1,320		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษาในระดับสถาบันฯ และคณะมีรูปแบบที่ชัดเจน	3.28	1.116	เห็นด้วยปานกลาง
2. โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษาระดับคณะ สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารระดับสถาบัน	3.59	1.140	เห็นด้วยมาก
3. โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษามีระบบการประสานสัมพันธ์กับฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน	3.79	11.67	เห็นด้วยมาก
4. จัดให้มีองค์การนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสโมสรนักศึกษาหรือคณะกรรมการการศึกษา และสภานักศึกษา	4.08	0.947	เห็นด้วยมาก
5. มีธรรมนูญขององค์การนักศึกษาเป็นแม่บทในการดำเนินงานด้านองค์การนักศึกษา	4.00	1.061	เห็นด้วยมาก
6. มีการกระจายอำนาจการดำเนินงานขององค์กรนักศึกษาลงไปถึงระดับคณะ	3.46	1.007	เห็นด้วยมาก
7. การตัดสินใจในการบริหารงานองค์กรนักศึกษาอยู่ในรูปของคณะกรรมการ	4.00	1.017	เห็นด้วยมาก
8. มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานองค์กรนักศึกษาอย่างชัดเจน	3.78	1.143	เห็นด้วยมาก
9. โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษาเอื้อต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา	3.95	1.184	เห็นด้วยมาก
10. โครงสร้างการบริหารองค์กรนักศึกษาเอื้อต่อการตรวจสอบติดตามประเมินผลที่ชัดเจนและโปร่งใส	3.80	1.146	เห็นด้วยมาก
11. มีการปฏิบัติตามกิจกรรมตามแผนงาน โครงการ ได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	3.64	1.034	เห็นด้วยมาก
12. มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ	3.66	1.142	เห็นด้วยมาก
13. มีการนำผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	3.74	1.020	เห็นด้วยมาก
รวม	3.77	0.686	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการสภานักศึกษา/องค์การนักศึกษา/สโมสรนักศึกษา ในภาพรวมในระดับ เห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.77$) มี 12 รายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก โดยมี 5 รายการแรกคือ จัดให้มีองค์การนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสโมสรนักศึกษา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 68

หรือคณะกรรมการการศึกษาและสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.08$) การตัดสินใจในการบริหารงานองค์กร นักศึกษาอยู่ในรูปของคณะกรรมการ และมีธรรมนูญองค์กรนักศึกษาเป็นแม่บทในการดำเนินงาน ด้านองค์การนักศึกษา ($\bar{x} = 4.00$) เท่ากัน โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษาเอื้อต่อการพัฒนา บุคลิกภาพของนักศึกษา ($\bar{x} = 3.95$) โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษาเอื้อต่อการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลที่ชัดเจนและโปร่งใส ($\bar{x} = 3.80$) และมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของ ผู้ปฏิบัติงานองค์กรนักศึกษอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.78$) และมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปาน กลาง 1 รายการคือ โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษาในระดับสถาบันฯ และคณะมีรูปแบบที่ ชัดเจน ($\bar{x} = 3.28$)

ตารางที่ 22 การมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

รายการ	n=1,320		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. ควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจัดตั้งองค์กรกลางในการ บริหารงานกิจการและกิจกรรมนักศึกษา	3.40	1.101	เห็นด้วยมาก
2. มีส่วนร่วมในการบริหารงานในส่วนกิจการนักศึกษาใน ระดับสถานศึกษา องค์กรนักศึกษา และระดับสโมสร นักศึกษา	3.64	1.124	เห็นด้วยมาก
3. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา	3.79	1.140	เห็นด้วยมาก
4. มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม ชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัด และความสนใจของนักศึกษาทางด้านวิชาการ	4.04	0.963	เห็นด้วยมาก
5. มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม ชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัด และความสนใจของนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม	4.02	1.056	เห็นด้วยมาก
6. มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัด และความสนใจของนักศึกษาทางการบำเพ็ญ ประโยชน์	3.77	1.020	เห็นด้วยมาก
7. มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม ชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัด และความสนใจของนักศึกษาทางด้านกีฬา	4.00	1.025	เห็นด้วยมาก
8. มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม ชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัด และความสนใจของนักศึกษาทางด้านนันทนาการ	3.81	1.131	เห็นด้วยมาก
9. มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางพัฒนางานขององค์กร นักศึกษา	3.94	1.167	เห็นด้วยมาก
รวม	3.82	0.722	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกิจกรรม ของนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.82$) ซึ่งทุกรายการผู้ตอบแบบสอบถามมีความ คิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก โดยมี 5 รายการแรก คือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม ชุมนุมเพื่อส่งเสริม ความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านวิชาการ ($\bar{x} = 4.04$) มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และสงวนสิทธิ์ในเนื้อหาข้อมูลและข้อมูลอื่น ๆ ไม่สามารถนำออกจากรายการนี้

ไม่อาจเปิดเผยข้อมูลอื่น ๆ ได้โดยไม่ต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.02$) มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม ชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านกีฬา ($\bar{x} = 4.00$) มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางพัฒนางานขององค์กรนักศึกษา ($\bar{x} = 3.94$) มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม ชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านนันทนาการ ($\bar{x} = 3.81$) และ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา ($\bar{x} = 3.79$) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

รายการ	n=1,320		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. โครงสร้างการบริหารการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไม่มีความชัดเจน	3.81	1.128	เห็นด้วยมาก
2. นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแสดงความสามารถได้ไม่เต็มที่เพราะมีอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมคอยกำกับดูแลอยู่	3.66	1.021	เห็นด้วยมาก
3. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา	3.71	1.116	เห็นด้วยมาก
4. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ค่อยมีเวลาในการบริหารงานกิจกรรมของนักศึกษาเท่าที่ควร	3.77	1.007	เห็นด้วยมาก
5. การบริหารงานและการจัดกิจกรรมระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมกับนักศึกษา ขาดการวางแผนและการประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน	3.42	1.103	เห็นด้วยมาก
6. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และนักศึกษามีการวางแผนการทำงานเพื่อการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาอย่างชัดเจน	3.66	1.113	เห็นด้วยมาก
7. ผู้นำกิจกรรมนักศึกษามีการดำเนินงานขององค์กรไม่ชัดเจนไม่มีระบบแผนงานที่น่าเชื่อถือ	3.81	1.135	เห็นด้วยมาก
8. ผู้นำกิจกรรมมีคุณลักษณะที่ไม่น่าเชื่อถือ เช่น มีผลการเรียนอ่อน ๆ	4.03	0.65	เห็นด้วยมาก
9. ผู้นำกิจกรรมไม่สามารถสื่อสารในงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างดี	4.00	1.063	เห็นด้วยมาก
10. ผู้นำกิจกรรมขาดคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ	3.77	1.022	เห็นด้วยมาก
รวม	3.76	0.670	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.76$) ซึ่งทุกรายการผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก โดยมี 5 รายการแรก คือ ผู้นำกิจกรรมมีคุณลักษณะที่ไม่น่าเชื่อถือ เช่น มีผลการเรียนอ่อน เป็นต้น ($\bar{x} = 4.03$) ผู้นำ

กิจกรรมไม่สามารถสื่อสารในงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างดี ($\bar{x} = 4.00$) โครงสร้างการบริหารการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไม่มีความชัดเจน และผู้นำกิจกรรมนักศึกษามีการดำเนินงานขององค์กรไม่ชัดเจนไม่มีระบบแผนงานที่น่าเชื่อถือ ($\bar{x} = 3.81$) เท่ากัน ผู้นำกิจกรรมขาดคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำและอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ค่อยมีเวลาในการบริหารงานกิจกรรมของนักศึกษาเท่าที่ควร ($\bar{x} = 3.77$) เท่ากัน และอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ($\bar{x} = 3.71$) ตามลำดับ

ตารางที่ 24 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

รายการ	n=1,320		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อ งานกิจกรรมนักศึกษา	4.26	0.806	เห็นด้วยมากที่สุด
2. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีภาวะผู้นำ มีบุคลิกภาพดี และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.98	1.021	เห็นด้วยมาก
3. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีความรอบรู้และมีการวางแผนในการทำงานกิจการนักศึกษาเป็นอย่างดี	3.99	1.120	เห็นด้วยมาก
4. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีเวลาให้กับกิจกรรมของนักศึกษาอย่างเพียงพอ	4.22	0.922	เห็นด้วยมากที่สุด
5. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องเป็นที่ฟังและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่ทำกิจกรรมและนักศึกษาของสถาบันฯ ได้ในทุก ๆ เรื่อง	3.74	0.984	เห็นด้วยมาก
6. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีคุณธรรม จริยธรรมสูง มีความอดทนอดกลั้นในการแก้ไขปัญหาและแนะนำนักศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง	3.79	1.036	เห็นด้วยมาก
7. ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีภาวะความเป็นผู้นำ มีบุคลิกภาพดีและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.25	0.756	เห็นด้วยมากที่สุด
8. ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ดีต่องานกิจกรรมนักศึกษา	3.48	1.053	เห็นด้วยมาก
9. ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่น่าเชื่อถือ เช่น มีผลการเรียนดี เป็นตัวอย่างที่ดีตามกฎระเบียบของสถาบันฯ เป็นต้น	4.21	0.812	เห็นด้วยมากที่สุด
10. ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องมีความสามารถในการบริหารงานในองค์กรกิจการนักศึกษาที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ	3.85	1.113	เห็นด้วยมาก
11. ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องมีความรอบรู้และมีการวางแผนในการทำงานกิจการนักศึกษาเป็นอย่างดี	4.04	0.976	เห็นด้วยมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ล้วนทั้งห้าฉบับให้ด้วยไปเองเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 71

ตารางที่ 24 (ต่อ)

รายการ	n=1,320		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
12. ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่สามารถประสานงาน และจัดให้ทุกหน่วยงาน องค์กร มีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมนักศึกษา	4.02	1.060	เห็นด้วยมาก
13. ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องมีความสามารถในการ วางแผน การจัดกิจกรรมรวมทั้งมีการวัดและประเมินผล ในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง	3.76	1.024	เห็นด้วยมาก
14. ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องมีคุณธรรมจริยธรรม มีความ รับผิดชอบและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.01	1.009	เห็นด้วยมาก
รวม	3.97	0.571	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.99$) โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด 4 รายการ คือ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ดีต่องานกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 4.26$) ผู้นำ กิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีภาวะความเป็นผู้นำ มีบุคลิกภาพดีและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\bar{x} = 4.25$) อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีเวลาให้กับกิจกรรมของนักศึกษาอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 4.22$) และ ผู้นำ กิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่น่าเชื่อถือ เช่น มีผลการเรียนดี เป็นตัวอย่างที่ดีตามกฎ ระเบียบของสถาบันฯ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.21$) และมีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย มาก 8 รายการโดยมี 5 รายการแรกคือ ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องมีความรอบรู้และมีการวางแผนใน การทำงานกิจการนักศึกษาเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.04$) ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่สามารถ ประสานงานและจัดให้ทุกหน่วยงาน องค์กร มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 4.02$) ผู้นำ กิจกรรมนักศึกษาต้องมีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{x} = 4.01$) อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีความรอบรู้และมีการวางแผนในการทำงานกิจการ นักศึกษาเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 3.99$) และ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีภาวะผู้นำ มีบุคลิกภาพดี และมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\bar{x} = 3.98$) ตามลำดับ

ตารางที่ 25 ปัญหาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

รายการ	n=1,320		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. ไม่สามารถเข้าถึงการทำงานของกิจการนักศึกษาและกิจกรรมที่จัดขึ้น	3.80	1.140	เห็นด้วยมาก
2. ไม่มีความสะดวกในช่องทางการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกิจกรรมและสวัสดิการของนักศึกษากับส่วนงานที่เกี่ยวข้อง	3.92	1.180	เห็นด้วยมาก
3. ตารางกิจกรรมไม่ชัดเจนมีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้งทำให้พลาดโอกาสการเข้าร่วมกิจกรรม	3.83	1.120	เห็นด้วยมาก
4. ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจ	3.66	1.029	เห็นด้วยมาก
5. ยังไม่เข้าใจในกฎ ระเบียบว่าด้วยกิจการนักศึกษาดีพอ	3.64	1.147	เห็นด้วยมาก
6. มีความจำกัดเรื่องเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจเนื่องจากมีชั่วโมงเรียนมาก	3.73	1.012	เห็นด้วยมาก
7. กิจกรรมที่สนใจตรงกับช่วงเวลาที่มียาเรียน	3.73	1.538	เห็นด้วยมาก
8. ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากไม่ศรัทธาผู้นำนักศึกษา	3.86	1.127	เห็นด้วยมาก
9. ขั้นตอนในการเข้าร่วมกิจกรรมมีมากเกินไป	4.01	0.990	เห็นด้วยมาก
10. ผู้ปกครองให้ความสำคัญในกิจกรรมน้อยจึงไม่สนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจ	3.99	1.073	เห็นด้วยมาก
รวม	3.82	0.685	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.82$) โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากทุกรายการ โดยมี 5 ลำดับแรก คือ ขั้นตอนในการเข้าร่วมกิจกรรมมีมากเกินไป ($\bar{x} = 4.01$) ผู้ปกครองให้ความสำคัญในกิจกรรมน้อยจึงไม่สนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจ ($\bar{x} = 3.99$) ไม่มีความสะดวกในช่องทางการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกิจกรรมและสวัสดิการของนักศึกษากับส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 3.92$) ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากไม่ศรัทธาผู้นำนักศึกษา ($\bar{x} = 3.86$) และไม่สามารถเข้าถึงการทำงานของกิจการนักศึกษาและกิจกรรมที่จัดขึ้น ($\bar{x} = 3.80$) ตามลำดับ

ตารางที่ 26 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมของนักศึกษา

รายการ	n=1,320		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. มีการบริหารจัดการโครงสร้างและการทำงานขององค์กรนักศึกษาที่ชัดเจน	3.77	1.039	เห็นด้วยมาก
2. มีการวางแผนและมอบหมาย ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบขององค์กรนักศึกษาที่เหมาะสมและชัดเจน	3.97	1.047	เห็นด้วยมาก
3. มีส่วนร่วมในการบริหารงาน จัดการงานองค์กรนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬาและด้านนันทนาการ	3.79	1.140	เห็นด้วยมาก
4. มีการจัดสรรเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา	3.94	1.175	เห็นด้วยมาก
5. เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาในการจัดกิจกรรม	3.81	1.118	เห็นด้วยมาก
6. มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง รูปแบบการพัฒนางานกิจการ และกิจกรรมนักศึกษา	3.68	1.021	เห็นด้วยมาก
รวม	3.83	1.021	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 26 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมของนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.83$) โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากทุกรายการ ดังนี้ มีการวางแผนและมอบหมาย ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบขององค์กรนักศึกษาที่เหมาะสมและชัดเจน ($\bar{x} = 3.97$) มีการจัดสรรเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ($\bar{x} = 3.94$) เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาในการจัดกิจกรรม ($\bar{x} = 3.81$) มีส่วนร่วมในการบริหารงาน จัดการงานองค์กรนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬาและด้านนันทนาการ ($\bar{x} = 3.79$) มีการบริหารจัดการโครงสร้างและการทำงานขององค์กรนักศึกษาที่ชัดเจน ($\bar{x} = 3.77$) และ มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง รูปแบบการพัฒนางานกิจการ และกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 3.68$) ตามลำดับ

4.3 การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาโดยความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวงานกิจการนักศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวงานกิจการนักศึกษา จำนวน 18 ท่าน พบว่า

1. ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของงานด้านกิจการนักศึกษาโดยระบบการจัดการบริหารงานไม่ชัดเจน ไม่ค่อยมีความแน่นอนในเรื่องการนัดเวลาในการจัดกิจกรรม โครงสร้างการบริหารงานด้านกิจกรรมนักศึกษายังไม่ชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การดูแลเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษาในระดับคณะมีการให้ความสำคัญของกิจกรรมดี เช่น การจัดโครงการรับน้อง ออกค่ายอาสา เป็นต้น แต่ปัจจุบันนี้ภาระงานของแต่ละคณะมีเพิ่มขึ้น ทำให้การทำงานไม่ค่อยบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ควร

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษาของสถาบันฯ พบว่า โครงสร้างระบบการทำงานไม่ตรงกันในแต่ละคณะ นอกจากนี้แล้วยังมีภาระหน้าที่รวมถึงนโยบายของแต่ละคณะและผู้บริหารบางท่านมีความคิดเห็นแตกต่างกันรวมถึงทางด้านงานฝึกงานนอกองค์กรและสหกิจไม่มีความสอดคล้องกันนอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับงบประมาณในการทำกิจกรรมของแต่ละคณะไม่เท่ากัน

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษาของ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความสำคัญเห็นถึงบทบาทของ 1) ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรของสถาบันฯ โดยผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณอยู่แล้วแต่อาจารย์ที่ดูแลทางด้านกิจกรรมไม่ค่อยให้ความสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาเท่าที่ควร นอกจากนี้แล้วระบบการทำงานรวมถึงการประสานงานแต่ละคณะยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควรโดยเฉพาะในเรื่องของตารางเวลาของกิจกรรม 2) นักศึกษาในสถาบัน พบว่า นักศึกษาในสถาบันมีการทำงานเป็นระบบอยู่แล้วโดยเฉพาะสโมสรนักศึกษา ชมรม ชุมนุม และองค์กรนักศึกษามีการประสานงานในการทำกิจกรรมและการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับที่ดีพอสมควร แต่มีระบบการจัดให้เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษายังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและมีความแตกต่างกันในแต่ละคณะ นอกจากนี้แล้วแต่ละองค์กรนักศึกษา (สโมสรนักศึกษา) จำเป็นต้องมีการประชุมและตกลงในการทำกิจกรรมของนักศึกษาให้เป็นระบบ มีการประสานงานกันในทุกองค์กรให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นเพื่อให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมโดยเฉพาะกิจกรรมส่วนรวมทั้งสถาบันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งในสภาพความเป็นจริงแล้วการทำกิจกรรมแต่ละสโมสรฯ และยังมีรูปแบบการทำกิจกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการจัดระบบให้ชัดเจนต่อไป

5. ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำนักศึกษา พบว่า 1) อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมน้อยกว่าที่ควรจะเป็น อาจจะเนื่องมาจากมีอาจารย์ที่สนใจการเป็นที่ปรึกษาจำนวนน้อย มีภาระการสอน การวิจัยหรือภาระอื่นๆ มากเกินไปจนไม่มีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมบางส่วนยังมีคุณลักษณะของผู้นำนักศึกษาไม่โดดเด่นหรือยังไม่เป็นตัวอย่างที่ดีได้ ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการพัฒนางานกิจการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ และนอกจากนี้แล้วผู้ให้สัมภาษณ์ยังมีความคิดเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมบางท่านอาจจะลืมหืมบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม ดังนั้นอาจารย์ควรทำเป็นตัวอย่างให้นักศึกษาในเรื่องระบบการทำงานและการเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายหรือสถาบันควรส่งเสริมให้มีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น 2) ผู้นำกิจกรรมนักศึกษา พบว่า ผู้นำกิจกรรมต้องมีคุณลักษณะที่มีความเป็นผู้นำ ผลการเรียนดี มีบุคลิกภาพดี มีทักษะในการทำงาน ทักษะในการสื่อสาร และทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นผู้นำนักศึกษาที่ดี ซึ่งอาจจะเพิ่มเติมได้โดยการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาวะผู้นำนักศึกษา ระบบการทำงานด้านกิจการนักศึกษา เป็นต้น ปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่าในภาพรวมของการทำกิจกรรมนักศึกษาที่ผ่านมาแล้วนั้นระบบการทำงาน (การประสานงาน) ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพมากนัก

6. ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของศึกษาสถาบันฯ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่า มีหลายปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ เรื่องของเวลาเรียน การประชาสัมพันธ์ เรื่องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่หรือใช้เพื่อการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ โดยทั้งสิ้น ลึกทั้งห้ามิให้คัดลอกไปเพื่อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้างแรงจูงใจให้แก่นักศึกษา อย่างเช่น มีการให้รางวัลกับนักศึกษาแต่ละสโมสรมักศึกษารวมไปถึง คณะผู้บริหาร อาจารย์ที่ดูแลเรื่องกิจกรรมนักศึกษาควรให้ความสนใจกิจกรรมนักศึกษาให้มากกว่านี้ โดยเฉพาะในเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว นอกจากนี้แล้วควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อร่วมกันพัฒนางาน กิจกรรมนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7. ปัญหาการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาสถาบัน/คณะฯ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาของ 1) อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม พบว่า อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาดูแลกิจกรรมนักศึกษาเท่าที่ควรและอาจารย์ควรเข้าใจนักศึกษาที่ทำกิจกรรมให้มากกว่านี้ นอกจากนี้แล้วอาจารย์ที่ปรึกษาควรเอาใจใส่เรื่องงบประมาณ เวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมและถ้ามีโอกาสควรจัดอบรมบุคลากรที่ดูแลกิจกรรมให้มีความรู้ในเรื่องการดำเนินงานกิจกรรมให้มากกว่านี้ 2) ผู้นำกิจกรรม (องค์กร) ส่วนใหญ่แล้วผู้นำกิจกรรมมีระบบการทำงานที่ดีอยู่แล้ว แต่บางองค์กรยึดหลักปฏิบัติงานตามรุ่นที่อยู่ 3) นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งนักศึกษาแต่ละสาขาวิชาไม่มีการประชาสัมพันธ์โครงการที่ชัดเจนทำให้การทำงานเป็นไปได้อย่างยากลำบาก และทำให้เวลาของการทำกิจกรรมไม่ตรงกัน ส่วนนักศึกษาบางคนไม่ค่อยให้ความสนใจรุ่นพี่เนื่องจากอายุใกล้เคียงกันหรืออายุมากกว่าทำให้การทำงานของผู้นำกิจกรรมนักศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ 4) การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ พบว่าการประสานงานแต่ละองค์กร สโมสรรฯ มีปัญหาหากโดยเฉพาะเรื่องของเวลาการทำกิจกรรมร่วมกันของสถาบันเวลาไม่ตรงกัน

8. ประเด็นที่น่าสนใจอื่นๆ ได้แก่ 1) โครงสร้าง นโยบาย และการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษาไม่ค่อยชัดเจนทั้งในระดับสถาบันและคณะ 2) เรื่องการอนุมัติโครงการในการทำกิจกรรม นักศึกษาไม่ค่อยเป็นระบบเท่าที่ควรโดยเฉพาะของสถาบัน 3) เน้นให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่โดยจัดสรรเวลาให้เพียงพอต่อกิจกรรมนั้น ๆ และ 4) ควรมีการประชาสัมพันธ์การทำกิจกรรมให้ชัดเจนมากกว่านี้

9. ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันฯ ได้แก่

1) ควรมีการระดมความคิดของทุกฝ่ายเพื่อปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน สร้างระบบการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักศึกษาให้เป็นระบบแบบแผนที่ชัดเจนในแนวทางเดียวกันทั้งสถาบัน รวมถึงการหาข้อปฏิบัติในการทำกิจกรรมของนักศึกษาให้เป็นเอกภาพชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติ

2) การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในภารกิจของงานให้ชัดเจนเป็นเอกภาพ เพื่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ควรมีการปรับปรุงกับระเบียบและข้อบังคับของการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ทันสมัย ชัดเจน และครอบคลุมภารกิจมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการเผยแพร่อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างแนวร่วมอย่างชัดเจนและตรงกัน

4) มีการพัฒนาด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาให้มากขึ้น

5) สร้างระบบการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนักศึกษาให้สามารถสร้างผลงาน กำหนดเป็นภาระงานที่ชัดเจนและอาจมีค่าตอบแทนพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม ลิขสิทธิ์นี้สงวนไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการศึกษา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้างแรงจูงใจให้แก่นักศึกษา อย่างเช่น มีการให้รางวัลกับนักศึกษาแต่ละสโมสรมักศึกษารวมไปถึง คณะผู้บริหาร อาจารย์ที่ดูแลเรื่องกิจกรรมนักศึกษาควรให้ความสนใจกิจกรรมนักศึกษาให้มากกว่านี้ โดยเฉพาะในเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว นอกจากนี้แล้วควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อร่วมกันพัฒนางาน กิจกรรมนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7. ปัญหาการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาสถาบัน/คณะฯ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาของ 1) อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม พบว่า อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาดูแลกิจกรรมนักศึกษาเท่าที่ควรและอาจารย์ควรเข้าใจนักศึกษาที่ทำกิจกรรมให้มากกว่านี้ นอกจากนี้แล้วอาจารย์ที่ปรึกษาควรเอาใจใส่เรื่องงบประมาณ เวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม กับการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมและถ้ามีโอกาสควรจัดอบรมบุคลากรที่ดูแลกิจกรรมให้มีความรู้ใน เรื่องการดำเนินงานกิจกรรมให้มากกว่านี้ 2) ผู้นำกิจกรรม (องค์กร) ส่วนใหญ่แล้วผู้นำกิจกรรมมีระบบ การทำงานที่ดีอยู่แล้ว แต่บางองค์กรยึดหลักปฏิบัติงานตามรุ่นที่อยู่ 3) นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งนักศึกษาแต่ละสาขาวิชาไม่มีการประชาสัมพันธ์โครงการที่ชัดเจนทำให้การทำงานเป็นไปได้อย่าง ยากลำบาก และทำให้เวลาของการทำกิจกรรมไม่ตรงกัน ส่วนนักศึกษาบางคนไม่ค่อยให้ความสนใจ รุ่นพี่เนื่องจากอายุใกล้เคียงกันหรืออายุมากกว่าทำให้การทำงานของผู้นำกิจกรรมนักศึกษาไม่เป็นไป ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ 4) การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ พบว่าการประสานงานแต่ละองค์กร สโมสรรฯ มีปัญหาหากโดยเฉพาะเรื่องของเวลาการทำกิจกรรมร่วมกันของสถาบันเวลาไม่ตรงกัน

8. ประเด็นที่น่าสนใจอื่นๆ ได้แก่ 1) โครงสร้าง นโยบาย และการปฏิบัติกิจกรรมของ นักศึกษาไม่ค่อยชัดเจนทั้งในระดับสถาบันและคณะ 2) เรื่องการอนุมัติโครงการในการทำกิจกรรม นักศึกษาไม่ค่อยเป็นระบบเท่าที่ควรโดยเฉพาะของสถาบัน 3) เน้นให้นักศึกษาได้แสดง ความสามารถได้อย่างเต็มที่โดยจัดสรรเวลาให้เพียงพอต่อกิจกรรมนั้น ๆ และ 4) ควรมีการ ประชาสัมพันธ์การทำกิจกรรมให้ชัดเจนมากกว่านี้

9. ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาและกิจกรรม นักศึกษาของสถาบันฯ ได้แก่

1) ควรมีการระดมความคิดของทุกฝ่ายเพื่อปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการ งานกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน สร้างระบบการบริหารจัดการงานกิจกรรมนักศึกษาให้เป็นระบบแบบ แผนที่ชัดเจนในแนวทางเดียวกันทั้งสถาบัน รวมถึงการหาข้อปฏิบัติในการทำกิจกรรมของนักศึกษาให้ เป็นเอกภาพชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติ

2) การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในภารกิจของงานให้ชัดเจนเป็นเอกภาพ เพื่อ การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ควรมีการปรับปรุงกับระเบียบและข้อบังคับของการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ ทันสมัย ชัดเจน และครอบคลุมภารกิจมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการเผยแพร่อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการ สร้างแนวร่วมอย่างชัดเจนและตรงกัน

4) มีการพัฒนาด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมในการพัฒนางาน กิจกรรมนักศึกษาให้มากขึ้น

5) สร้างระบบการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงาน กิจกรรมนักศึกษาให้สามารถสร้างผลงาน กำหนดเป็นภาระงานที่ชัดเจนและอาจมีค่าตอบแทนพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม ลิขสิทธิ์นี้สงวนไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการศึกษา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อสร้างแรงจูงใจและสามารถใช้ค่าตอบแทนในสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสนความ เป็นจริงอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีภาระค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบค่อนข้างสูงกว่าการที่ไม่มีส่วนร่วมในการเป็นที่ปรึกษา กิจกรรม

6) สถาบันจำเป็นต้องให้การสนับสนุนงานด้านกิจการนักศึกษาเนื่องจากเป็นส่วนงานที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นนอกเหนือจากวิชาการที่ศึกษาเล่าเรียนในชั้นเรียน เช่น กิจกรรมสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมและสมบูรณ์ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ประสบการณ์การทำงานร่วมกับผู้อื่นๆ การทำงานอย่างมีขั้นตอนและมีแบบแผนที่ถูกต้องตามหลักของ PDCA เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาที่จะจบเป็นบัณฑิตของสถาบันฯ มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของสถาบันฯ “ซื่อสัตย์ ใฝ่รู้ สู้งาน” และ เอกลักษณ์ของสถาบันฯ “เป็นสถาบันการศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศทางการสอนการวิจัยและการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี”

7) ด้านผู้บริหารทุกระดับจำเป็นต้องให้ความสำคัญและกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด มีระบบการบริหารจัดการงานกิจการนักศึกษาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะด้านนโยบายงบประมาณที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา การกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมที่ชัดเจนภายใต้ขอบเขตที่เหมาะสม และนอกจากนี้แล้วควรมีการสร้างแรงจูงใจให้แก่นักศึกษาที่ทำกิจกรรม เช่น การให้เกียรติบัตร มอบโล่เกียรติคุณ และมอบทุนการศึกษา เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิจัยเรื่องการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการของงานกิจการนักศึกษา การมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษาของผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา และปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา และนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยใช้แบบการสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard division) ซึ่งมีผลการวิจัยดังนี้

5.1.1 การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาโดยความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผู้นำนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 61.5) มีอายุอยู่ 20 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 37.2) กำลังอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มากที่สุด (ร้อยละ 33.3) มีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาเฉลี่ย 2.86 โดยมีเกรดต่ำสุด 1.75 และมีเกรดสูงสุด 4.00 ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม (ร้อยละ 28.2) ทำหน้าที่ในองค์กรนักศึกษาในส่วนของสโมสรนักศึกษา (ร้อยละ 74.4)

ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาดังนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา/องค์กรนักศึกษาในระดับเห็นด้วยมากในภาพรวม ($\bar{x} = 4.09$) โดยมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด 1 รายการ คือ มีการนำผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.26$) ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากอีก 9 รายการ มีระดับความคิดเห็นในสภาพการบริหาร จัดการโครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.01$) ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากทุกรายการ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.07$) โดยมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด 1 รายการ คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านนันทนาการ ($\bar{x} = 4.57$) นอกจากนี้มีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก 8 รายการ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.61$) โดยมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากทุกรายการ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.21$) โดยมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด 4 รายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ดีต่องานกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 4.26$) และมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากอีก 4 รายการ

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.20$) โดยมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด 3 รายการ คือ มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง รูปแบบการพัฒนางานกิจการและกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 4.26$) มีการวางแผนและมอบหมายภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษาที่เหมาะสมและชัดเจน ($\bar{x} = 4.25$) และมีส่วนร่วมในการบริหารงาน จัดการงานกิจการนักศึกษาในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬา และด้านนันทนาการ ($\bar{x} = 4.23$) และมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากอีก 3 รายการ

5.1.2 การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาโดยความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.3) มีอายุอยู่ 20 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 40.9) กำลังอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 มากที่สุด (ร้อยละ 36.9) มีเกรดเฉลี่ย 2.83 โดยมีเกรดต่ำสุด 1.50 และมีเกรดเฉลี่ยสูงสุด 4.00 กำลังศึกษาอยู่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 14.5) เคยเข้าร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 90.9) โดยเข้าร่วมกิจกรรมส่วนกลาง (ร้อยละ 88.6) กิจกรรมนันทนาการ (ร้อยละ 68.0) กิจกรรมกีฬา (ร้อยละ 52.0) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ (ร้อยละ 48.0) กิจกรรมวิชาการ (ร้อยละ 47.7) กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม (ร้อยละ 31.7) กิจกรรมการเมือง (ร้อยละ 10.9) ตามลำดับ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 9.1 โดยแสดงเหตุผลดังนี้ ไม่สนใจกิจกรรมนอกเวลาเรียน (ร้อยละ 20.0) ทำงานพิเศษระหว่างเรียน (ร้อยละ 20.0) ไม่มีเวลาว่างพอ (ร้อยละ 18.33) ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 15.0) และรู้สึกเสียเวลาเรียน (ร้อยละ 10.0) ตามลำดับและไม่แสดงเหตุผล (ร้อยละ 51.7) โดยมีนักศึกษาจำนวน 1,200 คน ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมมีความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 56.8)

นักศึกษามีความคิดเห็นการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับงานกิจการ/สถานศึกษา/องค์การนักศึกษา/สโมสรนักศึกษาจำนวน 15 ข้อ โดยมีผู้ตอบคำถามส่วนใหญ่ตอบถูกต้องแต่มีเพียงบางส่วนที่ตอบไม่ถูกต้องในรายการต่อไปนี้ นักศึกษาสามารถร้องเรียนการทำงานขององค์กรนักศึกษา (ร้อยละ 7.2) องค์กรนักศึกษาทำหน้าที่วางแผนและกำหนดโครงการกิจกรรม โดยแต่ละโครงการได้รับความเห็นชอบและพิจารณางบประมาณดำเนินการจากสภาฯ (ร้อยละ 5.9) และ กรรมการสโมสรนักศึกษาได้มาจากการเสนอทีมงานของนายกสโมสรนักศึกษา (ร้อยละ 5.5)

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการสถานศึกษา/องค์การนักศึกษา/สโมสรนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.77$) มี 12 รายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก โดยมี 5 รายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันมีการทำงานเป็นระบบอยู่แล้วโดยเฉพาะสโมสรมักศึกษา ชมรม ชุมนุม และองค์การนักศึกษา มีการประสานงานในการทำกิจกรรมและการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับที่ดีพอสมควร แต่มีระบบการจัดให้เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษายังไม่มีระบบที่ชัดเจนและมีความแตกต่างกันในแต่ละคณะ โดยยังไม่มี ความเข้มแข็งในการประสานงานซึ่งกันและกัน

3) อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมน้อยกว่าที่ควรจะเป็น และบางส่วน ยังมีคุณลักษณะของผู้นำนักศึกษาไม่โดดเด่นหรือยังไม่เป็นตัวอย่างที่ดีได้ ซึ่งอาจจะมีผลต่อการพัฒนา กิจกรรมนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ และนอกจากนี้แล้วอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมบางท่านอาจจะ สัมผัสพบปัญหาที่ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม

4) ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาหรือผู้นำกิจกรรมต้องมีคุณลักษณะที่ีมีความเป็นผู้นำ ผลการเรียนรู้ มีบุคลิกภาพดี มีทักษะในการทำงาน ทักษะในการสื่อสาร และทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นผู้นำ นักศึกษาที่ดี ซึ่งอาจจะเพิ่มเติมได้โดยการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาวะผู้นำนักศึกษา ระบบ การทำงานด้านกิจการนักศึกษา เป็นต้น

5) ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของศึกษาสถาบันฯ มีหลายปัจจัย ได้แก่ เรื่องของ เวลาเรียน การประชาสัมพันธ์ เรื่องการสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักศึกษา อาจารย์ที่ดูแลเรื่องกิจกรรม นักศึกษาควรให้ความสนใจกิจกรรมนักศึกษาให้มากขึ้น และควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วน ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนางานกิจการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6) ปัญหาการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษาสถาบัน/คณะฯ พบว่า (1) อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมไม่ค่อยมีเวลาดูแลกิจกรรมนักศึกษาเท่าที่ควรและอาจารย์ควรเข้าใจนักศึกษาที่ทำกิจกรรมให้ มากกว่ายิ่งขึ้น (2) ผู้นำกิจกรรมส่วนใหญ่แล้วผู้นำกิจกรรมมีระบบการทำงานที่ดีอยู่แล้ว แต่บาง องค์การยึดหลักปฏิบัติงานตามรุ่นที่อยู่ซึ่งบางอย่างยังไม่ถูกต้อง (3) การประชาสัมพันธ์โครงการที่ไม่ ชัดเจนทำให้การทำงานเป็นไปได้อย่างยากลำบาก และทำให้เวลาของการทำกิจกรรมไม่ตรงกัน

7) โครงสร้าง นโยบาย และการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษาไม่ชัดเจนทั้งในระดับสถาบันและ คณะ การอนุมัติโครงการในการทำกิจกรรมนักศึกษายังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร เน้นให้นักศึกษาได้ แสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่โดยจัดสรรเวลาให้เพียงพอกับกิจกรรมนั้น ๆ

8) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันฯ ได้แก่ (1) ควรมีการระดมความคิดของทุกฝ่ายเพื่อปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการงานกิจการ นักศึกษาของสถาบัน สร้างระบบการบริหารจัดการงานกิจการนักศึกษาให้เป็นระบบแบบแผนที่ ชัดเจนในแนวทางเดียวกันทั้งสถาบัน รวมถึงการหาข้อปฏิบัติในการทำกิจกรรมของนักศึกษาให้เป็น เอกภาพชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติ (2) การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในภารกิจของงานให้ ชัดเจนเป็นเอกภาพ เพื่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) ควรมีการปรับปรุงกับระเบียบและ ข้อบังคับของการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ทันสมัย ชัดเจน และครอบคลุมภารกิจมากมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการเผยแพร่อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างแนวร่วมอย่างชัดเจนและตรงกัน (4) มีการพัฒนา ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมในการพัฒนางานกิจการนักศึกษาให้มากขึ้น (5) สร้าง ระบบการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษาให้สามารถ สร้างผลงาน กำหนดเป็นภาระงานที่ชัดเจนและอาจมีค่าตอบแทนพิเศษเพื่อสร้างแรงจูงใจและ สามารถใช้ค่าตอบแทนในสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสน ความเป็นจริงอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีภาระค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ

ค่อนข้างสูงกว่าการที่ไม่มีส่วนร่วมในการเป็นที่ปรึกษากิจกรรม (6) สถาบันจำเป็นต้องให้การสนับสนุนงานด้านกิจการนักศึกษาเนื่องจากเป็นส่วนงานที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นนอกเหนือจากวิชาการที่ศึกษาเล่าเรียนในชั้นเรียน เช่น กิจกรรมสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมและสมบูรณ์ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ประสบการณ์การทำงานร่วมกับผู้อื่น ๆ การทำงานอย่างมีขั้นตอนและมีแบบแผนที่ต้องปฏิบัติตามหลักของ PDCA เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาที่จะจบเป็นบัณฑิตของสถาบันฯ มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของสถาบันฯ “ชื่อสัตย์ ใฝ่รู้ สู้งาน” และ เอกลักษณ์ของสถาบัน “เป็นสถาบันการศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศทางด้านการสอน การวิจัยและการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” (7) ด้านผู้บริหารทุกระดับจำเป็นต้องให้ความสำคัญและกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด มีระบบการบริหารจัดการงานกิจการนักศึกษาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะด้านนโยบายงบประมาณที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา การกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมที่ชัดเจนภายใต้ขอบเขตที่เหมาะสม และ (8) ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้แก่นักศึกษาที่ทำกิจกรรม

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่าผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่เข้าร่วมสัมมนากิจกรรมผู้นำของส่วนกิจการนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 61.5) มีอายุอยู่ 20 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 37.2) กำลังอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มากที่สุด (ร้อยละ 33.3) มีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาเฉลี่ย 2.86 และมีบางส่วนได้เกรดสูงสุด 4.00 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษามีผลการเรียนในระดับดีพอใช้ถึงระดับดีตามเกณฑ์การประเมินผลการศึกษาของสำนักทะเบียนและประมวลผล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษามีผลการเรียนดีซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำนักศึกษา นักศึกษาที่มีความสนใจในการเป็นผู้นำและเข้ามาทำงานในองค์กรนักศึกษามีผลการเรียนดีแล้วก็จะสามารถเป็นตัวอย่งที่ดีเรื่องการเรียนแล้วยังสามารถที่จะเรียนรู้และบริหารจัดการงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดีเนื่องจากนักศึกษาไม่ต้องมีความกังวลเกี่ยวกับผลการเรียนมากนัก นอกจากนี้แล้วการมีผลการเรียนดียังเป็นคุณสมบัติหนึ่งที่ทำให้ให้นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรนักศึกษามีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมอีกด้วย

ผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษา และนักศึกษาในสถาบันมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก และพบว่าผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านนันทนาการ และนักศึกษาในสถาบันมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากเกี่ยวกับมีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาโดยมีรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าทั้งผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษาและนักศึกษาในสถาบันให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมและชุมนุมเพื่อการส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่ากิจกรรมอื่นๆ และสามารถดำเนินการได้อย่างมีความเป็นอิสระมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ โดยในสถาบันมีชมรมและชุมนุมที่หลากหลายประเภทซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวได้ตามความสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษาและนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมากสอดคล้องกัน โดยมีความคิดเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและนักศึกษาควรมีการวางแผนการทำงานเพื่อการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาอย่างชัดเจน โครงสร้างการบริหารการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไม่มีความชัดเจน ผู้นำกิจกรรมมีคุณลักษณะที่ไม่น่าเชื่อถือ เช่น มีผลการเรียนอ่อน เป็นต้น ผู้นำกิจกรรมขาดคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ค่อยมีเวลาในการบริหารงานกิจกรรมของนักศึกษาเท่าที่ควร เป็นปัญหากับการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทั้งผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษาและนักศึกษาในสถาบันที่เคยเข้าร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 90.9) อาจประสบปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาของการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวงานกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันที่พบว่า สภาพปัจจุบันของงานด้านกิจกรรมนักศึกษาโดยสรุประบบและโครงสร้างการจัดการบริหารงานไม่ชัดเจน แต่การดูแลเกี่ยวกับงานกิจกรรมนักศึกษาในระดับคณะมีการให้ความสำคัญของกิจกรรมดี ซึ่งโครงสร้างระบบการทำงานกิจกรรมนักศึกษาในแต่ละคณะ นโยบายและกิจกรรมต่าง ๆ ยังมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พาณี ปริษานนท์ และคณะ (2527: 192-193) กล่าวว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้นมีหลายประการสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ 1) สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่ได้กำหนดหน้าที่และบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้อย่างชัดเจน อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่มีบทบาทเป็นผู้เพียงผู้เซ็นผ่านเท่านั้นจึงยังไม่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาอย่างแท้จริง 2) สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งยังมีความต้องการอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ อุดมการณ์และเสียสละ ทั้งนี้เป็นเพราะความก้าวหน้าของอาจารย์ไม่ได้อยู่ที่การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม แต่อยู่ที่ผลงานทางวิชาการมากกว่า เช่น การเขียนตำราและการทำวิจัย 3) นักศึกษาที่รับผิดชอบเป็นผู้จัดหรือดำเนินการกิจกรรมเป็นจำนวนมากยังไม่สามารถแบ่งเวลาระหว่างการเรียนและการทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง จึงส่งผลทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาตกต่ำจากการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา 4) นักศึกษาผู้มีหน้าที่จัดกิจกรรมระดับกรรมการ ชมรม ชุมนุม เป็นจำนวนมากขาดความรับผิดชอบ นักศึกษาที่จัดกิจกรรมต้องทำหน้าที่หลายอย่าง จึงทำให้กิจกรรมขาดคุณภาพบางครั้งกลุ่มนักศึกษาผู้จัดกิจกรรมมีประสบการณ์ในการทำงานไม่เพียงพอและไม่ได้้นำเรื่องไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา จึงทำให้กิจกรรมมีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ บางครั้งนักศึกษาจัดกิจกรรมไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนดไว้ จึงทำให้เกิดปัญหาแก่ฝ่ายอื่น ๆ เช่น นักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมกับอาจารย์ที่ได้รับเชิญและผู้ปกครองที่มาร่วมงาน และ 5) กิจกรรมนักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดการประเมินผล จึงไม่ทราบผลของกิจกรรม ตลอดจนปัญหาของกิจกรรม จึงทำให้ต้องแก้ปัญหาลูกโซ่จากการจัดกิจกรรม นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จะมีรูปแบบการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีรูปแบบการดำเนินงานอย่างเป็นทางการ ปัญหาและอุปสรรคจะมีความซับซ้อนน้อยกว่าสถาบันอุดมศึกษาขนาดเล็ก แต่สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคของ ทุกๆ สถาบันที่พบมาก คือ การขาดงบประมาณ สถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม ขาดอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมที่มีความรับผิดชอบ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง นอกจากนั้นยังขาดการวางแผนในการจัดกิจกรรมที่ดี และนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษา จึงทำให้การจัดกิจกรรมนักศึกษาไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในวงจำกัดเท่านั้น ไม่สามารถนำออกเผยแพร่ได้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วางเป้าหมายไว้ และสอดคล้องกับ สุวรรณ อินทร์น้อย และกาญจนา บุญภักดี (2554) ที่กล่าวว่า งานกิจการศึกษานั้นมหาวิทยาลัยอาจไม่ได้สร้างวัฒนธรรมของกิจการนักศึกษาให้เกิดขึ้น จึงส่งผลให้นักศึกษาและบุคลากรไม่เข้าใจและไม่ให้ความสำคัญกับกิจการนักศึกษา ปัญหาการขาดบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางด้านกิจการนักศึกษา หน่วยงานกิจการนักศึกษาอาจยังขาดการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ต่างๆ ขององค์กร กับคุณลักษณะบัณฑิตปัจจุบันของมหาวิทยาลัย งานส่วนใหญ่จึงยังคงเป็นแบบงานประจำที่คอยรองรับการอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ยังไม่เคลื่อนไปสู่งานในเชิงพัฒนานักศึกษา และสอดคล้องกับ บรรเลง คำพรรณ (2529: 3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคใต้ที่พบว่า การจัดกิจกรรมขาดการประเมินผลกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ สถาบันฝึกหัดครูไม่ได้เตรียมการสอนเพื่อมารับผิดชอบ และจัดกิจกรรมนักเรียน ครู-อาจารย์ที่มาทำกิจกรรม ขาดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์เอากิจกรรมนักเรียนเป็นเรื่องลองผิดลองถูก มุ่งประโยชน์อย่างอื่น เช่น การค้า ชื่อเสียง หรือเงินเดือนมากกว่าที่จะมุ่งเห็นความเจริญของงานของนักเรียน งานด้านกิจกรรมนักเรียน ครู-อาจารย์ มีได้นับรวมเป็นกิจกรรม (Work load) ของครู ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเห็นว่าตนเองต้องทำงานมากกว่าคนอื่นโดยไม่จำเป็น โรงเรียนไม่มีสถานที่เพียงพอ เช่น ห้องสำหรับทำกิจกรรม เพราะหลาย ๆ โรงเรียนยังไม่มีสถานที่พอเพียง

ผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุดและเห็นด้วยมากในความคิดเห็นของนักศึกษาในสถาบันในเรื่องต่างๆ โดยสรุปดังนี้

- 1) ความสามารถในการประชุมระดมความคิด เพื่อหาแนวทางรูปแบบการพัฒนางานกิจการและกิจกรรมนักศึกษา
- 2) การวางแผน โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม
- 3) อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ดีต่องานกิจกรรมนักศึกษา และผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีภาวะความเป็นผู้นำ มีบุคลิกภาพดีและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- 4) อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีเวลาให้กับกิจกรรมของนักศึกษาอย่างเพียงพอ และ
- 5) ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่น่าเชื่อถือ เช่น มีผลการเรียนดี เป็นตัวอย่างที่ดีตามกฎระเบียบของสถาบันฯ เป็นต้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวงานกิจการนักศึกษาของสถาบันที่มีความคิดเห็นว่า ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาหรือผู้นำกิจกรรมต้องมีคุณลักษณะที่มีความเป็นผู้นำ ผลการเรียนดี มีบุคลิกภาพดี มีทักษะในการทำงาน ทักษะในการสื่อสาร และทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นผู้นำนักศึกษาที่ดี ซึ่งอาจจะเพิ่มเติมได้โดยการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาวะผู้นำนักศึกษา ระบบการทำงานด้านกิจการนักศึกษา

ผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษาและนักศึกษาในสถาบันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุดและระดับมากสอดคล้องกันในเรื่องต่าง ๆ โดยสรุปดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง รูปแบบการพัฒนางานกิจการและกิจกรรมนักศึกษา
- 2) การวางแผนและมอบหมายภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษาที่เหมาะสมและชัดเจน
- 3) และมีส่วนร่วมในการบริหารงาน จัดการงานกิจการนักศึกษาในทุกๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวงานกิจการนักศึกษาของสถาบันที่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของศึกษาสถาบันฯ มีหลายปัจจัย ได้แก่ เรื่องของเวลาเรียน การประชาสัมพันธ์ เรื่องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่สามารถนำออกเผยแพร่ได้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้างแรงจูงใจให้แก่นักศึกษา อาจารย์ที่ดูแลเรื่องกิจกรรมนักศึกษาควรให้ความสนใจกิจกรรม นักศึกษาให้มากขึ้น และควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อร่วมกัน พัฒนางานกิจการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

5.3.1.1 จากการศึกษาพบว่า ผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษา และ นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมในสถาบันให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมชมรม และชุมนุมเพื่อการส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาเอง สถาบันฯ จึงควรให้ความสำคัญ ต่อการพัฒนากิจกรรมดังกล่าว เช่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมชมรมและชุมนุมให้มีระบบที่ชัดเจน มีความหลากหลายที่สอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษา การสนับสนุนทั้งด้านความรู้ความ เข้าใจในการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ งบประมาณ สถานที่ในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมความร่วมมือ แลกเปลี่ยนกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรงมากขึ้น และการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

5.3.1.2 ปัญหาในการดำเนินกิจกรรมพบว่าทั้งผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กร นักศึกษา นักศึกษาในสถาบันและผู้บริหาร บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการ ดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาสอดคล้องกัน โดยเฉพาะเรื่องความไม่ชัดเจนในโครงสร้างการบริหาร จัดการ คุณลักษณะของผู้นำกิจกรรมทั้งนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม รวมถึงปัจจัยที่มีผล ต่อการเข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้นสถาบันจึงควรมีการหาแนวทางในการพัฒนากิจการนักศึกษาโดยการ ระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ให้มีความ สอดคล้องตั้งแต่ระดับสถาบันจนถึงระดับคณะ องค์กรนักศึกษา ศิษย์เก่าและผู้ปกครอง ระบบการให้ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประชาสัมพันธ์ทั้งกระบวนการทำงานผลการ ดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้บริหาร บุคลากร นักศึกษา ศิษย์เก่าและผู้ปกครอง เป็นต้น

5.3.1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำ กิจกรรมนักศึกษา โดยเฉพาะเรื่องความสามารถในการประชุมระดมความคิด การวางแผนงาน ความมี วิสัยทัศน์ที่ดีต่องานกิจกรรมนักศึกษา การมีภาวะความเป็นผู้นำ มีบุคลิกภาพดีและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การมีเวลาให้กับกิจกรรมของนักศึกษาอย่างเพียงพอ และ การมีคุณลักษณะที่น่าเชื่อถือ เป็นต้น ทั้ง สามส่วนมีความเห็นที่สอดคล้องกัน ดังนั้นสถาบันจึงควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าว โดยการจัดให้มีกระบวนการที่ได้มาซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม ผู้นำนักศึกษาให้มีคุณลักษณะดังที่ กล่าวมาแล้ว และมีการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาให้ทั้งอาจารย์และนักศึกษาได้พัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาร่วมด้วยอย่างเป็นระบบ

5.3.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในเรื่อง การมีส่วนร่วมในการ วางแผนการดำเนินงาน การบริหารจัดการ การมอบหมายภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่เหมาะสมและ ชัดเจน ความชัดเจนของตารางเรียนและตารางกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ดังนั้นสถาบันจึง ควรมีการพัฒนาและจัดระบบที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม สนับสนุนการสร้างแรงจูงใจให้แก่นักศึกษา อาจารย์ที่ดูแลเรื่องกิจกรรมนักศึกษาควรให้ความสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สนใจกิจกรรมนักศึกษาให้มากขึ้น และควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนางานกิจการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่พบนั้นสามารถนำประเด็นต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อการศึกษาวิจัยได้หลายประเด็นต่าง ๆ เช่น คุณลักษณะของอาจารย์ บุคลากร และผู้นำนักศึกษาที่พึงประสงค์ รูปแบบการจัดกิจกรรม แนวคิดใหม่ของกิจการนักศึกษาในการพัฒนารูปแบบการพัฒนากิจการนักศึกษา และศึกษาคุณลักษณะและภาวะผู้นำของผู้ศึกษายุคใหม่ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กรรณิกา พิริยะจิตรา. 2547. กิจกรรมนักศึกษา. กองกิจการนักศึกษา สำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 218 น.
- เตือนใจ แวงงาม. 2535. รูปแบบการบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ. ปรินญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีรชุนท์ เมืองนาโพธิ์. “แนวคิดเรื่องงานกิจการนักศึกษา”. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 1(2): 132-137.
- ปะหล่อง. 2548. “จิตกิจกรรมนักศึกษา” งานสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษากิจการนักศึกษา สำนักกิจการนักศึกษา วิทยาลัยโยนกเชียงใหม่. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2554 จาก <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=pantiwa&month=13-08-2005&group=3&gblog=11>.
- พรพรรณ วีระปริยากรและคณะ. 2545. การศึกษาและสร้างแบบจำลองการบริหารจัดการกิจการนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนไทย. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.
- พานี ปริษานนท์ และคณะ. 2527. กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือนอกหลักสูตรของของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิวฉนวนลาร์ตโปรดักชั่นส์.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2533. วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ละออง วรรณโคตร. 2525. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2528. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2530. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรัณย์ ดำริสุข. 2517. การศึกษาสภาพการให้บริการนิสิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลกและมหาสารคาม. ปรินญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมฤดี แสงอินทร์. 2554. คู่มือกิจการนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 128 น. (เอกสารอีกสำเนา)
- สุวรรณ อินทร์น้อย และกาญจนา บุญภักดี. 2554. แนวคิดใหม่ของกิจการนักศึกษา. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม. 10(2): 329-339.
- ส่วนกิจการนักศึกษา. 2555. รายงานการประเมินตนเอง. ส่วนกิจการนักศึกษา สำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สำนักทะเบียนและประมวลผล. 2554. จำนวนนักศึกษาปัจจุบัน ปีการศึกษา 2554. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2554 จาก http://www.reg.kmitl.ac.th/student_statistics_static/statistic_present_show.php.
- อภิรักษ์ จันตะนี. 2549. การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับกาวิจัยทางธุรกิจ. ฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่าการคัดลอกหรือพิมพ์ซ้ำ ล้วนเป็นผิดนโยบายเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Mueller, K.H. 1961. Student Personnel Work in Higher Education. Boston: Houghton Mifflin Company.

Miller, T.K. and Judith S. Prince. 1976. The Future of Student Affairs: A Guide to Student Development for Tomorrow's Higher Education. San Francisco: Jossey-Bass Inc., Publishers.

Simone Himbeault Taylor. 2008. What's Past is Prologue: The Evolving Paradigm of Student affairs. From: <http://www1.scup.org/>.

ที่ ศธ. 0524.04 / 0320

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 มกราคม 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.นวรรตน์ พัวพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวสมฤดี แสงอินทร์ เจ้าหน้าที่งานกิจการนักศึกษา ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หัวหน้าโครงการวิจัยและกำลังทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” โดยมี ผศ.ดร.ภัคพงศ์ ปวงสุข และ นางสาวแสงสุรีย์ แดงโกเมน เป็นผู้ร่วมทำการวิจัย ซึ่งทางคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยดังกล่าว มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

งานกิจการนักศึกษา

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3684

โทรสาร. 02- 329-8436

ป.น.
๒๖.๑.๕๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังเป็นทรัพย์สินของสถาบันฯ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 90

ที่ ศธ 0524.04 / 0320

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๒๖ มกราคม 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.ณรงค์ กาญจนะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวสมฤดี แสงอินทร์ เจ้าหน้าที่งานกิจการนักศึกษา ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หัวหน้าโครงการวิจัยและกำลังทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” โดยมี ผศ.ดร.ภคพงศ์ ปวงสุข และ นางสาวแสงสุรีย์ แดงโกเมน เป็นผู้ร่วมทำการวิจัย ซึ่งทางคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยดังกล่าว มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

งานกิจการนักศึกษา

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3684

โทรสาร. 02- 329-8436

๒๖
๒๕๕๕

ที่ ศธ 0524.04 / 0320

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 มกราคม 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.ปริเยศ สิทธิสรวง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวสมฤดี แสงอินทร์ เจ้าหน้าที่งานกิจการนักศึกษา ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หัวหน้าโครงการวิจัยและกำลังทำการวิจัย เรื่อง "การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง" โดยมี ผศ.ดร.ภัคพงศ์ ปวงสุข และ นางสาวแสงสุรีย์ แดงโกเมน เป็นผู้ร่วมทำการวิจัย ซึ่งทางคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามตั้งที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยดังกล่าว มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คนบตี

งานกิจการนักศึกษา

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3684

โทรสาร. 02-329-8436

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกา ๒๖๖๑.๑๕

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3684

ที่ ศธ 0524.04 / 0320

วันที่ 26 มกราคม 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.อนุรักษ์ โพธิ์เอี่ยม

ด้วย นางสาวสมฤดี แสงอินทร์ เจ้าหน้าที่งานกิจการนักศึกษา ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หัวหน้าโครงการวิจัยและกำลังทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” โดยมี ผศ.ดร.ภักพงศ์ ปวงสุข และ นางสาวแสงสุรีย์ แดงโกเมน เป็นผู้ร่วมทำการวิจัย ซึ่งทางคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยดังกล่าว มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์พระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ป.ธ
๒๖ มกราคม

ข้อคำถามในการสัมภาษณ์

1. ท่านมีตำแหน่งทางการบริหาร/ตำแหน่งในการปฏิบัติงานตำแหน่งใด.....

2. หน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งนี้กี่ปี.....

4. สภาพปัจจุบันของงานด้านกิจการนักศึกษา

3.1 ระดับสถาบันฯ เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3.2 ระดับคณะที่ท่านกำกับดูแลเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรศึกษาสภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษาในสถาบัน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการมีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร และนักศึกษา

5.1 ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร ของสถาบัน

.....

.....

.....

.....

5.2 นักศึกษาในสถาบันฯ

.....

.....

.....

.....

6. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

6.1 อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม

.....

.....

.....

.....

6.2 ผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

.....

.....

.....

.....

7. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาสถาบัน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับปัญหาการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาสถาบัน/คณะ

8.1 อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
.....
.....
.....

8.2 ผู้นำกิจกรรมนักศึกษา (องค์กร)

.....
.....
.....

8.3 นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม

.....
.....
.....

8.4 การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์

.....
.....
.....

8.5 อื่นๆ

.....
.....
.....

9. โปรดเสนอแนะรูปแบบการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน

.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์

แบบสอบถามเพื่อทำการวิจัย เรื่อง :

การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้นำนักศึกษา/นักศึกษาที่ทำงานในองค์กรนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. แบบสอบถามมี 7 ตอนดังต่อไปนี้
  - 2.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
  - 2.2 ความรู้เกี่ยวกับงานกิจการ/องค์กรนักศึกษา
  - 2.3 สภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษา
  - 2.4 การมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา
  - 2.5 ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา
  - 2.6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา
  - 2.7 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา
3. ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์โดยรวมต่อการพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลใด ๆ ต่อตัวท่าน

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

คณะผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ..... ปี

3. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่

ชั้นปีที่ 1

ชั้นปีที่ 2

ชั้นปีที่ 3

ชั้นปีที่ 4

4. เกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาของท่านเท่ากับ.....

5. ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่คณะ/วิทยาลัย

คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

คณะวิทยาศาสตร์

คณะอุตสาหกรรมเกษตร

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิทยาลัยนานาชาติ

วิทยาลัยการบริหารและจัดการ

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการข้อมูล

วิทยาลัยนาโนเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

6. องค์กรนักศึกษาที่กำลังทำอยู่

สภานักศึกษา ตำแหน่ง (โปรดระบุ) .....

องค์การนักศึกษา ตำแหน่ง (โปรดระบุ) .....

สโมสรนักศึกษา ตำแหน่ง (โปรดระบุ) .....

ชมรม ตำแหน่ง (โปรดระบุ) .....

ชุมนุม ตำแหน่ง (โปรดระบุ) .....

7. ประสบการณ์ในการทำกิจกรรมในองค์กรหรือกิจกรรมในสถาบันฯ ตั้งแต่เข้าศึกษาจนถึงปัจจุบัน

7.1 ท่านเคยเข้าร่วมทำงานกิจกรรมในองค์กรใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สภานักศึกษา ปี พ.ศ. (โปรดระบุ) .....

องค์การนักศึกษา ปี พ.ศ. (โปรดระบุ) .....

สโมสรนักศึกษา ปี พ.ศ. (โปรดระบุ) .....

ชมรม ปี พ.ศ. (โปรดระบุ) .....

ชุมนุม ปี พ.ศ. (โปรดระบุ) .....

7.2 ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมในสถาบันฯ หรือไม่

เคย

ไม่เคย

7.3 หากท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรม ท่านประทับใจและได้รับประโยชน์จากกิจกรรมใดบ้าง
โปรดระบุจำนวน 3 กิจกรรม เรียงลำดับ 1- 3

1. กิจกรรม .....
2. กิจกรรม .....
3. กิจกรรม .....

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับงานกิจการ/องค์กรนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	มีการจัดหาข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดทำแผนพัฒนางานด้านกิจกรรมนักศึกษา					
2	มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานหรือปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีพัฒนาด้านกิจกรรมนักศึกษาที่ชัดเจน					
3	มีการจัดทำโครงการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาที่สำคัญ					
4	จัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญทางศาสนาและการแข่งขันกีฬาในระดับคณะและสถาบัน					
5	จัดให้มีการแข่งขันกีฬภายในและภายนอกสถานศึกษา					
6	จัดให้อาจารย์ที่มีความรู้ ความเข้าใจในงานกิจกรรมนักศึกษาเป็นที่ปรึกษา					
7	มีการประสานงานในการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝ่ายต่างๆ อย่างเป็นระบบ					
8	มีการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์					
9	มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาฝ่ายต่างๆ อย่างเป็นระบบ					
10	มีการนำผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน					
11	โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษาในระดับสถาบันฯ และคณะมีรูปแบบที่ชัดเจน					
12	โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษาระดับคณะสอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารระดับสถาบัน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

“ไม่ว่าอะไรใครจะเริ่มต้น ก็ต้องให้มันไปลงมือทำ และต้องอ้างถึงสิ่งชั่วของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้
รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 100

ตอนที่ 3 สภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการ/
องค์กรนักศึกษา

5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
13	โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษามีระบบการประสานสัมพันธ์กับฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน					
14	จัดให้มีองค์กรนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสโมสรนักศึกษาหรือคณะกรรมการการศึกษา และสภานักศึกษา					
15	มีธรรมนูญขององค์กรนักศึกษาเป็นแม่บทในการดำเนินงานด้านองค์กรนักศึกษา					
16	มีการกระจายอำนาจการดำเนินงานขององค์กรศึกษาลงไปถึงระดับคณะ					
17	การตัดสินใจในการบริหารงานองค์กรศึกษาอยู่ในรูปของคณะกรรมการ					
18	มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานองค์กรศึกษาอย่างชัดเจน					
19	โครงสร้างการบริหารงานองค์กรศึกษาเอื้อต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา					
20	โครงสร้างการบริหารองค์กรศึกษาเอื้อต่อการตรวจสอบติดตามประเมินผลที่ชัดเจนและโปร่งใส					
21	มีการปฏิบัติตามกิจกรรมตามแผนงาน โครงการได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์					
22	มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ					
23	มีการนำผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
24	มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตั้งองค์กรกลางในการบริหารงานกิจการและกิจกรรมนักศึกษา					
25	มีส่วนร่วมในการบริหารงานในส่วนกิจการนักศึกษาในระดับสถานักนักศึกษา องค์กรนักศึกษา และระดับสโมสรนักศึกษา					
26	มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษา					
27	มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านวิชาการ					
28	มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม					
29	มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางการบำเพ็ญประโยชน์					
30	มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านกีฬา					
31	มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านนันทนาการ					
32	มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางพัฒนางานขององค์กรนักศึกษา					

ตอนที่ 5 ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
33	โครงสร้างการบริหารการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไม่มีความชัดเจน					
34	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแสดงความสามารถได้ไม่เต็มที่ เพราะมีอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมคอยกำกับดูแลอยู่					
35	อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา					
36	อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ค่อยมีเวลาในการบริหารงานกิจกรรมของนักศึกษาเท่าที่ควร					
37	การบริหารงานและการจัดกิจกรรมระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมกับนักศึกษา ขาดการวางแผนและการประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน					
38	อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และ นักศึกษาควรมีการวางแผนการทำงานเพื่อการพัฒนางานกิจการนักศึกษาอย่างชัดเจน					

ตอนที่ 6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
39	มีการวางแผน โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
40	มีภาวะความเป็นผู้นำและมีมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารงานในองค์กรกิจการนักศึกษาที่ดี					
41	มีความรอบรู้และมีการวางแผนในการทำงานกิจการนักศึกษาเป็นอย่างดี					
42	จัดให้ทุกหน่วยงาน องค์กร มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักศึกษา					
43	มีการประชุมระดมความคิด เพื่อหาแนวทางรูปแบบการพัฒนางานกิจการและกิจกรรมนักศึกษา					
44	มีการวัดและประเมินผลในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไข					

ตอนที่ 7 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมของนักศึกษา

5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
45	มีการบริหารจัดการโครงสร้างและการทำงานขององค์กรนักศึกษาที่ชัดเจน					
46	มีการวางแผนและมอบหมาย ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบขององค์กรนักศึกษาที่เหมาะสมและชัดเจน					
47	มีส่วนร่วมในการบริหารงาน จัดการงานองค์กรนักศึกษาในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬา และด้านนันทนาการ					
48	มีการจัดสรรเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา					
49	เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาในการจัดกิจกรรม					
50	มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง รูปแบบการพัฒนางานกิจการ และกิจกรรมนักศึกษา					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ .....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

คณะผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ล้วนเป็นลิขสิทธิ์ของเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 103
 หน่วยงานวิจัยเรื่อง การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสอบถามเพื่อทำการวิจัย เรื่อง :

**การพัฒนางานกิจการนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. แบบสอบถามมี 8 ตอนดังต่อไปนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
  - ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับงานกิจการ/สถานศึกษา/องค์การนักศึกษา/สโมสรนักศึกษา
  - ตอนที่ 3 สภาพการบริหารจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานกิจการ
สถานศึกษา/องค์การนักศึกษา/สโมสรนักศึกษา
  - ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา
  - ตอนที่ 5 ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา
  - ตอนที่ 6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา
  - ตอนที่ 7 ปัญหาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา
  - ตอนที่ 8 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

3. คำนิยามกิจกรรม

กิจกรรมส่วนกลาง อันได้แก่ กิจกรรมที่ดำเนินการโดย ส่วนงานกิจการนักศึกษา และสถาบัน
สถานศึกษา และองค์การนักศึกษา หรือหน่วยงานอื่นที่ร่วมกับสถาบันจัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาใน
สถาบันได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม

กิจกรรมวิชาการ อันได้แก่ กิจกรรมเชิงวิชาการ เช่น กิจกรรมแข่งขันทางวิชาการ การแข่งขัน
หุ่นยนต์ เป็นต้น

กิจกรรมกีฬา/กีฬา อันได้แก่ กิจกรรมการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง เช่น กิจกรรมการกีฬา
แคสเสด กีฬาสีเทียน กีฬาสีจอบ การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย เป็นต้น

กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม อันได้แก่ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสืบสานประเพณีและวัฒนธรรม
อันดีงามของไทย เช่น กิจกรรมวันลอยกระทง กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมประกวดการเล่นดนตรี
ไทย เป็นต้น

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ อันได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์และรักษา
สิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนา กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

กิจกรรมนันทนาการ อันได้แก่ กิจกรรมเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น การสังสรรค์
การออกกำลังกาย การเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ และการเล่นกีฬาเฮฮา เป็นต้น

4. ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์โดยรวมต่อการพัฒนางานกิจการ
นักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน

สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลใดๆ ต่อตัวท่าน

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำ **คณะผู้วิจัย** รับผิดชอบด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ **104**

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ..... ปี

3. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่

- ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4

4. เกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมาของท่านเท่ากับ.....

5. ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่คณะ/วิทยาลัย

☐ คณะวิศวกรรมศาสตร์	☐ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
☐ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	☐ คณะเทคโนโลยีการเกษตร
☐ คณะวิทยาศาสตร์	☐ คณะอุตสาหกรรมเกษตร
☐ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	☐ วิทยาลัยนานาชาติ
☐ วิทยาลัยการบริหารและจัดการ	☐ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการข้อมูล
☐ วิทยาลัยนาโนเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง	

6. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมในสถาบันฯ หรือไม่ (กิจกรรมเสริมหลักสูตร/นอกเวลาเรียน)

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เคย (โปรดระบุกิจกรรม)

- กิจกรรมส่วนกลาง
- กิจกรรมวิชาการ
- กิจกรรมกีฬา
- กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม
- กิจกรรมนันทนาการ
- กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
- กิจกรรมการเมือง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ไม่เคย (โปรดแสดงเหตุผล)

- ไม่สนใจกิจกรรมนอกเวลาเรียน
- รู้สึกเสียเวลาเรียน
- ไม่มีเวลาว่างพอ
- ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม
- ทำงานพิเศษ
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม

- ทุกครั้ง
- เป็นบางครั้ง
- นานๆ ครั้ง

ท่านประทับใจและได้รับประโยชน์จากกิจกรรมใดมากที่สุด (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อทางศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ลีขึงห้ามมิให้คัดลอกแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.	โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษา มีระบบการประสานสัมพันธ์กับฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน					
4.	จัดให้มือกรรมการนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสโมสรนักศึกษาหรือคณะกรรมการการศึกษา และสภานักศึกษา					
5.	มีธรรมเนียมของคณะกรรมการนักศึกษาเป็นแม่บทในการดำเนินงานด้านองค์กรนักศึกษา					
6.	มีการกระจายอำนาจการดำเนินงานขององค์กรนักศึกษาลงไปถึงระดับคณะฯ					
7.	การตัดสินใจในการบริหารงานองค์กรนักศึกษาอยู่ในรูปของคณะกรรมการ					
8.	มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานองค์กรนักศึกษาอย่างชัดเจน					
9.	โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษาเอื้อต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา					
10.	โครงสร้างการบริหารงานองค์กรนักศึกษาเอื้อต่อการตรวจสอบติดตามประเมินผลที่ชัดเจนและโปร่งใส					
11.	มีการปฏิบัติตามกิจกรรมตามแผนงาน โครงการได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์					
12.	มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ					
13.	มีการนำผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตั้งองค์กรกลางในการบริหารงานกิจการและกิจกรรมนักศึกษา					
2.	มีส่วนร่วมในการบริหารงานในส่วนกิจการนักศึกษาในระดับสภานักศึกษา องค์กรนักศึกษา และระดับสโมสรนักศึกษา					
3.	มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษา					
4.	มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม ชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านวิชาการ					
5.	มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม ชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารทูลงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้แก้ไขหรือขึ้นต้นการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไป 107

6.	มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางการบำเพ็ญประโยชน์					
7.	มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม ชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านกีฬา					
8.	มีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม ชุมนุมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาทางด้านนันทนาการ					
9.	มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางพัฒนางานขององค์กรนักศึกษา					

ตอนที่ 5 ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	โครงสร้างการบริหารการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไม่มีความชัดเจน					
2.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแสดงความสามารถได้ไม่เต็มที่เพราะมีอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมคอยกำกับดูแลอยู่					
3.	อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา					
4.	อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่ค่อยมีเวลาในการบริหารงานกิจกรรมของนักศึกษาเท่าที่ควร					
5.	การบริหารงานและการจัดกิจกรรมระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมกับนักศึกษา ขาดการวางแผนและการประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน					
6.	อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และนักศึกษาควรมีการวางแผนการทำงานเพื่อการพัฒนางานกิจการนักศึกษาอย่างชัดเจน					
7.	ผู้นำกิจกรรมนักศึกษามีการดำเนินงานขององค์กรไม่ชัดเจน ไม่มีระบบแผนงานที่น่าเชื่อถือ					
8.	ผู้นำกิจกรรมมีคุณลักษณะที่น่าเชื่อถือ เช่น มีผลการเรียนอ่อน ๆ					
9.	ผู้นำกิจกรรมไม่สามารถสื่อสารในงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างดี					
10.	ผู้นำกิจกรรมขาดคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 108

ตอนที่ 6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและ
ผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ต่องานกิจกรรมนักศึกษา					
2.	อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีภาวะผู้นำ มีบุคลิกภาพดี และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
3.	อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีความรอบรู้และมีการวางแผนในการทำงานกิจกรรมนักศึกษาเป็นอย่างดี					
4.	อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีเวลาให้กับกิจกรรมของนักศึกษาอย่างเพียงพอ					
5.	อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องเป็นที่ฟังและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่ทำกิจกรรมและนักศึกษาของสถาบันฯ ได้ในทุกๆ เรื่อง					
6.	อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีคุณธรรม จริยธรรมสูง มีความอดทนอดกลั้นในการแก้ไขปัญหาและแนะนำนักศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง					
7.	ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีภาวะความเป็นผู้นำ มีบุคลิกภาพดี และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
8.	ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ต่องานกิจกรรมนักศึกษา					
9.	ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่น่าเชื่อถือ เช่น มีผลการเรียนดี เป็นตัวอย่างที่ดีตามกฎ ระเบียบของสถาบันฯ เป็นต้น					
10.	ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องมีความสามารถในการบริหารงานในองค์กรกิจการนักศึกษาที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ					
11.	ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องมีความรอบรู้และมีการวางแผนในการทำงานกิจกรรมนักศึกษาเป็นอย่างดี					
12.	ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้ที่สามารถประสานงานและจัดให้ทุกหน่วยงาน องค์กร มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักศึกษา					
13.	ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องมีความสามารถในการวางแผน การจัดกิจกรรมรวมทั้งมีการวัดและประเมินผลในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง					
14.	ผู้นำกิจกรรมนักศึกษาต้องมีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 7 ปัญหาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ไม่สามารถเข้าถึงการทำงานของกิจการนักศึกษาและกิจกรรมที่จัดขึ้น					
2.	ไม่มีความสะดวกในช่องทางการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกิจกรรมและสวัสดิการของนักศึกษากับส่วนงานที่เกี่ยวข้อง					
3.	ตารางกิจกรรมไม่ชัดเจนมีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้งทำให้พลาดโอกาสการเข้าร่วมกิจกรรม					
4.	ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจ					
5.	ยังไม่เข้าใจในกฎ ระเบียบว่าด้วยกิจการนักศึกษาดีพอ					
6.	มีความจำกัดเรื่องเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจเนื่องจากมีชั่วโมงเรียนมาก					
7.	กิจกรรมที่สนใจตรงกับช่วงเวลาที่มีความคาบเรียน					
8.	ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากไม่ศรัทธาผู้นำนักศึกษา					
9.	ขั้นตอนในการเข้าร่วมกิจกรรมมีมากเกินไป					
10.	ผู้ปกครองให้ความสำคัญในกิจกรรมน้อยจึงไม่สนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจ					

ตอนที่ 8 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมของนักศึกษา

5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	มีการบริหารจัดการโครงสร้างและการทำงานขององค์กรนักศึกษาที่ชัดเจน					
2.	มีการวางแผนและมอบหมาย ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบขององค์กรนักศึกษาที่เหมาะสมและชัดเจน					
3.	มีส่วนร่วมในการบริหารงาน จัดการงานองค์กรนักศึกษาในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬา และด้านนันทนาการ					
4.	มีการจัดสรรเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา					
5.	เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาในการจัดกิจกรรม					
6.	มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง รูปแบบการพัฒนางานกิจการ และกิจกรรมนักศึกษา					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะอื่นๆ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
คณะผู้วิจัย

ตารางแสดงประชากรและขนาดตัวอย่างที่คำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (1973) เชื่อมัน 95 %

ประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
20	19	180	124	600	240	8000	380
25	23	190	129	650	248	9000	383
30	28	200	134	700	255	10000	385
35	32	210	138	750	261	12000	387
40	36	220	142	800	267	15000	390
45	41	230	146	850	272	20000	392
50	45	240	150	900	277	25000	394
55	48	250	154	950	282	30000	395
60	52	260	158	1000	286	40000	396
65	56	270	161	1100	294	50000	397
70	60	280	165	1300	306	60000	397
75	63	290	168	1500	316	80000	398
80	67	300	172	1700	324	100000	398
85	70	320	178	1900	331	120000	398
90	74	340	184	2100	336	150000	398
95	77	360	190	2400	343	200000	399
100	80	380	195	2700	348	300000...	399
110	86	400	200	3000	353	400000	400
120	94	420	205	3500	359	500000	400
130	98	440	210	4000	364	700000	400
140	104	460	214	4500	367	900000	400
150	109	480	218	5000	370	1000000	400
160	114	500	222	6000	375	1500000	400
170	120	550	231	7000	378	2000000	400

ที่มา : อภินันท์ จันตะนี (2549) อ้างถึง Yamane, Taro. Statistics: An introductory Analysis: Harper International, 1973.

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ตารางแสดงประชากรและขนาดตัวอย่างที่คำนวณจากสูตรของอกินันท์ จันตะนี (2549) เขื่อนนั้น 93%

ประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
50	22	380	98	900	140	10,000	196
60	26	400	101	940	142	12,000	197
70	30	420	104	960	143	14,000	198
80	34	440	106	980	144	16,000	199
90	37	460	108	1,000	145	18,000	200
100	40	480	110	1,100	149	20,000	200
110	43	500	112	1,200	152	24,000	201
120	46	520	114	1,300	155	26,000	201
130	49	540	116	1,400	158	28,000	201
140	52	560	118	1,500	160	30,000	201
150	54	580	120	1,800	166	35,000	202
160	58	600	122	2,000	170	40,000	202
170	60	620	123	2,500	176	45,000	202
180	62	640	125	3,000	180	50,000	202
190	64	660	126	3,500	183	55,000	202
200	67	680	127	4,000	185	<u>60,000</u>	<u>203</u>
220	71	700	129	4,500	187	65,000	203
240	75	720	130	5,000	189	70,000	203
260	79	740	132	5,500	190	75,000	203
280	83	780	134	6,000	191	80,000	203
300	86	800	135	6,500	192	85,000	203
320	89	840	137	7,000	193	90,000	203
340	92	860	138	8,000	194	95,000	203
360	95	880	139	9,000	195	100,000	203

ที่มา : การพัฒนาสูตรเพื่อปฏิบัติการวิจัยที่ใช้ตัวอย่างไม่มากนัก พ.ศ. 2549

$$n = \frac{N}{2 + N(d)^2}$$